

**UCHWAŁA NR XVIII/92/2016
RADY MIEJSKIEJ W ZAWIDOWIE**

z dnia 16 czerwca 2016 r.

w sprawie przyjęcia strategii rozwoju miasta Zawidów na lata 2016-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 poz. 446) Rada Miejska w Zawidowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje Strategię Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Zawidowa.

§ 3. Traci moc uchwała nr XXIV/104/2004 Rady Miejskiej w Zawidowie z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju miasta Zawidów.

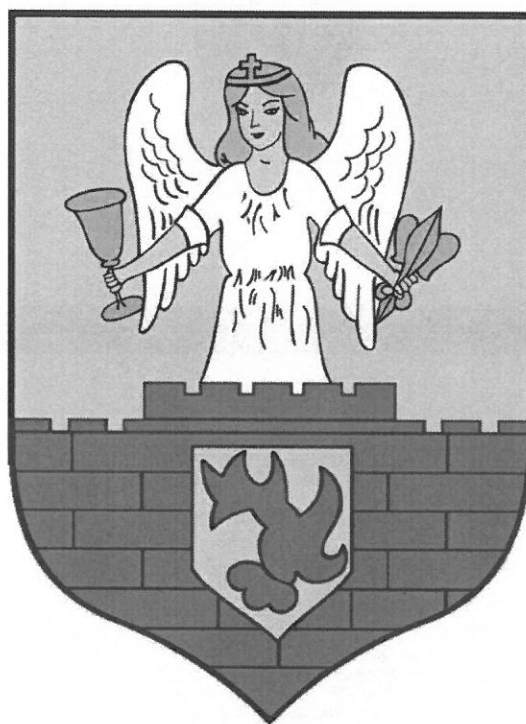
§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicach ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Zawidowie oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Andrzej Pilarski

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA ZAWIDÓW NA LATA 2016-2022

Zawidów, czerwiec 2016 r.

Zamawiający:

Gmina Miejska Zawidów

Plac Zwycięstwa 21/22,

59-970 Zawidów

Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1

80-855 Gdańsk

Spis treści:

1	WSTĘP	5
2	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA ZAWIDÓW	9
2.1	POŁOŻENIE	9
2.2	Przynależność administracyjna	10
2.3	Powierzchnia	11
2.4	Demografia.....	11
2.5	Historia miasta	17
2.6	Przestrzenna struktura Miasta	18
2.7	Zasoby przyrodnicze	21
2.8	Dziedzictwo kulturowe	22
2.9	Obiekty i tereny	31
2.10	Infrastruktura społeczna	32
3.4.1.	Żłobki i kluby dziecięce.....	33
3.4.2.	Wychowanie przedszkolne.....	33
3.4.3.	Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne.....	34
3.4.4.	Szkolnictwo ponadgimnazjalne	35
3.4.5.	Ochrona zdrowia.....	35
3.4.6.	Oferta kulturalna	35
3.4.7.	Oferta sportowa	37
3.4.8.	Opieka społeczna	39
3.4.9.	Bezpieczeństwo publiczne.....	39
2.11	Infrastruktura techniczna.....	40
3.5.1.	Infrastruktura transportowa	40
3.5.2.	Infrastruktura i sieć wodociągowa.....	42
3.5.3.	Infrastruktura i sieć kanalizacji sanitarnej.....	44
3.5.4.	Sieć gazowa	45
3.5.5.	Sieć energetyczna	45
3.5.6.	Zbiorcza sieć ciepła	45
3.5.7.	Sieć telekomunikacyjna.....	46
3.5.8.	Gospodarka odpadami	46
3.5.9.	Mieszkaniowy zasób gminy	46
2.12	Gospodarka i rolnictwo.....	47
2.13	Kapitał społeczny i ludzki	49
3	OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON Miasta Zawidów - ANALIZA SWOT.....	50

4	WIZJA I MISJA MIASTA ZAWIDÓW.....	60
4.1	Wizja Miasta Zwidów.....	60
4.2	Misja Miasta Zawidów.....	60
5	SPÓJNOŚĆ Z KRAJOWYMI I UNIJNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	62
6	OBSZARY STRATEGICZNE I KIERUNKI ROZWOJU.....	65
7	KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO MIASTA.....	74
8	ZADANIA STRATEGICZNE / KIERUNKI DZIAŁANIA.....	77
8.1	Szczegółowy opis zadań / kierunków / projektów inwestycyjnych oraz nieinwestycyjnych.....	78
8.2	Harmonogram zadań / kierunków /projektów inwestycyjnych.....	102
9	SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZAWIDÓW NA LATA 2016-2022 106	
10	ZAŁĄCZNIKI I FORMULARZE.....	113

1 WSTĘP

Podstawą rozwoju Miasta Zawidów jest m.in. dokument pn. „Strategia Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022”. Jest to najważniejszy dokument samorządu Miasta, który określa obszary strategiczne, cele strategiczne oraz kluczowe zadania, które zadecydują w jakim kierunku nastąpi rozwój Miasta. Dokument został poddany ocenie mieszkańców, a następnie zatwierdzony przez Radę Miejską w Zawidowie.

Przy tworzeniu Strategii rozwoju Miasta uwzględniono nowy model polityki regionalnej, opierający się na założeniu, że szanse rozwojowe występują we wszystkich regionach i że potencjał ten należy zidentyfikować i w pełni wykorzystać (tzw. nowy paradygmat rozwoju regionalnego). W Strategii Rozwoju Miasta uwzględniono zarówno potrzeby jak i oczekiwania wszystkich interesariuszy tworzących wspólnotę gminną, promując w szczególności nawiązywanie współpracy pomiędzy poszczególnymi samorządami lokalnymi (samorządem miasta, samorządami gmin i powiatu), sferą gospodarczą (m.in. przedsiębiorcy i ich związki), organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które mają bezpośredni wpływ na skuteczną realizację celów oraz kluczowych zadań. Należy podkreślić, iż powstawanie partnerstw na etapie realizacji poszczególnych kluczowych zadań zapisanych w niniejszej Strategii będzie miało zasadnicze znaczenie dla skutecznego procesu pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych.

Zapisy „Strategii Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022” spójne są z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR), ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 oraz Planem Odnowy Miejscowości Zawidów na lata 2016-2022. Cele i działania zaproponowane w omawianym opracowaniu nawiązują do dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

Strategia Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022 zostaje przyjęta na 7 lat i obowiązuje w latach 2016 – 2022.

Opracowana Strategia Rozwoju Miasta Zawidów nie jest dokumentem zamkniętym. Na każdym etapie jej wdrażania wraz ze zmieniającymi się okolicznościami i wymaganiami będzie możliwość jej uzupełniania, poprawiania i udoskonalania.

Założenia koncepcyjne

Przy tworzeniu Strategii Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022 brano pod uwagę kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem Miasta (jest to rozwój opierający się na zintegrowaniu zarówno polityki środowiskowej, jak również polityki przestrzennej, gospodarczej oraz społeczno-kulturowej), które mają decydujący wpływ na poprawę jakości życia lokalnej społeczności. Konstrukcja przedmiotowej Strategii oparta została na partycypacyjno-eksperymentalnym modelu tworzenia planów strategicznych dla JST. Taki model spełnia wszystkie wymagania i oczekiwania stawiane zarówno przez krajowe, jak również unijne instytucje, które wspierają rozwój terytorialny na terenie Polski.

Strategia rozwoju Miasta to długookresowy plan działania, który wskazuje na strategiczne cele rozwoju Miasta i przyjmuje takie cele oraz kierunki działania, jakie są konieczne dla realizacji przyjętych planów rozwojowych. Ponadto *Strategia rozwoju* stanowi fundament do właściwego zarządzania Miastem, do ubiegania się o środki zewnętrzne, w tym w szczególności pochodzące z Unii Europejskiej. Ustalenia

zawarte w *Strategii* stanowią dla Władz Miasta podstawę do prowadzenia zaplanowanej, skutecznej, długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Ponadto Strategia rozwoju wskazuje najważniejsze do rozwiązania problemy ze sfery infrastrukturalnej, gospodarczej, społecznej i ekologicznej. Zdiagnozowane problemy są tymi, na których w pierwszej kolejności należy skupić uwagę w przyjętym horyzoncie czasowym. Strategia Rozwoju Miasta to dokument, który został przyjęty w drodze uzgodnień i debaty publicznej.

Do podstawowych czynników, decydujących o potrzebie opracowania Strategii Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022, należy zaliczyć:

1. Przystosowanie *Strategii Rozwoju Miasta Zawidów* do nowych dokumentów strategicznych zarówno szczebla regionalnego jak i krajowego. Dodatkowo musiało nastąpić dopasowanie horyzontu czasowego Strategii Rozwoju Miasta z horyzontem czasowym okresu programowania Unii Europejskiej na lata 2014-2020 oraz dokumentów nadrzędnych.
2. Dostosowywanie polityki rozwoju Miasta do zachodzących zmian w uwarunkowaniach społecznych oraz gospodarczych na terenie Zawidowa i w jego otoczeniu.
3. Wzmacnianie partnerstwa powiatu zgorzeleckiego oraz gmin wchodzących w skład Powiatu.

Opis organizacji procesu tworzenia Strategii

Zarządzanie strategiczne to ciągłe poszukiwanie sposobu dostosowania się jednostki samorządu terytorialnego do zmieniających się warunków zewnętrznych i wewnętrznych poprzez modyfikację celów i metod ich realizacji. Zarządzanie strategiczne w tym przypadku odnosi się tylko do procesów zachodzących w długim okresie. Skuteczny proces zarządzania strategicznego musi być jednak poparty stosowną wiedzą na temat bieżącej oraz przyszłej sytuacji na danym obszarze (kierunki i trendy zmian).

Proces związany z opracowaniem Strategii Rozwoju obejmował następujące etapy:

A) Obraz środowiska lokalnego - diagnoza społeczno-gospodarcza

Proces planowania strategicznego oparty jest na możliwie jak najbardziej wiarygodnej ocenie aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz potencjału JST. W procesie planowania strategicznego należy również uwzględnić powiązanie JST z otoczeniem. W celu uzyskania takiej oceny, dokonana została diagnoza sytuacji społeczno-gospodarcza Miasta Zawidów w układzie dynamicznym (kilkuletnim) i porównawczym (m.in. do kraju, województwa, powiatu zgorzeleckiego).

Wynikiem tych prac było powstanie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, opisującej główne uwarunkowania rozwojowe Miasta. Diagnoza przedstawia stan istniejący oraz wskazuje na tendencje społeczno-gospodarcze zachodzące w Gminie w latach 2008-2014 (lub nowsze). Głównymi źródłami danych i informacji do przedmiotowej diagnozy były materiały własne poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego miasta oraz dane pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych). Wnioski z opracowanej diagnozy społeczno-gospodarczej stanowiły podstawę do sporządzenia analizy SWOT (analiza zasobów własnych i otoczenia).

Analizie poddane zostały dokumenty strategiczne Miasta Zawidów, dokumenty strategiczne powiatu zgorzeleckiego, dokumenty planistyczne i strategiczne na poziomie wojewódzkim, krajowym.

B) Analiza strategiczna uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych metodą SWOT.

Wnioski z „Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta Zawidów” pozwoliły sprecyzować główne uwarunkowania rozwojowe Miasta Zawidów oraz stworzyły podstawę do dyskusji w zakresie określenia zasobów wewnętrznych Miasta oraz wpływu otoczenia zewnętrznego na jego rozwój. W trakcie prac zespołu roboczego ds. opracowania *Strategii rozwoju* dokonano oceny i analizy potencjału Miasta oraz szans i zagrożeń dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Przy formułowaniu mocnych stron, słabych stron, szans i zagrożeń posłużono się metodą analizy SWOT. Praca została usystematyzowana dzięki wcześniejszemu określeniu obszarów, które wyodrębniły się na etapie prac diagnostycznych.

Znajdująca się w przedmiotowej *Strategii* analiza SWOT, stała się podstawą do określenia głównych oczekiwań i wyzwań, jakie stoją przed Miastem.

C) Identyfikacja głównych kierunków rozwoju Miasta i sformułowanie planu operacyjnego.

W ramach przedmiotowego etapu prac dokonano wyboru konkretnych obszarów priorytetowych oraz celów strategicznych. Po tym etapie nastąpiła budowa planu operacyjnego *Strategii*. Zidentyfikowane obszary odzwierciedlają podstawowe pola działań, które wymagają szczególnej intensyfikacji rozwojowej.

Następnym etapem prac było opracowanie planu operacyjnego *Strategii Rozwoju Miasta Zawidów*. Przedmiotowy plan został opracowany na bazie przeprowadzonych wcześniej analiz, założeń i wytycznych znajdujących się w treści dokumentów wyższego rzędu (przeprowadzona została analiza w zakresie zgodności z priorytetami dokumentów szczebla krajowego i regionalnego, takich jak *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020* i *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020*). Przy konstruowaniu planu zostały również uwzględnione wnioski wynikające z analizy SWOT (opracowanej na potrzeby niniejszej *Strategii*).

Dla ukazania hierarchii powiązań, łączących poszczególne elementy planu operacyjnego, zaprojektowano go w następującym układzie:

- strategiczne obszary rozwoju - główne kierunki rozwoju,
- cele strategiczne - długookresowe,
- cele operacyjne - średniookresowe,
- kierunki interwencji (kluczowe zadania).

Plan operacyjny został poddany szczegółowej dyskusji i niezbędnym uzupełnieniom, czym zwieńczono pracę merytoryczną nad przygotowaniem *Strategii Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022*. Ostateczna wersja *Strategii* jest dokumentem perspektywicznym i długofalowym, a jednocześnie wskazującym priorytety i narzędzia realizacji, które na najbliższe lata wydają się stwarzać największą możliwość dla rozwoju społeczno-gospodarczego całej wspólnoty samorządowej. Z biegiem czasu, na etapie wdrażania, *Strategia* ulegać będzie modyfikacjom i aktualizacjom w taki sposób, aby jej realizacja dostosowana była do bieżących potrzeb i aspiracji społeczności lokalnej.

Prace związane z opracowaniem *Strategii* realizowane były przy udziale społeczeństwa, które na etapie tworzenia dokumentu miało możliwość wniesienia swoich pomysłów, opinii, stanowisk, sprzeciwu, aprobaty. Konsultacje społeczne były skierowane do szerokiego grona odbiorców: mieszkańców Miasta, przedstawicieli sektora gospodarczego, pozarządowego.

Proces planowania strategicznego obejmował organizację warsztatów planowania strategicznego, w których uczestniczyli przedstawiciele sektora publicznego, pozarządowego, gospodarczego oraz mieszkańcy Zawidowa. Spotkania warsztatowe odbywały się na etapie przygotowania dokumentu dwukrotnie i dotyczyły m.in. analizy SWOT oraz wyznaczenia i zadań (inwestycyjnych i nie inwestycyjnych).

W warsztatach planowania strategicznego, które odbyły się w dniach 19 i 20 maja 2015 r. wzięły udział następujące osoby:

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja/podmiot reprezentowany
1	Elżbieta Sontowska	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
2	Maria Szkwarek	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
3	Robert Łężny	Burmistrz Miasta Zawidów
4	Artur Bieliński	Starosta Zgorzelecki
5	Marcin Rogacki	Sekretarz Miasta Zawidów
6	Anna Kozłowska	Kierownik MOPS w Zawidowie
7	Teresa Brud	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
8	Marian Prus	Certopa s.c.
9	Stanisław Wójcik	Radny Rady Miejskiej w Zawidowie
10	Ryszard Duma	Poligrafia ZPUH
11	Grzegorz Puzon	Agencja PKP BP S.A
12	Elżbieta Hetnar	Rodzinne Ogrody Działkowe
13	Maria Pichórz	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
14	Andrzej Zajdler	Przedstawiciel Wspólnoty Mieszkaniowej „Pod Modrzewiem”
15	Katarzyna Szmidt	Związek Emerytów i Rencistów
16	Regina Januszkiewicz	Zespół Folklorystyczny „Jarzębina”, Związek Emerytów i Rencistów
17	Albin Gasik	Związek Emerytów i Rencistów, Zespół Folklorystyczny „Jarzębina”,
18	Cecylia Leciejewska	Związek Emerytów i Rencistów, Koło nr 6
19	Danuta Lachowicz	Zawitex Sp z o.o.
20	Maria Kaczmarek - Szymczak	Zespół Szkół Szkoły Podstawowej im. Bolesława Chrobrego i Gimnazjum w Zawidowie
21	Janusz Kuszaj	Klub Sportowy „Piast” Zawidów
22	Jan Nieckarz	OSPRR Zawidów
23	Monika Grabowska-Stachowicz	Urząd Miejski w Zawidowie
24	Agnieszka Roczon	Urząd Miejski w Zawidowie
25	Ks. Jacek Krasoń	Proboszcz Parafii rzymsko-katolickiej pod wezwaniem św. Józefa Rzemieślnika w Zawidowie
26	Piotr Michalkiewicz	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.
27	Anna Bartnik	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
28	Mariola Żurawińska	Zespół Szkół Szkoły Podstawowej im. Bolesława Chrobrego i Gimnazjum w Zawidowie
29	Wiesława Młynek	Przedszkole Publiczne w Zawidowie
39	Krystyna Pilarska	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Zawidowie

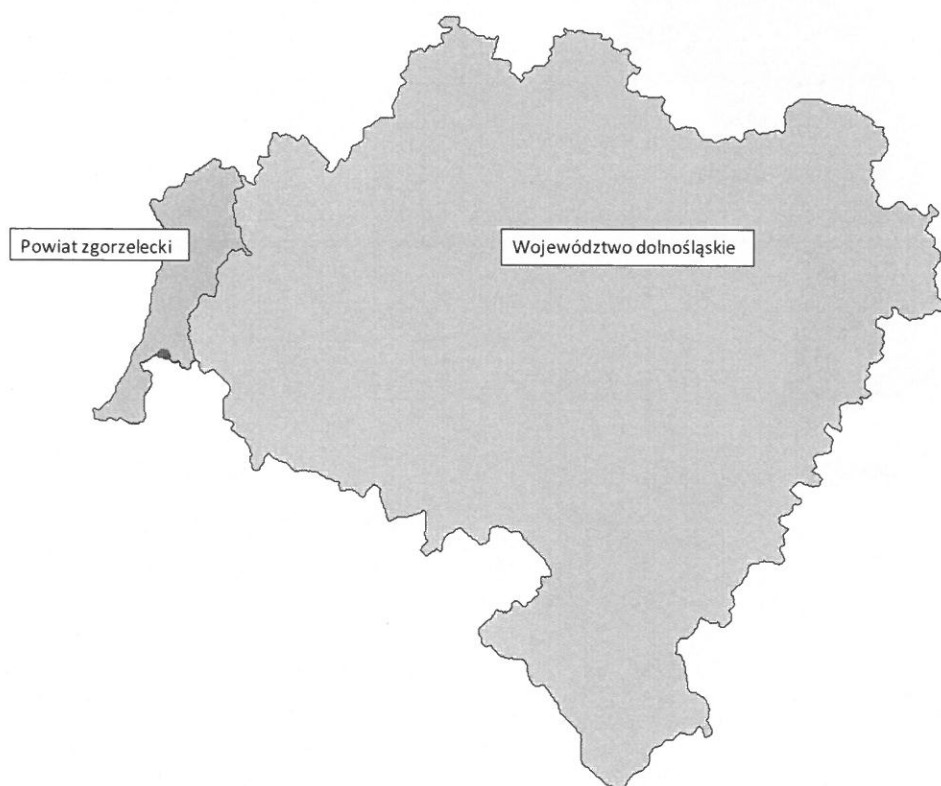
2 DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA ZAWIDÓW

2.1 POŁOŻENIE

Zawidów położony jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie zgorzeleckim, na pograniczu Czech i Niemiec. Jest ważnym węzłem komunikacyjnym łączącym Polskę z krajami Europy.

Zawidów graniczy z administracyjnym obszarem Gminy Sulików, a od południa przylega do niego odcinek granicy państwowej z Republiką Czeską.

Mapa 1. Miasto Zawidów na tle województwa dolnośląskiego i powiatu zgorzeleckiego

Źródło: Opracowanie własne.

Miasto Zawidów położone jest na Pogórzu Izerskim, we wschodniej części Obniżenia Zawidowskiego. Miasto leży na wysokości 210-265 m n.p.m. Mikroregion ten jest obniżeniem tektonicznym odwadnianym przez rzekę Witkę będącą prawobrzeżnym dopływem Nisy Łużyckiej.

2.2 PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA

- Miejscowość: Zawidów
- Gmina: Gmina Miejska Zawidów
- Powiat: zgorzelecki
- Województwo: dolnośląskie

Mapa 2. Miasto Zawidów na tle powiatu zgorzeleckiego – podział administracyjny powiatu zgorzeleckiego.

Źródło: Opracowanie własne.

W skład Gminy Miejskiej Zawidów wchodzi tylko jedna miejscowość tj. Miasto Zawidów.

2.3 POWIERZCHNIA

Miasto zajmuje powierzchnię 607 ha, co stanowi jedynie 0,7% powierzchni powiatu zgorzeleckiego, a pod względem obszaru jest to najmniejsza jego gmina.

2.4 DEMOGRAFIA

W 2014 roku, według danych GUS, ludność faktycznie zamieszkała w Zawidowie wynosiła 4 315 osób - w tym 2 251 kobiet i 2 064 mężczyzn. Kobiety stanowią zatem 52,16% całej populacji Zawidowa.

Liczba mieszkańców na przestrzeni ostatnich kilku lat nie ulega większym zmianom. W stosunku do roku 2008 odnotowany został spadek liczby mieszkańców o 1,12%.

Tabela 1. Ludność w latach 2008-2014

Ludność	Miasto Zawidów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba						
ogółem	4 364	4 339	4 404	4 359	4 356	4 353	4 315
kobiety	2 298	2 277	2 288	2 279	2 271	2 261	2 251
mężczyźni	2 066	2 062	2 116	2 080	2 085	2 092	2 064

Źródło: GUS

Aktualnie spadek liczby mieszkańców Zawidowa (w stosunku do 2008r.) determinowany jest przede wszystkim niskim poziomem urodzeń oraz ujemnym saldem migracji. Szczegółową charakterystykę w zakresie poziomu salda migracji w latach 2008-2014 w Zawidowie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Saldo migracji na pobyt stały w latach 2008-2014.

Saldo migracji na pobyt stały	Miasto Zawidów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoby						
saldo migracji gminnych wewnętrznych	-1	-19	-23	-35	-13	-15	-11
saldo migracji zagranicznych	-12	-5	-9	-3	2	-6	-15

Źródło: GUS

Z analizy migracji na pobyt stały w Zawidowie w latach 2008-2014 wynika, że największe ujemne saldo migracji wewnętrznych miało miejsce w 2011 roku (-35 osób). W kolejnych latach wartość ta

systematycznie malała (w 2014 roku osiągnęła poziom minus 11 osób). Należy dodatkowo zauważyć, iż w ostatnich 3 latach odnotowany został wzrost salda migracji zagranicznych.

W kontekście niżu demograficznego należy zwrócić uwagę na przyrost naturalny (por. tabela). W Polsce od lat obserwujemy spadek przyrostu naturalnego (różnica między urodzeniami żywymi a zgonami). W 2013 roku wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności osiągnął wartość ujemną (-0,5), natomiast w 2012 roku był zerowy. W 2014 roku w Zawidowie przyrost naturalny był ujemny i wyniósł -0,9 (przyrost naturalny na 1000 ludności). Sytuacja demograficzna w gminach powiatu zgorzeleckiego stanowi poważny problem społeczno-gospodarczy. W 2014 omawiany wskaźnik był ujemny i wynosił -3,2.

Tabela 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny na 1000 ludności						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoby						
Polska	0,9	0,9	0,9	0,3	0,0	-0,5	0,0
województwo dolnośląskie	-0,2	-0,4	-0,1	-0,6	-1,1	-1,6	-0,9
powiat zgorzelecki	-0,8	-1,0	-0,5	-1,1	-1,9	-2,5	-3,2
Miasto Zawidów	-1,1	1,8	-1,4	-1,6	-2,8	-0,7	-0,9

Źródło: GUS

Liczba urodzeń żywych przypadająca na 1000 ludności w roku 2014 na terenie Zawidowa kształtowała się na poziomie 9,2 i była nieznacznie niższa niż średnia dla kraju (9,70) oraz województwa dolnośląskiego (9,3).

Tabela 4. Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	Liczba urodzeń żywych						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoby						
Polska	10,9	10,9	10,7	10,1	10,0	9,6	9,7
województwo dolnośląskie	10,4	10,4	10,1	9,5	9,3	8,9	9,3
powiat zgorzelecki	10,0	9,8	9,6	8,9	8,8	8,2	8,3
Miasto Zawidów	9,8	12,3	9,7	8,0	7,6	9,0	9,2

Źródło: GUS

W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki dotyczące liczby małżeństw zawieranych w ciągu roku przypadających na 1000 mieszkańców. W latach 2011-2014 wspomniany wskaźnik był wyższy od średniej krajowej, wojewódzkiej oraz dla powiatu zgorzeleckiego. Taką sytuację należy ocenić

pozytywnie, gdyż może to świadczyć o chęci kontynuowania życia przez mieszkańców Zawidowa na jego terenie.

Tabela 5. Liczba małżeństw zawartych w ciągu roku przypadająca na 1000 mieszkańców w latach 2008-2014.

Jednostka terytorialna	Liczba małżeństw zawieranych w ciągu roku przypadająca na 1000 mieszkańców						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoby						
Polska	6,8	6,6	5,9	5,4	5,3	4,7	4,9
województwo dolnośląskie	6,6	6,3	5,6	5,2	5,2	4,4	4,7
powiat zgorzelecki	6,5	6,1	5,6	5,5	5,6	4,5	5,0
Miasto Zawidów	6,1	6,4	5,6	6,2	6,2	5,1	5,8

Źródło: GUS

Gęstość zaludnienia w Zawidowie wynosiła w 2014 roku 711 osób na 1 km². W województwie dolnośląskim wskaźnik wynosił 146 osób na 1 km², natomiast w Polsce 123 osoby na 1 km². Świadczy to o wysokiej intensywności zabudowy w stosunku do ogólnej powierzchni Miasta. Na wysoki wskaźnik wpływa również fakt, iż na terenie Zawidowa znajduje się zabudowa wielorodzinna (obiekty Spółdzielni Mieszkaniowej w Zawidowie).

Tabela 6. Ludność na 1 km² (gęstość zaludnienia) w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba						
Polska	122	122	123	123	123	123	123
wojew. dolnośląskie	144	144	146	146	146	146	146
powiat zgorzelecki	111	111	113	112	112	111	110
Miasto Zawidów	719	715	726	718	718	717	711

Źródło: GUS

Ocena sytuacji demograficznej (struktura wiekowa, płeć, przyrost naturalny, migracje) jest ważnym czynnikiem określającym kierunki rozwoju Gminy, ponieważ mieszkańcy Gminy warunkują zarówno możliwości, jak i potrzeby rozwoju lokalnego.

Podstawowy podział społeczeństwa pod względem wieku dzieli się na trzy grupy: osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. Dane dotyczące ludności w Zawidowie zostały zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 7. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014

Ludność w wieku	Miasto Zawidów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%						
przedprodukcyjnym	19,6	19,2	18,7	18,0	17,4	17,0	16,8
produkcyjnym	65,7	66,1	66,1	65,7	65,8	65,5	64,8
poprodukcyjnym	14,7	14,7	15,2	16,3	16,8	17,5	18,4

Źródło: GUS

W stosunku do 2008 roku zanotowano spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (z 19,6% do 16,8%) oraz produkcyjnym (z 65,7% do 64,8%). Tym samym wzrost znacząco udział osób w wieku poprodukcyjnym (z 14,7% do 18,4%). Zbliżoną tendencję odnotować można również w odniesieniu do danych dla kraju i województwa dolnośląskiego.

Dla gospodarki Zawidowa bardzo duże znaczenie będzie miało także spodziewane stopniowe zmniejszanie się grupy osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 8. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014.

Jednostka terytorialna	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%						
Polska	19,3	18,9	18,8	18,5	18,3	18,2	18,0
województwo dolnośląskie	17,8	17,5	17,4	17,2	17,0	16,9	16,8
powiat zgorzelecki	18,5	18,1	17,9	17,5	17,2	16,7	16,4
Miasto Zawidów	19,6	19,2	18,7	18,0	17,4	17,0	16,8

Źródło: GUS

Powyższe dane wskazują, iż na terenie Zawidowa (również na terenie powiatu zgorzeleckiego oraz województwa dolnośląskiego) udział osób w wieku przedprodukcyjnym jest niższy od analogicznych danych dla całego kraju. Taką sytuację należy ocenić jako niekorzystną. W kolejnych latach spadać będzie zatem zapotrzebowanie na usługi publiczne skierowane do tej grupy mieszkańców Zawidowa.

Tabela 9. Ludność w wieku 0-19 lat w latach 2008-2014

Ludność w wieku	Miasto Zawidów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba						
0-4 lat	209	233	241	221	207	204	195
5-9 lat	207	200	197	202	209	209	228
10-14 lat	252	222	205	205	208	213	191
15-19 lat	317	305	306	274	252	232	208

Źródło: GUS

Powyżej przedstawiono szczegółową analizę poszczególnych grup w wieku przedprodukcyjnym. Dane wskazują, iż w najbliższych latach należy dostosować ofertę w zakresie usług publicznych świadczonych dla osób w wieku przedprodukcyjnym. Jedyną grupą wiekową gdzie obserwowany jest wzrost ilości są dzieci w wieku 5-9 lat.

Tabela 10. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności w latach 2008-2014.

Jednostka terytorialna	Udział ludności w wieku produkcyjnym						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%						
Polska	64,5	64,5	64,4	64,2	63,9	63,4	63,0
województwo dolnośląskie	65,9	65,8	65,7	65,3	64,8	64,2	63,5
powiat zgorzelecki	65,9	66,0	66,0	65,6	65,2	64,7	64,2
Miasto Zawidów	65,7	66,1	66,1	65,7	65,8	65,5	64,8

Źródło: GUS

Powyższe dane wskazują, iż na terenie Zawidowa udział osób w wieku produkcyjnym jest wyższy od analogicznych danych dla całego kraju, województwa dolnośląskiego oraz powiatu zgorzeleckiego. Taką sytuację należy ocenić pozytywnie dla przyszłego rozwoju społeczno-gospodarczego Zawidowa.

Tabela 11. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%						
Polska	16,2	16,5	16,8	17,3	17,8	18,4	19,0
województwo dolnośląskie	16,3	16,7	16,9	17,5	18,2	19,0	19,7
powiat zgorzelecki	15,5	15,9	16,1	16,9	17,6	18,5	19,3
Miasto Zawidów	14,7	14,7	15,2	16,3	16,8	17,5	18,4

Źródło: GUS

Powyższe dane wskazują, iż na terenie Zawidowa udział osób w wieku poprodukcyjnym jest niższy od analogicznych danych dla całego kraju, województwa dolnośląskiego oraz powiatu zgorzeleckiego. Taką sytuację należy ocenić pozytywnie. Tym samym na terenie Zawidowa poziom starzenia się społeczeństwa jest minimalnie niższy od innych porównywanych jednostek. Należy jednak zauważyć wysoką dynamikę wzrostu udziału tej części mieszkańców Zawidowa w jego ogólnej liczbie.

Poniżej przedstawiono szczegółową analizę poszczególnych grup w wieku poprodukcyjnym oraz takich, które w najbliższym czasie znajdą się w tej grupie. Dane wskazują, iż w najbliższych latach należy dostosować i zwiększyć ofertę w zakresie usług publicznych świadczonych dla osób w wieku senioralnym.

Tabela 12. Ludność w wieku 55 i więcej w latach 2008-2014

Ludność w wieku	Miasto Zawidów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba						
55-59 lat	308	307	325	313	332	336	348
60-64 lat	214	242	259	280	271	277	283
65-69 lat	159	136	146	156	176	197	220
70 lat i więcej	373	385	388	399	406	412	415

Źródło: GUS

2.5 HISTORIA MIASTA

Graniczne usytuowanie miasta miało decydujący wpływ na jego historię. Na przestrzeni wieków przynależało ono do państw, księstw bądź prowincji takich jak: Czechy, Polska, Brandenburgia, Śląsk, Prusy. Na przełomie V i VI wieku obszar, na którym położone jest obecnie Zawidów, zasiedlony został przez słowiańskie plemiona serbsko - łuzycyckie, o czym poświadcząbyby znaleziska ceramiki słowiańskiej z ok. 1000 r.

Ludność zamieszkująca ów gród poddana została chrystianizacji najprawdopodobniej jeszcze w X wieku. Już w końcu XII wieku obszar obejmujący późniejsze miasto Zawidów podlegał jurysdykcji biskupstwa w Miśni i do połowy XIII wieku był własnością biskupstwa. Jednak już w roku 1278 król czeski Ottokar II oddał w lenno posiadłość Zawidów rodzinie von Biberstein za 800 srebrnych talarów. Od tego momentu posiadłość zmieniła nazwę na Frydlant – Seidenberg (Zawidów). Przejście posiadłości Frydlant - Zawidów we władanie rodziny Bibersteinów przyczyniło się do upadku grodu. Bezpośrednią przyczyną takiego stanu rzeczy było przeniesienie rezydencji pańskiej do pobliskiego Frydlantu i wybudowanie tam zamku (1252r.). Przez Zawidów przebiegał jeden szlak handlowy, podczas gdy przez Frydlant dwa, jeden łączył Brandenburgię z Pragą i drugi łączący Frydlant z „Via Regia” przez Leśną.

Przyznanie praw miejskich datuje się na podstawie dokumentu z 1396 roku - w dokumencie stwierdza się oddanie połowy miasta w lenno. Prawa miejskie Zawidów otrzymał z inicjatywy Pana v. Bibersteina na prawie niemiecko - magdebursko - zgorzeleckim.

Po śmierci Bibersteina (1558) Zawidów został sprzedany baronowi Friedrichowi von Redern za cenę 40 tys. talarów. Linia włodarzy von Redern zasłużyła się dla rozwoju miasta poprzez m.in. nadanie mu licznych przywilejów. W roku 1622 dobra frydlanckie zakupił za sumę 150 tysięcy guldenów ówczesny wódz wojsk carskich Albrecht Wezel. Natomiast posiadłość Zawidów przypadła baronowi Christianowi von Nostitz i w tenże sposób bezpowrotnie rozpadł się związek terytorialny i polityczny Frydlantu z Zawidowem. Rok 1626 rozpoczął 68 letnie panowanie na ziemi zawidowskiej hrabiowskiej rodziny von Nostitz. Hrabia Otto v. Nostitz z miastem był w nieustannym konflikcie, nakładając na niego rozmaite powinności i umniejszając przywileje. Owe zatargi spowodowały, że jego następca Ferdynand Leopold dopiero po dłuższym czasie panowania uzyskał hołd od miasta. Przez kolejne dwa stulecia posiadłość Zawidów nadal stanowiła przedmiot targu między różnymi księstwami. Z biegiem czasu dopiero właściciele dóbr zawidowskich nabierali coraz większej samodzielności. Posiadali sądownictwo wyższe w przypadkach lennych, cywilnych, kryminalnych, mieli prawo konsystorialne i sądownictwo duchowe. Mogli kierować osadnikami i nadawać im przywileje, zbierać podatki z miasta i podległego mu obszaru. Dopiero na początku XIX wieku te szerokie prerogatywy zostały zniesione. Po odłączeniu się Frydlantu i z początkiem rządów Nostitzów, posiadłość obejmowała następujące miejscowości aż do początku XIX wieku: Stary Zawidów, Wrociszów Dolny, Wrociszów Górny, Ostróżno, Habartice, Skiba, Rybarzowice.

Niewątpliwie istotną przyczyną decydującą o powstaniu miasta Zawidowa była gwałtowna kolonizacja terenów niezamieszkałych, jak również przypadająca na lata 1230 - 1260 nowa kolonizacja okolicznościowych wsi na prawie niemieckim. Miasta położone przy głównym szlaku handlowym „Via Regia” (Zgorzelec, Lubań) mimo ciągłej rozbudowy nie nadążały z zaspokajaniem swoją produkcją rzemieślniczą potrzeb nowo powstałych wsi. Stąd zaistniała potrzeba zakładania nowych osad miejskich odciążających większe ośrodki. Do takich ośrodków należał m.in. Zawidów – miasto nieobronne, którego grono mieszkańców stanowili rzemieślnicy, rolnicy i rycerstwo. Ów rzemieślniczy charakter tych miast utrzymywał się przez całe stulecia.

Przez miasto nie przechodziła główna droga handlowa, nie posiadała ono więc prawa składu, ani też komory celnej. Brak podstawowych przywilejów nie przyczynił się do szybkiego rozwoju miasta. Rzemieślnicy wykonywali swoje towary na zamówienie, nie mając możliwości sprzedaży nadwyżek. Mieszczarstwo Zgorzelca przez znaczny okres czasu skutecznie blokowało uzyskanie przywilejów handlowych przez sąsiednie konkurujące ze sobą miasta. Na tym tle stale dochodziło do kryzysów i zatargów. Mimo to w Zawidowie wytworzył się korzystny klimat gospodarczy spowodowany rozbudową gospodarki folwarcznej. Wcześniej niż w sąsiednich miasteczkach rozwinęły się w Zawidowie korporacje cechowe m.in. kowali, piekarzy i sukienników. Niebagatelną rolę dla dynamiki gospodarczej odegrało nadanie przywilejów mieszkańcom. Najwcześniej otrzymało miasto prawo wolnego handlu solą (1552). W roku 1591 cesarz Rudolf II (na prośbę Melchiora von Redern) przyznał miastu kolejne przywileje: targu tygodniowego i wolnej sprzedaży piwa, wina i wódki. W Zawidowie na mocy przywileju było 48 domów uprawnionych do warzenia piwa. W roku 1770 powstało stowarzyszenie piwiarzy.

Napływ ludności czeskiej, głównie sukienników sprawił, iż Zawidów stał się znacznym ośrodkiem włókienniczym. W pierwszej połowie XVIII wieku na 322 mieszkańców ponad 100 osób stanowili sami sukiennicy. Sukno w Zawidowie produkowano jeszcze w roku 1817. W owym czasie powstały dalsze korporacje rzemieślnicze: cech szewski, rzeźniczy, krawiecki, stolarski, zduński, cukierniczy. Prężnie działali także tkacze lnu, których w Zawidowie pod koniec XVII wieku było 45.

Pod koniec XVIII wieku nastąpił powolny upadek rzemiosł, spowodowany zachodzącymi w Europie przemianami gospodarczymi. Małe warsztaty rzemieślnicze nie wytrzymały konkurencji powstających manufaktur oraz fabryk.

Już pod koniec XVIII wieku i na początku XIX powstały w Zawidowie manufaktury takie jak: browar, słodnia, cegielnia miejska, która będąc od początku własnością miasta zasilala znacząco jego kasę. Istniały również małe manufaktury: wyrabiająca piece, oraz manufaktura wyrobu papierosów Gerste'go. Ponad to pod koniec XVIII wieku powstały w Zawidowie młyny wodne i wiatraki oraz folusz sukiennicza zbudowana w 1780 roku. Gwałtowny rozwój miasta nastąpił wraz z powstaniem fabryk w Zawidowie oraz poprowadzeniem linii kolejowej ze Zgorzelca przez Zawidów - Frydlant do Pragi w 1875 roku.

Wraz z intensywnym rozwojem przemysłu w drugiej połowie XIX i na pocz. XX wieku kwitło również miasto Zawidów. Po poprowadzeniu w 1875 linii kolejowej miasto rozwijało się w kierunku nowego dworca, odległego o 3 km od centrum. W latach 1875-1912 powstało tam osiedle, przeważnie wiejskich willi bogatszego mieszczaństwa.

W 1910 roku założono w całym mieście wodociąg i kanalizację, w 1914 roku z kolei nastąpiła elektryfikacja miasta. Kilka lat wcześniej wybrukowano rynek. W okresie międzywojennym wybudowano pocztę, remizę straży pożarnej, a także przebudowano szkołę i ratusz.

2.6 PRZESTRZENNA STRUKTURA MIASTA

Do podstawowych funkcji i aktywności Zawidowa aktualnie należy zaliczyć:

- mieszkalnictwo,
- obsługa mieszkańców w zakresie usług publicznych,

- usługi komercyjne (w tym obsługa lokalnego ruchu transgranicznego),
- produkcja przemysłowa, budownictwo i transport.

W obszarze miasta liczącym w granicach administracyjnych około 607 ha, tereny zabudowane zajmują 20,4% powierzchni miasta. Około 90% terenów zainwestowanych tworzy właściwy zespół miejski Zawidowa usytuowany w południowo-wschodniej części miasta. Pozostałe tereny zainwestowane zlokalizowane są w rejonie Ostróżna, Wilki, Stacji, Osiedla, Szybowa i ul. Wilczej usytuowanych w zachodniej części obszaru i w sąsiedztwie linii kolejowej nr 344 Wilka - Zawidów - Granica Państwa.

Tereny otwarte miasta, obejmujące grunty orne, łąki i pastwiska, lasy, grunty zadrzewione i zakrzaczone oraz wody otwarte stanowią 74% terenów w granicach administracyjnych, przy czym centralną i północną część obszaru wypełniają grunty orne; zachodnią część łąki nadrzeczne, a południową część łąki, pastwiska i lasy o ukształtowaniu zbliżonym do form naturalnych (cenne przyrodniczo).

Strukturę funkcjonalną użytkowania terenu właściwego zespołu miejskiego zasadniczo kształtują tereny mieszkaniowo-usługowe zajmujące ok. 72% i tereny funkcji wytwórczych zajmujące ok. 8,3% tej powierzchni.

Także istotnym czynnikiem określającym charakter użytkowania są tereny komunikacji drogowej zajmujące ok. 30% obszaru miasta.

W przestrzennej strukturze zespołu miejskiego można wyróżnić zasadniczo cztery układy urbanistyczne o charakterystycznych cechach funkcjonalnych i przestrzennych:

- zespół Starego Miasta,
- zespoły zabudowy przemysłowej w południowej części miasta,
- zespół zabudowy mieszkaniowo-usługowej w centralnej i zachodniej części miasta,
- zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w północno-wschodniej części miasta.

Tereny zainwestowane od zachodniej strony zamyka przestrzennie bardzo duży - jak na tą skalę miasta - kompleks ogrodów działkowych.

Walory przestrzenne terenów zainwestowanych miasta są mocno zróżnicowane z uwagi na ich ukształtowanie, jak i stan techniczny.

Posługując się w ocenie wartości przestrzennych kryteriami kompozycji, skali i zasad kształtowania zabudowy można wyróżnić jako bardzo pozytywne:

- zespoły starego miasta,
- zespoły zabudowy mieszkaniowo-usługowej w centralnej i zachodniej części miasta.

Natomiast jako bardzo negatywne należy ocenić:

- zabudowę ulicy Zgorzeleckiej od ulicy Kopernika do przejścia granicznego, (granicy państwa)
- zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

A jako negatywne:

- zespoły zabudowy przemysłowej.

Oceniając ww. zespoły z punktu widzenia ich walorów techniczno-użytkowych można uznać za akceptowalne:

- zespoły zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- zespoły zabudowy mieszkaniowo-usługowej centralnej i zachodniej części miasta,
- część zabudowy starego miasta,
- część zabudowy przemysłowej.

Natomiast do zabudowy charakteryzującej się niskimi standardami technicznymi można zaliczyć:

- większość obiektów obudowujących ciąg ulicy Zgorzeleckiej od ulicy Kopernika do przejścia granicznego,
- część zabudowy zespołów przemysłowych,
- część zabudowy starego miasta.

Zespoły zabudowy usytuowane w zachodniej części obszaru miasta ukształtowane są w większości z obiektów wolnostojących, w części zagrodowych o luźnym i swobodnym układzie charakterystycznym dla małych przysiółków. Jedynie obszar zlokalizowany w rejonie ul. Osiedle stanowi zespół o bardzo zdyscyplinowanym układzie, jednorodnej architekturze. Zabudowa w tej części miasta charakteryzuje się zróżnicowaną wartością techniczno-użytkową w większości wskazana do modernizacji.

Przeprowadzona ocena pozwala uznać za pozytywne walory miasta następujące elementy jego struktury przestrzennej:

- skoncentrowany układ terenów zainwestowanych,
- historyczny zespół zabudowy starego miasta, a w nim w szczególności - zachowany pierwotny układ urbanistyczny, skalę oraz ukształtowanie zabudowy zieleni,
- czytelnie uformowany zespół centralnej i zachodniej części miasta o charakterystycznym promienisto-pierścieniowym układzie; skalę zabudowy tego rejonu oraz ukształtowanie terenów zieleni miejskiej.

Do negatywnych cech przestrzennych istniejącego zespołu miejskiego można zaliczyć:

- zdegradowane zagospodarowanie i nieatrakcyjna zabudowa terenów funkcji wytwórczych (przemysłowych),
- substandardową obudowę (drogi wojewódzkiej) ulicy Zgorzeleckiej w rejonie przejścia granicznego,
- niezwiązany przestrzennie z miastem tak poprzez układ, jak i skalę obiektów - zespół zabudowy wielorodzinnej, mieszkaniowej między ulicą Mickiewicza i ulicą Marii Skłodowskiej-Curie,
- wielkość i układ kompleksu ogrodów działkowych po zachodniej stronie, oddzielający miasto od terenów rozwojowych.

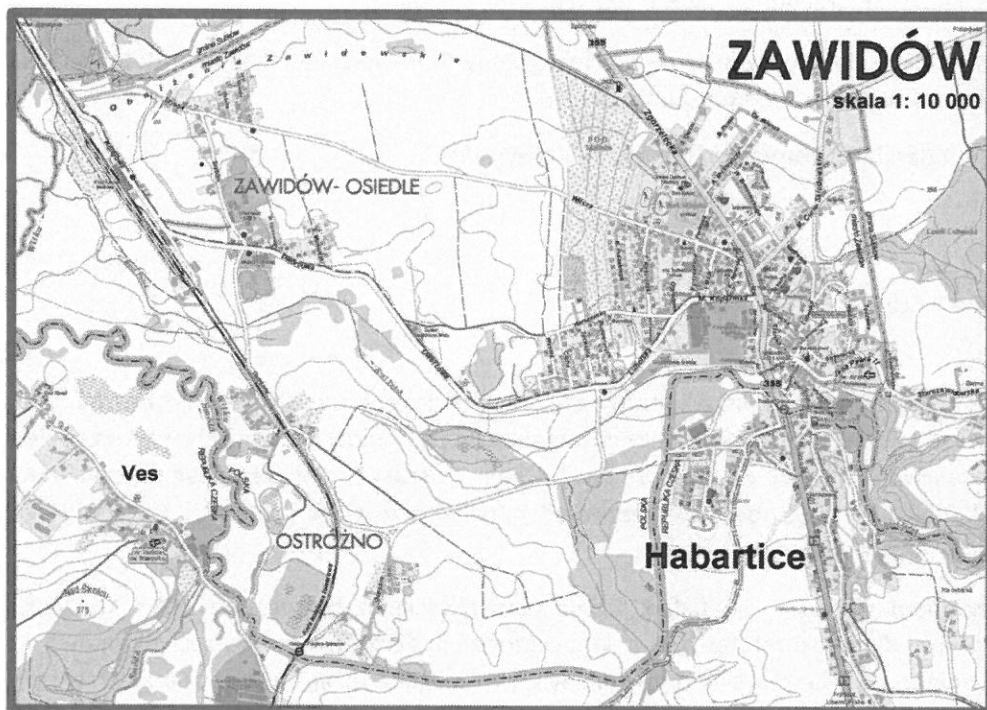
Na wyżej wymienione negatywne cechy przestrzenne nakłada się niska ocena stanu technicznego zabudowy części tych terenów.

Jako szczególnie zagadnienie przestrzenne rysuje się problem starego miasta - zespołu zabudowy o bardzo wysokich walorach kulturowych, dużym potencjale atrakcyjności przestrzenno-funkcjonalnej, jednocześnie o stosunkowo niskim standardzie technicznym. Problem ten należy uznać za podstawowy dla określenia kierunków rozwojowych miasta.

Elementem pozytywnie warunkującym możliwości ekspansji przestrzennej miasta jest fakt występowania w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych nieużytków rolnych będących własnością ANR. Sytuacja ta może potencjalnie sprzyjać prowadzeniu przez miasto aktywnej

gospodarki gruntami, służącej pożądanemu przez miasto rozwojowi urbanistycznemu zespołu miejskiego i ochronie terenów o dużych walorach przyrodniczych.

Mapa 3. Miasto Zawidów

Źródło: UM w Zawidowie

2.7 ZASOBY PRZYRODNICZE

W zakresie wartości przyrodniczych występujących na terenie Zawidowa należy przede wszystkim wymienić:

- założenia zieleni urządzonej, w tym założenia o wartości kulturowej,
- tereny cenne przyrodniczo: obszar Lasku Lubańskiego i obszar rozciągający się wzdłuż Kocięgo Potoku i rzeki Witki,
- stanowiska roślin i zwierząt chronionych.

Potencjalną roślinność prawie całego obszaru miasta stanowią grądy podgórskie o zróżnicowanej żyzności. Na stromych zboczach mają one charakter zboczowych grądów lipowo-klonowych. W roślinności rzeczywistej, zgodnie ze strukturą użytkowania ziemi, dominują segetalne zbiorowiska upraw rolnych i półnaturalne zbiorowiska łąkowe, jednak na stromych stokach zachowały się lasy i to stosunkowo mało zniekształcone.

Miasto Zawidów posiada dość urozmaicone środowisko przyrodnicze. Chociaż ponad połowę miasta stanowią tereny rolnicze to jednak cała powierzchnię porastają małe kompleksy leśne. Dodatkowo dzięki występującym na jej terenie stawom zapewniającym dostępność wody i stanowiących żerowiska nietoperzy, tutejsza fauna jest zróżnicowana gatunkowo. Letnimi stanowiskami gatunków stwierdzonych na terenie Miasta Zawidów mogą być zarówno naturalne kryjówki w dziuplach drzew, jak i różnego rodzaju zakamarki budowli wzniesionych przez człowieka.

Do najcenniejszych dla ssaków obszarów należy zabagniony teren między rzeką Koci Potok i rzeką Witką, gdzie występuje większość ssaków chronionych.

Na terenie brak jest parków, rezerwatów i pomników przyrody.

2.8 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Do najcenniejszych obszarów środowiska kulturowego miasta należy zachowany średniowieczny układ lokacyjny z połowy XIII wieku oraz towarzyszący mu zbiór dwóch zespołów kościelnych - poewangelicki z XVIII wieku i katolicki z XIX wieku na Wzgórzu św. Michała. Obszary te poprzez układ topograficzny terenu oraz rozplanowanie i skalę obiektów stanowią dominantę przestrzenną miasta i kształtują jego charakterystyczny i niepowtarzalny wizerunek.

Drugim pod względem wartości jest układ promienisto-pierścieniowy miasta z XIX i XX wieku z charakterystycznymi dla epoki założeniami zieleni i licznymi budynkami użyteczności publicznej. Ta część miasta charakteryzuje się czytelnym, określonym przebiegiem dróg - układem przestrzennym i pierzejowym usytuowaniem zabudowy.

Na uwagę zasługuje też kolonia domków jednorodzinnych przy ul. Wilczej z charakterystycznym ukształtowaniem dla podstawowych zasad ładu przestrzennego.

Zarówno z obszarami ww. jak i terenami z nimi sąsiadującymi związane są charakterystyczne dla miasta założenia przyrodniczo-kulturowe (parki, założenia zieleni towarzyszące zabudowie, założenie zieleni związane z poewangelickim zespołem kościelnym, zespół leśny związany ze Wzgierzem Zamkowym, zespół parkowy Ostróżno będący pozostałością układu rezydencyjnego wiejskiego z XVIII - XIX w., założenia parkowe przy ul. Szybów i ul. Skłodowskiej - Curie oraz zespół zieleni w rejonie ulicy Warszawskiej i Lubelskiej).

W dotychczasowym stanie utrzymane zostały generalne elementy kompozycyjne układów i zasady ich rozpoznawania, w części zdegradowane poprzez wyburzenia (głównie w obszarze Starego Miasta) oraz poprzez wprowadzenie niewłaściwych form zabudowy, nieuwzględniających zasady wkomponowania nowej zabudowy w układ przestrzenny. **W obszarze Starego Miasta stan techniczny budynków mimo dobrego zachowania całego układu jest zły.** Funkcje obiektów w obrębie wymienionych stref kulturowych związane są z mieszkalnictwem, usługami i administracją, działalnością gospodarczą. Niewykształcone zostały w niezbędnym zakresie funkcje usługowe w obszarze Starego Miasta - jako ośrodka miejskiego. Do terenów szczególnie zdegradowanych należy zaliczyć rejon ulicy dojazdowej do przejścia granicznego oraz zespołu poewangelickiego i teren przemysłowy w południowej części miasta.

Do szczególnych zagrożeń i zjawisk przyczyniających się do dalszej degradacji zasobów kulturowych należy zaliczyć:

- dalszą dekapitalizację majątku i nie podejmowanie kompleksowej jej modernizacji (rewaloryzacja),
- tereny zagrożone powodzią,
- niski poziom dochodów miasta i społeczeństwa,
- niedostosowanie charakteru funkcji (sposobu użytkowania) do układu przestrzennego i architektonicznego obszaru zabytkowego,
- próby wprowadzenia niedostosowanych pod względem architektonicznym obiektów,
- niewykształcenie funkcji rozwojowych miasta, adekwatnych do walorów środowiska kulturowego (obsługa ludności, turystyka, usługi rynkowe / komercyjne, obsługa działalności gospodarczej).

Poniżej zostały scharakteryzowane poszczególne cenne historyczne obiekty zlokalizowane na terenie Zawidowa:

Neogotycki Kościół Parafialny p.w. św. Józefa Rzemieślnika

Jednym z pomników historii Zawidowa jest neogotycki kościół pod wezwaniem św. Józefa Rzemieślnika. Ponieważ parafię rzymsko - katolicką w Zawidowie ustanowiono 7 stycznia 1893 r., wtedy też postanowiono rozpocząć budowę kościoła na wzgórzu św. Michała. Budowę rozpoczęto w 1894 roku, a zakończono w 1896 r. Dzisiejszy wystrój kościoła m.in. ołtarze, ambona, witraże, konfesjonały, chrzcielnica i organy, nawiązuje do stylu neogotyckiego z XIX wieku. W czasie obchodów 1000-lecia Chrztu Polski, parafia zakupiła dwa dzwony: „Józef” i „Maria”, które na początku lat 80. XX wieku otrzymały napęd elektryczny. Ostatniej renowacji wnętrza świątyni dokonano w 1987 roku, kładąc nową polichromię.

Ratusz

Jak podają źródła historyczne pierwszy budynek Ratusza wznosił się na środku rynku. Wybudowany został w 1709 r., spłonął podczas wielkiego pożaru miasta w 1769 r. W tym samym miejscu w 1771 r. z funduszy mieszczan wybudowano kolejny budynek dla rajców miejskich, który spłonął w 1834 r. Obecny budynek Urzędu Miejskiego w Zawidowie wybudowany został w 1837 r. Usytuowany jest narożnie w północno-zachodniej pierzei rynku. Był on dwukrotnie przebudowany. Nie został jednak zrealizowany projekt z 1902 r., który zakładał wzniesienie na budynku wieży ratuszowej. Do dnia dzisiejszego użytkowany jest zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem, mieszczą się w nim biura władz administracyjnych Zawidowa.

Kościół Ewangelicki

Kościół pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny wybudowano w 1380 r. W 1467 r. zainstalowano w nim pierwsze organy. W 1555 r. po pokoju augsburskim stał się on kościołem protestanckim. W 1590 r. poszerzono go i dobudowano do niego wieżę, kolejna przebudowa miała miejsce w 1776 r. Kościół posiadał trzy dzwony: z XV i XVI wieku. Korpus kościoła wyburzono w 1972 r. pozostawiając jedynie wieżę. Wraz z wyburzeniem kościoła zlikwidowano również nekropolię w jego otoczeniu.

W 2001 r. pod nadzorem konserwatora zabytków gruntownie odrestaurowano wieżę, przywracając jej pierwotny wygląd. Na wieży umieszczono tablicę z napisem: „W tym miejscu był od roku 1831 cmentarz z grobami dawnych mieszkańców tych ziem narodowości niemieckiej”. W 2005r. zainstalowano zegary oraz kuranty.

Remiza

Remiza strażacka została wybudowana z funduszy miejskich w okresie międzywojennym w 1926 r. Użytkowana jest zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem. Zachowana jest w stylu lat 20. XX wieku. Obiekt jest dwusegmentowy, składa się z części głównej garażowej ze świetlicą na piętrze, gdzie obecnie mieszczą się pomieszczenia OSP w Zawidowie oraz części mieszkalnej. Budynek remizy jest wpisany do rejestru obiektów objętych ochroną konserwatora zabytków. W posiadaniu OSP znajduje się zabytkowa pompa strażacka, zakupiona specjalnie na potrzeby miasta w 1908r.

Poczta

Budynek poczty powstał w latach 1925-1927. Do dnia dzisiejszego użytkowany jest zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem, zachowany w bardzo dobrym stanie. Wnętrze utrzymane jest w stylu lat 20. XX wieku. Na parterze mieszczą się pomieszczenia Poczty Polskiej, natomiast na piętrze pomieszczenia mieszkalne i gospodarcze. Uroczyste otwarcie Urzędu Pocztowego w Zawidowie po zakończeniu II wojny światowej odbyło się 20 września 1945 roku.

Góra Zamkowa

Miasto Zawidów swój początek bierze od grodu obronnego zbudowanego właśnie na Górze Zamkowej, leżącej na wschód od dzisiejszego miasta. W 1922 r. zostały odkryte fundamenty i mury obronne byłego zamku, zbudowanego wg starego niemieckiego stylu budowy. Wykopaliska wykazały, że dawny zamek pochodzenia niemieckiego istniał już w czasie niemieckiej ekspansji na terytoria słowiańskie, około X lub XI wieku. Zamek uległ zniszczeniu podczas najazdu Husytów w 1427 roku. W 2003 r. teren ten został uprzętnięty, odtworzono również pomnik upamiętniający mieszkańców Zawidowa poległych podczas I Wojny Światowej.

Wzgórze zwane Górą Michała

Z Górą Michała nierozzerwalnie wiąże się historia miasta Zawidów. Obszar ten od końca XII wieku, (co potwierdza dokument z 1186 roku, stanowiący jednocześnie pierwszą wzmiankę o grodzie Syden) do połowy XIII wieku był własnością biskupstwa w Miśni. To właśnie w tym miejscu znajdował się jeden z najstarszych Kościołów Misyjnych Górnych Łużyc. Budowę kościoła pod wezwaniem św. Michała Archanioła datuje się na okres przed 1100 rokiem. Od 1307 roku był on główną siedzibą biskupstwa miśnieńskiego. Kościół uległ zniszczeniu w 1427 roku w wyniku najazdu Husytów. W miejscu spalonego kościoła wzniesiono kaplicę, a pod koniec XIX-go wieku wybudowano istniejący do dziś, neogotycki kościół parafialny p.w. św. Józefa Rzemieślnika.

Dworzec kolejowy

Budowę kolei w Zawidowie rozpoczęto już w latach 1873-1875. Dworzec kolejowy wybudowany został w latach 70. XIX wieku. Monumentalny charakter budynku podkreślało jego otoczenie, przed którym rozciągał się plac i niewielki park. Oprócz głównego budynku znajdowały się inne zabudowania stacyjne oraz dwie lokomotywownie. W niedługim czasie obok dworca powstał duży zakład przemysłowy produkujący cegłę i dachówkę oraz osiedle willowe. Dworzec tworzy typowe dla XIX w. skupisko zabudowy miejskiej. Już przed II wojną światową był to dworzec stacji granicznej.

Z historią miasta wiąże się także postać **Jakuba Böhme** niemieckiego mistyka, wizjonera, myśliciela i teozofa. Jakob Böhme urodził się w Zawidowie, gdzie uczęszczał do szkoły. W roku 1599 uzyskał status mistrza szewskiego i otworzył warsztat szewski w Görlitz. Rok później doświadczył mistycznej wizji, która sprawiła, że nie rezygnując z pracy rzemieślnika, a potem kupca - rozpoczął działalność religijną i filozoficzną. Swe pierwsze dzieło, zwane pod tytułami „Morgenröte im Aufgang” lub „Aurora”, stworzył w roku 1612. Pisma Böhme zostały spalone na rynku w Görlitz 26 lipca 1613 roku.

W roku 1888 na Górze Zamkowej w Zawidowie postawiono pomnik upamiętniający miejsce urodzenia Jakuba Böhme. Rada Miejska w Zawidowie dnia 11 sierpnia 2005 r. nadała Parkowi Miejskiemu imię Jakuba Böhme.

Miasto posiada gminną ewidencję zabytków. Wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, zawiera poniższe zestawienie.

Tabela 13. Gminna ewidencja zabytków

Lp.	Miejscowość	Adres	Obiekt	Numer w rejestrze zabytków
1.	Zawidów		Miasto	A/1804/377 z dn. 25.11.56
2.	Zawidów	Ul. Cmentarna	Wieża po kościele	1505 z dn. 25.01.65
3.	Zawidów	Ul. Jana Pawła 24	Kościół par. św. Józefa Robotnika	A/1052 z dn. 26.03.08
Ul. Cmentarna				
4.	Zawidów	Ul. Cmentarna	D. cmentarz ewangelicki	1831 r.
5.	Zawidów	Ul. Cmentarna 1	Kamienica	1813 r.
6.	Zawidów	Ul. Cmentarna 3	Kamienica	XVIII w., 4 ćw. XIX w.
7.	Zawidów	Ul. Cmentarna 4	Kamienica	4 ćw. XIX w.
8.	Zawidów	Ul. Cmentarna 5	Dawna plebania	2 poi. XVIII w.
Ul. Dworcowa				
9.	Zawidów	Ul. Dworcowa 3-3a	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
10.	Zawidów	Ul. Dworcowa 4	Budynek wodociągów	ok.1910 r.
11.	Zawidów	Ul. Dworcowa 8	Budynek mieszkalny	ok. 1910 r.
12.	Zawidów	Ul. Dworcowa 10	Budynek mieszkalny	ok. 1910
13.	Zawidów	Ul. Dworcowa 18	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
14.	Zawidów	Ul. Dworcowa 20	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
Ul. Grunwaldzka				
15.	Zawidów	Ul. Grunwaldzka 1	Kamienica	4 ćw. XIX w.,
16.	Zawidów	Ul. Grunwaldzka 1a	Oficyna, ob. bud. gosp.	2 poł. XVIII w., k. XIX
17.	Zawidów	Ul. Grunwaldzka 4	Budynek biurowo-usługowy	1900 r.
Ul. Jana Pawła II				
18.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 1	Kamienica	4 ćw. XIX w.
19.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 2	Kamienica	XVIII/XIX w.
20.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 3	Kamienica	4 ćw. XIX w.

21.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 4	Kamienica	4 ćw. XIX w.
22.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 5	Kamienica	4 ćw. XIX w.
23.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 7	Kamienica	4 ćw. XIX w.
24.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 8	Kamienica	4 ćw. XIX w.
25.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 9	Budynek mieszkalny	3 ćw. XIX w.
26.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 10	Kamienica	4 ćw. XIX w.
27.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 11	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
28.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 12	Kamienica	3 ćw. XIX w.
29.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 14	Budynek mieszkalny	3 ćw. XIX w.
30.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 15	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
31.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 16	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
32.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 19	Budynek mieszkalny	3 ćw. XIX w.
33.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 20	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
34.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 21	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
35.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 22	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
36.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 24	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
37.	Zawidów	Ul. Jana Pawła 1126	Plebania	Pocz. XX w.
38.	Zawidów	Ul. Jana Pawła 26a	Dom Parafialny	Pocz. XX w.
Ul. Kolejowa				
39.	Zawidów	Kolejowa nr 6	Dworzec PKP	70-te lata XX w.
40.	Zawidów	Kolejowa nr 6	Wieża wodna	4 ćw. XIX w.
Ul. Kopernika				
41.	Zawidów	Ul. Kopernika 2	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
42.	Zawidów	Ul. Kopernika 6	Budynek mieszkalny	Ok. poł. XIX w., 1 ćw. XX w.
43.	Zawidów	Ul. Kopernika 8	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.
44.	Zawidów	Ul. Kopernika 10	Budynek mieszkalny	XIX/XX
45.	Zawidów	Ul. Kopernika 12	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
46.	Zawidów	Ul. Kopernika 14	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.
47.	Zawidów	Ul. Kopernika 16	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
48.	Zawidów	Ul. Kopernika 18	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
Ul. Kościuszki				
49.	Zawidów	Ul. Kościuszki 1	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
50.	Zawidów	Ul. Kościuszki 2	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
51.	Zawidów	Ul. Kościuszki 4	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
52.	Zawidów	Ul. Kościuszki 6	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
53.	Zawidów	Ul. Kościuszki 8	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
54.	Zawidów	Ul. Kościuszki 14	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
55.	Zawidów	Ul. Kościuszki 20	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
56.	Zawidów	Ul. Kościuszki 22	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
57.	Zawidów	Ul. Kościuszki 24	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
Ul. Lubańska				
58.	Zawidów	Ul. Lubańska	Mur cmentarza ewangelickiego	Koniec XVI w., XVIII
59.	Zawidów	Ul. Lubańska 5	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
60.	Zawidów	Ul. Lubańska 6	Diakonat, ob. budynek mieszkalny	1 poł. XVIII w.
Ul. Lubelska				
61.	Zawidów	Ul. Lubelska 1	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
62.	Zawidów	Ul. Lubelska 3	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
63.	Zawidów	Ul. Lubelska 4	Willa	4 ćw. XIX w.

64.	Zawidów	Ul. Lubelska 5	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
65.	Zawidów	Ul. Lubelska 6	Budynek mieszkalny	ok. 1910 r.
66.	Zawidów	Ul. Lubelska 8	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
67.	Zawidów	Ul. Lubelska 10	willa	4 ćw. XIX w.
68.	Zawidów	Ul. Lubelska 10a	Bud. gosp., ob. mieszk.	Koniec XIX w.
69.	Zawidów	Ul. Lubelska 12	Willa	2 ćw. XIX w.
70.	Zawidów	Ul. Lubelska 14	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
71.	Zawidów	Ul. Lubelska 16	willa	Pocz. XX w.
Ul. 1 Maja				
72.	Zawidów	Ul. 1 Maja 1	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
73.	Zawidów	Ul. 1 Maja 3	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
74.	Zawidów	Ul. 1 Maja 4	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
75.	Zawidów	Ul. 1 Maja 5	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
76.	Zawidów	Ul. 1 Maja 6	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
77.	Zawidów	Ul. 1 Maja 7	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
78.	Zawidów	Ul. 1 Maja 8	Budynek mieszkalny	XIX/XX
79.	Zawidów	Ul. 1 Maja 9	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
80.	Zawidów	Ul. 1 Maja 10	Budynek mieszkalny	XIX / XX
81.	Zawidów	Ul. 1 Maja 11	Budynek mieszkalny	XIX/XX
Ul. Mickiewicza				
82.	Zawidów	Ul. Mickiewicza nr 1	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
83.	Zawidów	Ul. Mickiewicza nr 4	Budynek mieszkalny	ok. 1910 r.
84.	Zawidów	Ul. Mickiewicza nr 8	Budynek mieszkalny	ok. 1920 r.
Ul. Młynarska				
85.	Zawidów	Ul. Młynarska 1	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
86.	Zawidów	Ul. Młynarska 8	Fabryka włókiennicza braci Maue, ob. Zawitex	1848,1862,1906-7 r.
87.	Zawidów	Ul. Młynarska 8	Budynek fabryczny, ob. Magazynowo - biurowy	Koniec XIX w.
Ul. Moniuszki				
88.	Zawidów	Ul Moniuszki nr 2	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
89.	Zawidów	Ul Moniuszki nr 4	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
90.	Zawidów	Ul Moniuszki nr 5	Budynek mieszkalny	ok. 1910 r.
Ul. Niepodległości				
91.	Zawidów	Ul. Niepodległości 1	Kamienica	k. XVIII w., k. XIX w.
92.	Zawidów	Ul. Niepodległości 2	Kamienica	k. XVIII w., k. XIX w.
93.	Zawidów	Ul. Niepodległości 3	Budynek mieszkalny	K.XVIII, 4 ćw. XIX w.
94.	Zawidów	Ul. Niepodległości 4	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
95.	Zawidów	Ul. Niepodległości 5	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
96.	Zawidów	Ul. Niepodległości 6	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
97.	Zawidów	Ul. Niepodległości 7	Kamienica	4 ćw. XIX w.
98.	Zawidów	Ul. Niepodległości 8	Kamienica	4 ćw. XIX w.,20-te 1. XX
99.	Zawidów	Ul. Niepodległości 9	Kamienica	4 ćw. XIX w.
100.	Zawidów	Ul. Niepodległości 10	Kamienica	4 ćw. XIX w.
101.	Zawidów	Ul. Niepodległości 11	Urząd Celny, ob. bud.mieszkalny	1906 r.
Ul. Ogrodowa				
102.	Zawidów	Ul. Ogrodowa nr 1	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.

103.	Zawidów	Ul. Ogrodowa nr 5	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
104.	Zawidów	Ul. Ogrodowa nr 7	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.
Ul. Ostrožno				
105.	Zawidów	Ul. Ostrožno	Park 1 poi. XIX w.	790/J z dn. 25,07,83
106.	Zawidów	Ul. Ostrožno nr 1	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.,
107.	Zawidów	Ul. Ostrožno nr 18	Zajazd, ob. bud. mieszk.	2 ćw. XIX w.
108.	Zawidów	Ul. Ostrožno 19	Budynek mieszkalny	3 ćw. XIX w.
Ul. Parkowa				
109.	Zawidów	Ul. Parkowa 1	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
110.	Zawidów	Ul. Parkowa 3	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w/
Ul. Partyzantów				
111.	Zawidów	Ul. Partyzantów 1	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
112.	Zawidów	Ul. Partyzantów 2	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
113.	Zawidów	Ul. Partyzantów 6	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
114.	Zawidów	Ul. Partyzantów 8/10	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
115.	Zawidów	Ul. Partyzantów 12/14	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
116.	Zawidów	Ul. Partyzantów 16- 18	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
117.	Zawidów	Ul. Partyzantów 20	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
118.	Zawidów	Ul. Partyzantów 22	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
Plac Zwycięstwa				
119.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 1	Kamienica	4 ćw. XIX w.
120.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 2	Kamienica	3 ćw. XIX w.
121.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 3	Kamienica	Koniec XVIII w., 2 poł. XIX w.
122.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 4	Kamienica	2 poł. XIX w.
123.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 5	Kamienica	Koniec XVIII w., 2 poł. XIX w.
124.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 6	Kamienica	2 poł. XVIII w., 4 ćw. XIX w.
125.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 7	Kamienica	2 poł. XIX w.
126.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 8	Kamienica	2 poł. XIX w.
127.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 9	Kamienica	Koniec XVIII w., 2 poł. XIX w.
128.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 10	Kamienica	3 ćw. XIX w.
129.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 11	Kamienica	3 ćw. XIX w.
130.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 12	Kamienica	2 poł. XIX w.
131.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 13	Kamienica	3 ćw. XIX w.
132.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 13	Oficyna	4 ćw. XIX w.
133.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 14	Kamienica	1 ćw. XIX w., pocz. XX w.
134.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 15	Kamienica 2 poł. XVIII w., XIX w., ok.1920 r.	247/J z dn. 19. 12. 95
135.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 16/17	Hotel i restauracja 2 ćw. XIX w., 1880 r., pocz. XX w.	1248/J z dn. 20. 12. 95
136.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 18	Kamienica	2 poł. XVIII w., pocz. XIX w.
137.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 19	Kamienica	2 poł. XVIII w., 4 ćw. XIX w.
138.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 20	Kamienica	1837r., 20,30-te lata XX w.
139.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 21- 22	Ratusz, ob. Urząd Gminy	1837 r., 20,30-te 1. XX w.
140.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 23	Kamienica	2 poł. XVIII w., 4 ćw. XIX w.
141.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 24	Kamienica	3 ćw. XIX w.
142.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 25	Kamienica	ok. poł. XVIII w., XIX w.

143.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 26	Kamienica	4 ćw. XIX w.
144.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 27	Kamienica	k. XVIII w., 4 ćw. XIX w.
145.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 28	Kamienica	k. XVIII w., 4 ćw. XIX w.
146.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 29	Kamienica	k. XVIII w., 3 ćw. XIX w.
147.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 30	Kamienica	1 poł. XVIII w., 3 ćw. XIX w.
Ul. M. Skłodowskiej-Curie				
148.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 4	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
149.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 6a	Stacja transformatorów	ok. 1915 r.
150.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 8a	Budynek biurowy	ok. 1915 r.
151.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 9	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
152.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 11	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
153.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 12	Szpital, ob. Przychodnia zdrowia	1893 r.
Ul. Spokojna				
154.	Zawidów	Ul. Spokojna 2	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
155.	Zawidów	Ul. Spokojna 4-6	Budynek mieszkalny	20,30-te lata XX w.
156.	Zawidów	Ul. Spokojna nr 10	Budynek mieszkalny	20,30-te lata Xx w.
Ul. Szeroka				
157.	Zawidów	Ul. Szeroka 1	Kamienica	4 ćw. XIX w.
158.	Zawidów	Ul. Szeroka 2	Kamienica	4 ćw. XIX w.
159.	Zawidów	Ul. Szeroka 3	Kamienica	4 ćw. XIX w.
160.	Zawidów	Ul. Szeroka 4	Kamienica	4 ćw. XIX w.
161.	Zawidów	Ul. Szeroka 6	Kamienica	4 ćw. XIX w.
162.	Zawidów	Ul. Szeroka 7	Kamienica	3 ćw. XIX w.
163.	Zawidów	Ul. Szeroka 8	Kamienica	4 ćw. XIX w.
164.	Zawidów	Ul. Szeroka 9	Kamienica	4 ćw. XIX w.
165.	Zawidów	Ul. Szeroka 10	Kamienica	4 ćw. XIX w.
166.	Zawidów	Ul. Szeroka 11	Kamienica	4 ćw. XIX w.
Ul. Strzelecka				
167.	Zawidów	Ul. Strzelecka 1	Kamienica	3 ćw. XIX w.
168.	Zawidów	Ul. Strzelecka 2	Kamienica	4 ćw. XIX w.
169.	Zawidów	Ul. Strzelecka 2	Brama	XIX/XX w.
170.	Zawidów	Ul. Strzelecka 3	Kamienica	4 ćw. XIX w.
171.	Zawidów	Ul. Strzelecka 4	Kamienica	4 ćw. XIX w.
172.	Zawidów	Ul. Strzelecka 6	Kamienica	4 ćw. XIX w.
173.	Zawidów	Ul. Strzelecka 7	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
174.	Zawidów	Ul. Strzelecka 8	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
175.	Zawidów	Ul. Strzelecka 9	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.
176.	Zawidów	Ul. Strzelecka 10	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
177.	Zawidów	Ul. Strzelecka 12	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
Ul. Szkolna				
178.	Zawidów	Ul. Szkolna 1	Żłobek	4 ćw. XIX w.
179.	Zawidów	Ul. Szkolna 2	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
180.	Zawidów	Ul. Szkolna 3	Willa	1 ćw. XX w.
181.	Zawidów	Ul. Szkolna 5	Willa	1 ćw. XX w.
182.	Zawidów	Ul. Szkolna 7	Willa, ob. Posterunek Policji	1 ćw. XX w.
Ul. Szybów				
183.	Zawidów	Ul. Szybów nr 2a	Budynek mieszkalny	XIX /XX w.
Ul. Warszawska				

184.	Zawidów	Ul. Warszawska 2	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
185.	Zawidów	Ul. Warszawska 3	Willa	1902 r.
186.	Zawidów	Ul. Warszawska 4	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
187.	Zawidów	Ul. Warszawska 6	Budynek mieszkalny	ok.1915 r.
Ul. Wierzbowa				
188.	Zawidów	Ul. Wierzbowa 3	Budynek mieszkalny	1902 r.
189.	Zawidów	Ul. Wierzbowa 6	willa	4 ćw. XIX w.
190.	Zawidów	Ul. Wierzbowa 10	Willa	Koniec XIX w.
191.	Zawidów	Ul. Wierzbowa 12	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.
192.	Zawidów	Ul. Wierzbowa 16	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
Ul. Wilcza				
193.	Zawidów	Ul. Wilcza 1	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
194.	Zawidów	Ul. Wilcza 3	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
195.	Zawidów	Ul. Wilcza 4	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
196.	Zawidów	Ul. Wilcza 5	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
197.	Zawidów	Ul. Wilcza 6	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
198.	Zawidów	Ul. Wilcza 8	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
199.	Zawidów	Ul. Wilcza 10	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
200.	Zawidów	Ul. Wilcza 11	Kamienica	XIX/XX w.
201.	Zawidów	Ul. Wilcza 12	Remiza strażacka	1926 r.
202.	Zawidów	Ul. Wilcza 13	Kamienica	XIX/XX w.
203.	Zawidów	Ul. Wilcza 14	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
204.	Zawidów	Ul. Wilcza 17	Budynek mieszkalny	XIX/XX
Ul. Zgorzelecka				
205.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 1	Kamienica	4 ćw. XIX w.
206.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 2	Kamienica	4 ćw. XIX w.
207.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 3	Kamienica	4 ćw. XIX w.
208.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 4	Kamienica	4 ćw. XIX w.
209.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 5	Kamienica	1 ćw. XIX w., i 4 ćw. XIX w.
210.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 6	Kamienica	4 ćw. XIX w.
211.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 7	Kamienica	3 ćw. XIX w.
212.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 8	Kamienica	1 ćw. XIX w.
213.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 9	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
214.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 10	Kamienica	4 ćw. XIX w.
215.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 11	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
216.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 18	Kamienica	4 ćw. XIX w.
217.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 19	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
218.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 20-22	Kamienica	3 ćw. XIX w.
219.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 24	Kamienica	3 ćw. XIX w.
220.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 26	Kamienica	Koniec XIX w.
221.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 27	Sad, ob. Bud. mieszk.	XIX/XX w.
222.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 29	Urząd Pocztowy	1925-27r.
223.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 30	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
224.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 31	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
225.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 32	Hotel „Pod Lipami”, ob. Budynek mieszk.- usł.	4 ćw. XIX w., ok. 1910 r.
226.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 33	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
227.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 35	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
228.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 36	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
229.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 37	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.

230.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 38	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
231.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 39	Hotel Stadt Gorlitz, ob. Dom Kultury	1 ćw. XX w. remont adaptacyjny w 1961 r.
232.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 43	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
233.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 44	Łaźnia miejska ob. Budynek usługowy	1914 r.
234.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 45	Willa	1 ćw. XX w.
235.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 46	Budynek mieszkalny	ok. 1910
236.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 48	Willa, budynek biurowy	1 ćw. XX w.
237.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 49	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
238.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 50	Budynek mieszkalny	ok. 1910
239.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 56	Willa	1 ćw. XX w.
Ul. Żeromskiego				
240.	Zawidów	Ul. Żeromskiego 1	Kamienica	3 ćw. XIX w.

Źródło: UM w Zawidowie

Udokumentowane stanowisko archeologiczne oraz obiekty archeologiczne i znaleziska (w tym ujawnione w strefie ochrony archeologicznej), podlegają ochronie zgodnie z przepisami odrębnymi.

Poniżej znajduje się zestawienie dotyczące tej tematyki.

AZP	Nr stanowiska w miejscowości na obszarze	Godło arkusza (nr i nazwa)	Datowanie	uwagi
81-9	8/43	461.11, Zawidów	XIV- XV w.- osada	
81-9	9/44	461.11, Zawidów	XIV- XV w.- osada	
81-9	10/45	461.11, Zawidów	XIV- XV w.- osada	
81-9	11/46	461.11, Zawidów	XIV- XV w.- osada	
81-10	1/8	461.11, Zawidów	X-XII w.- grodzisko	
81-10	2/9	461.11, Zawidów	XI w.- znalezisko luźne	Brak lokalizacji
81-10	3/10	461.11, Zawidów	Funkcja nieokreślona- cmentarzysko	Brak lokalizacji
81-10	4/11	461.11,Zawidów	Nieokreślona- konstrukcje obronne	Brak lokalizacji
81-10	5/12	461.11, Zawidów	XV- XVI w.- osadnictwo miejskie	
81-10	6/13	461.11, Zawidów	Późne średniowiecze - osadnictwo miejskie	
81 -10	7/14	461.11, Zawidów	XIV- XV w.- osada XVI- XVIII w.- osada	Dwa stanowiska w jednym miejscu
STREFA OBSERWACJI ARCHEOLOGICZNEJ HISTORYCZNY UKŁAD URBANISTYCZNY			Miejscowość o wczesnej metryce historycznej oraz obszar intensywnego osadnictwa średniowiecznego	Karta do uzupełnienia po przyjęciu nowego MPZP

Źródło: UM w Zawidowie

2.9 OBIEKTY I TERENY

Istniejący układ zieleni urządzonej miasta obejmuje różnorodnie jego historycznie ukształtowane formy, na które składają się zarówno założenia o wartości historycznej i kulturowej, autonomiczne

w stosunku do układu urbanistycznego miasta, jak i założenia zieleni urządzonej - z okresu XIX i XX w. - związane z zainwestowaniem miejskim i jego historycznym, chronologicznym rozwojem.

Układ ten tworzą:

- zespół parkowy przy ulicy Zgorzeleckiej,
- skwery w centralnej części miasta,
- zespoły parkowe i zadrzewienia związane z terenami usługowymi i mieszkaniowymi zlokalizowane: na terenie byłej strażnicy Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej, przedszkola, budynku usługowego przy ulicy Zgorzeleckiej 45 oraz przy ul. Skłodowskiej - Curie, na terenie Domu Działkowca ROD „Malinka”,
- zespoły zieleni związane z założeniami kościelnymi:
 - poewangelickim,
 - katolickim - Wzgórze Św. Michała,
- zespół zieleni w rejonie ulicy Warszawskiej i Lubelskiej,
- relikw założeń parkowych przy zespole mieszkaniowym Zawidów - ul. Szybów,
- zespół parkowy Ostrožno (będący relikw zespołu rezydencjonalnego wiejskiego z XVIII - XIX w.) - wpisany do rejestru zabytków,
- część zespołu parkowo-leśnego Góra Zamkowa (zespół stanowiący część obszaru krajobrazowego o wartości kulturowej związanej z grodem słowiańskim).

Zidentyfikowano również pojedyncze cenne drzewa lub zespoły drzew w obszarze miasta poza głównymi zespołami zieleni. Szczególnie cenne zespoły obejmują aleje i szpalery w rejonie dworca kolejowego i na terenie cmentarza.

Układ zieleni uzupełniają tereny ogrodów działkowych w rejonie ul. Wilczej.

2.10 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Do najważniejszej infrastruktury społecznej świadczącej usługi publiczne na terenie Zawidowa należy m.in.:

- Publiczne Przedszkole w Zawidowie, ul. Parkowa 2,
- Zespół Szkół w Zawidowie (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum), ul. Szkolna 4,
- Ośrodek Kultury, ul. Zgorzelecka 39,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie, Plac Zwycięstwa 21/22,
- Urząd Miejski, Plac Zwycięstwa 21/22,
- Przychodnia Rejonowa, ul. Marii Skłodowskiej Curie 6,
- miejska baza sportowa:
 - boisko wielofunkcyjne „Orlik”, ul. Zgorzelecka 39,
 - sala sportowa im. Marianny i Władysława Margas, ul. Szkolna 4,
 - boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół, ul. Szkolna 4,
 - Stadion Miejski, ul. Zgorzelecka 39.

3.4.1. Żłobki i kluby dziecięce

Na terenie Miasta Zawidów brak jest publicznych i prywatnych żłobków oraz „klubów malucha”. Dostęp do placówek oferujących rodzicom opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 jest zatem w dużym stopniu ograniczony.

Zgodnie z raportem pt. „Barcelona objectives” opublikowanym w 2013 r. przez Komisję Europejską w 2011 roku Polska znajdowała się na ostatniej pozycji wśród krajów UE, jeśli chodzi o dostępność do żłobków. Tylko 2% dzieci uczęszczało do żłobka. Zgodnie z tzw. celami barcelońskimi ustalonymi w 2002 r., do 2010 roku żłobki powinny zabezpieczać miejsce w swoich placówkach dla 33 % dzieci poniżej trzeciego roku życia.

3.4.2. Wychowanie przedszkolne

Na terenie Zawidowa działa obecnie tylko jedno przedszkole tj. Przedszkole Publiczne w Zawidowie, które dysponuje 125 miejscami dla dzieci. W 2010 roku przedszkole dysponowało 100 miejscami (nastąpił zatem przyrost o dodatkowych 25 miejsc).

Zdjęcie 1. Przedszkole Publiczne w Zawidowie

Źródło: UM w Zawidowie

Tabela 14. Liczba dzieci w przedszkolu w latach 2009-2014

Liczba	Miasto Zawidów					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
liczba dzieci w przedszkolu	100	127	128	123	126	127

Źródło: GUS.

Obecnie jest to jedyne przedszkole w mieście. Przedszkole istnieje od 1974 roku, a od 1997r. współpracuje z przedszkolem czeskim z Frydlantu.

Położenie przedszkola ma pozytywny wpływ na funkcjonowanie placówki. Budynek przedszkolny otacza rozległy teren, który przeznaczony jest na ogród przedszkolny. Położony jest w sąsiedztwie parku, co sprzyja organizowaniu spacerów dla dzieci. Za parkiem znajduje się Ośrodek Kultury, obok którego jest boisko i „Orlik”. Zaledwie kilkaset metrów od przedszkola położone są ogródki działkowe, co sprzyja organizowaniu wycieczek o tematyce przyrodniczej oraz spacerów rekreacyjnych.

Przedszkole mieści się w wolnostojącym, dwukondygnacyjnym budynku specjalnie wybudowanym na potrzeby przedszkola, w którym znajdują się:

- na parterze: szatnia dla dzieci i personelu, dwie sale zajęć z łazienkami, pomieszczenia administracyjne, gospodarcze i sanitarne. Przy sali oddziału I i II jest mała sypialnia dla dzieci.
- na pierwszym piętrze: trzy sale zajęć z przyległymi łazienkami, pokój metodyczny z biblioteczką, kuchnia, pomieszczenia gospodarcze i sanitarne.

Od roku szkolnego 2010/2011 funkcjonuje piąty oddział. Stan techniczny budynku wymaga przeprowadzenia prac remontowych.

W roku szkolnym 2014/2015 do Przedszkola Publicznego w Zawidowie przyjętych zostało 32 dzieci. Ze względu na brak wystarczającej liczby wolnych miejsc 17 podań zostało rozpatrzonych negatywnie. Należy zatem stwierdzić, iż w chwili obecnej występują pewne niedobory w zakresie odpowiedniej liczby miejsc w przedszkolu. Sytuacja ta jednak z uwagi na niż demograficzny będzie się stopniowo poprawiać.

3.4.3. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Na terenie Zawidowa edukację na poziomie podstawowym i gimnazjalnym prowadzi Zespół Szkół w Zawidowie. W skład Zespołu Szkół wchodzi Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego i Gimnazjum. ZS zlokalizowany jest przy ul. Szkolnej 4.

Zdjęcie 2. Zespół Szkół w Zawidowie

Źródło: UM w Zawidowie

Tabela 15. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2009-2014.

Liczba uczniów	Miasto Zawidów					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba uczniów szkół podstawowych	260	249	230	250	241	270

Źródło: GUS.

W 2014 roku do Szkoły Podstawowej w Zawidowie uczęszczało 270 uczniów.

Tabela 16. Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w latach 2009-2014.

Liczba uczniów	Miasto Zawidów					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba uczniów szkół gimnazjalnych	178	152	124	117	121	117

Źródło: GUS.

Do Gimnazjum w 2014 r. uczęszczało 117 uczniów. Należy zwrócić uwagę, iż liczba uczniów gimnazjum zmniejszyła się aż o 61 uczniów w stosunku do 2009 r.

Obecnie gminna sieć oświatowa jest wystarczająca z punktu widzenia potrzeb i nie przewiduje się w najbliższych latach budowy nowej bądź likwidacji żadnej z funkcjonujących obecnie placówek. Budynek Zespołu Szkół w Zawidowie nie posiada pomieszczeń kuchennych (posiłki dowożone są przez firmę cateringową). Dodatkowo konieczna jest modernizacja infrastruktury dydaktycznej obejmująca m.in.: utworzenie/doposażenie pracowni matematyczno – przyrodniczych i cyfrowych.

3.4.4. Szkolnictwo ponadgimnazjalne

Na terenie Zawidowa nie działa żadna placówka kształcenia ponadgimnazjalnego. Uczniowie z terenu Zawidowa w przeważającej większości dojeżdżają do placówek zlokalizowanych na terenie Zgorzelca.

3.4.5. Ochrona zdrowia

Zaspakajanie potrzeb z zakresu ochrony zdrowia pozostaje w ścisłym związku z liczebnością i kwalifikacjami personelu służby zdrowia, a także dostępnością zakładów służby zdrowia i punktów aptecznych.

Na terenie Zawidowa świadczenia w zakresie ochrony zdrowia realizowane są przez Przychodnię Rejonową zlokalizowaną przy ul. Skłodowskiej Curie 6, w ramach której funkcjonują gabinet lekarza pierwszego kontaktu, poradnia dziecięca, poradnie specjalistyczne oraz gabinet zabiegowy.

Istniejąca na terenie miasta przychodnia zaspokaja podstawowe potrzeby mieszkańców miasta w zakresie ochrony zdrowia.

3.4.6. Oferta kulturalna

Usługi publiczne w zakresie świadczenia oferty kulturalnej na terenie Zawidowa zaspokajane są przez prężnie działający Ośrodek Kultury Zawidowie zlokalizowany przy ulicy Zgorzeleckiej 39. Obiekt wymaga przeprowadzenia prac modernizacyjnych w celu podniesienie standardu świadczonych usług kulturalnych.

Zdjęcie 3. Ośrodek Kultury w Zawidowie.

Źródło: UM w Zawidowie

Ośrodek Kultury w Zawidowie jest gminną instytucją kultury, posiadającą osobowość prawną i wpisaną do rejestru instytucji kultury Gminy Miejskiej Zawidów. Ośrodek Kultury prowadzi działalność w zakresie upowszechniania kultury, czytelnictwa, sportu i rekreacji.

Pracę Ośrodka Kultury można podzielić na trzy filary:

- Pierwszy filar – upowszechnianie kultury. Począwszy od najmłodszych (występy teatralne, projekcje bajek oraz zabawy i bale), poprzez uczniów wszystkich rodzajów szkół (warsztaty plastyczne czy dziennikarskie), młodzież (dyskoteki czy koncerty) po najstarszych miłośników sztuki (koncerty, poetyckie wieczory, wernisaże, solowe występy artystów i projekcje filmowe).
- Drugi filar – upowszechnianie czytelnictwa. Ośrodek Kultury prowadząc Miejską Bibliotekę Publiczną ma na celu zwiększenie dostępności do usług bibliotecznych, poprawę jakości zbiorów oraz dostępu do zbiorów.
- Trzeci filar – upowszechnianie i promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia wśród mieszkańców Zawidowa – szeroko rozumiany sport. Ośrodek Kultury a organizuje m.in. wakacje i ferie na sportowo dla dzieci i młodzieży, wyjazdy na wydarzenia sportowe, turnieje w różnego rodzaju dyscyplinach.

Podstawowym wskaźnikiem charakteryzującym rozwój czytelnictwa na danym terenie jest liczba czytelników bibliotek publicznych przypadających na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten dla Zawidowa wyniósł w 2014 r. tylko 56 czytelników. Dla porównania średnia dla powiatu zgorzeleckiego wyniosła 167 czytelników (zbliżone wartości dotyczyły również Polski i województwa dolnośląskiego).

Tabela 17. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2009-2014.

Jednostka terytorialna	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoby					
Polska	172	169	168	168	167	164
województwo dolnośląskie	178	172	173	173	169	164
powiat zgorzelecki	193	191	178	179	178	167
Miasto Zawidów	101	73	61	74	73	56

Źródło: GUS.

Kolejnym wskaźnikiem charakteryzującym rozwój czytelnictwa jest wskaźnik liczby wypożyczeń księgozbioru przypadających na 1 czytelnika. W 2014 roku wskaźnik dla Zawidowa osiągnął poziom 17,4 wypożyczeń i był nieznacznie niższy od średniej dla kraju (18,3 wypożyczeń) oraz średniej dla województwa dolnośląskiego (18,6 wypożyczeń).

Tabela 18. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w latach 2009-2014.

Jednostka terytorialna	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	szt.					
Polska	18,7	18,4	18,6	18,9	18,5	18,3
województwo dolnośląskie	20,0	19,7	20,0	19,5	19,1	18,6
powiat zgorzelecki	19,2	18,9	20,8	19,1	16,9	17,4
Miasto Zawidów	15,1	16,8	9,2	15,9	17,2	25,5

Źródło: GUS.

Liczba woluminów dostępnych w bibliotece w 2014 roku wyniosła 17 591 szt. i była nieznacznie wyższa niż w roku wcześniejszym. Dynamikę ilości książek będących w posiadaniu biblioteki w Zawidowie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Księgozbiór w bibliotekach w latach 2009-2014

Jednostka terytorialna	księgozbiór w bibliotekach					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	sztuk					
Miasto Zawidów	21 753	21 031	21 559	21 677	17 152	17 591

Źródło: GUS.

Z uwagi na transgraniczne położenie miasta w ośrodku organizowanych jest wiele imprez kulturalnych z udziałem zagranicznych sąsiadów.

Istniejące na terenie miasta obiekty zaspakajają podstawowe potrzeby w zakresie kultury.

3.4.7. Oferta sportowa

Aktualnie miejska infrastruktura sportowa składa się m.in. z następujących obiektów:

- boisko wielofunkcyjne „Orlik”, ul. Zgorzelecka 39,
- sala sportowa im. Marianny i Władysława Margas, ul. Szkolna 4,
- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół, ul. Szkolna 4,
- Stadion Miejski, ul. Zgorzelecka 39.

Zdjęcie 4. B wielofunkcyjne „Orlik”, ul. Zgorzelecka 39.

Źródło: UM w Zawidowie

Zdjęcie 5. Sala sportowa im. Marianny i Władysława Margas, ul. Szkolna 4.

Źródło: UM w Zawidowie

Zdjęcie 6. Boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół, ul. Szkolna 4.

Źródło: UM w Zawidowie

Zdjęcie 7. Stadion Miejski, ul. Zgorzelecka 39.

Źródło: UM w Zawidowie

Dodatkowo na terenie Zawidowa zlokalizowana jest siłownia zewnętrzna oraz 4 ogólnodostępne place zabaw.

Konieczna jest jednak budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej obejmują m.in. następujące inwestycje:

- remonty placów zabaw,
- budowa siłowni zewnętrznych (m. in. przy ul. Budowlanych, ul. Broniewskiego),
- budowa strefy street workout,
- budowa strefy gier zespołowych.

3.4.8. Opieka społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie jest samorządową jednostką budżetową powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej, zadań związanych z realizacją świadczeń rodzinnych oraz zadań związanych z realizacją zaliczki alimentacyjnej a także prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych. Jednostka jest finansowana z budżetu Miasta Zawidów. W 2014 roku ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej korzystało łącznie 246 osób.

Siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie mieści się na Placu Zwycięstwa 21/22.

Zdjęcie 8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie, Pl. Zwycięstwa 21/22,

Źródło: UM w Zawidowie

3.4.9. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Zawidowa zlokalizowany jest Posterunek Policji, który mieści się przy ul. Szkolnej 7.

Funkcjonariusze Posterunku Policji w Zawidowie głównie realizują zadania prewencyjne. Praca dochodzeniowo-śledcza oraz sprawy poszukiwawcze prowadzone są w większości przez Komendę Powiatową Policji w Zgorzelcu, wspierane przez funkcjonariuszy PP w Zawidowie.

W Posterunku Policji w Zawidowie zatrudnionych było:

- 2010 – 8 funkcjonariuszy,
- 2011 – 9 funkcjonariuszy,
- 2012 – 9 funkcjonariuszy,
- 2013 – 8 funkcjonariuszy,
- 2014 – 8 funkcjonariuszy.

Z przeprowadzonej analizy zdarzeń wynika, iż w 2014 roku odnotowano spadek popełnianych przestępstw kryminalnych na terenie miasta Zawidów. Przez pojęcie przestępstw kryminalnych rozumiane są zabójstwa, gwałty, rozboje, kradzieże, kradzieże z włamaniem, bójki i pobicia, zniszczenia mienia, kradzieże pojazdów, uszkodzenia ciała.

Łącznie odnotowano 35 zdarzeń kryminalnych tj. o 15 zdarzeń przestępczych mniej w porównaniu do roku 2013 i o ponad dwa razy więcej niż w roku 2009, w którym odnotowano ich 73. Nastąpił spadek kradzieży z 19 do 10 (dynamika 52,63%). Należy jednak zauważyć wzrost kradzieży pojazdów z 0 do 4 (wliczane w kradzieże), kradzieży z włamaniem spadek z 12 do 11 (dynamika 91,66%) oraz zniszczenia mienia z 1 do 0.

W 2014 r. odnotowano wzrost w porównaniu do roku 2013 w liczbie bójek i pobić (z 0 do 1), rozbojów (z 0 do 2) oraz uszkodzeniach ciała (z 0 do 1).

2.11 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Do najważniejszej infrastruktury technicznej zlokalizowanej na terenie Zawidowa należy m.in.:

- oczyszczalnia ścieków i urządzenia kanalizacyjne,
- lokalne kotłownie osiedlowe,
- ujęcie wody „Zawidów I” „Zawidów II”,
- rozdzielnia R – 61, główny punkt zasilania nerytycznego, stacje transformatorowe;
- przesyłowe linie elektroenergetyczne 220kV i 110kV z pasem technologicznym.
- Infrastruktura transportowa m.in. droga wojewódzka nr 355 oraz infrastruktura kolejowa.

3.5.1. Infrastruktura transportowa

Obsługa komunikacyjna miasta opiera się na transporcie drogowym. Powiązania zewnętrzne uzupełniane są w części transportem kolejowym. Przy czym stacja kolejowa Zawidów pełni wyłącznie funkcję kolejowego przejścia granicznego dla tranzytowych przewozów towarowych.

Parametry techniczne drogi wojewódzkiej nr 355 Koźmin - Zawidów - Granica Państwa i inne drogi oraz ich przebieg w obszarze zainwestowania miasta uniemożliwiają faktyczne prowadzenie intensywnego ciężkiego transportu samochodowego.

Wobec funkcjonowania drogowego przejścia granicznego i kolejowego, jak i wskazanych w dotychczasowych dokumentach planistycznych terenów działalności gospodarczej, istnieje potrzeba budowy obejścia drogowego po zachodniej i południowej stronie miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 355.

Sieć drogową w Zawidowie uzupełniają drogi lokalne, których długość wynosi 23 756 mb, z czego drogi o nawierzchni bitumicznej liczą 17 744 m. Stan nawierzchni dróg lokalnych nie jest zadowalający i wyznacza skalę zadań władz lokalnych w zakresie remontów i modernizacji.

Dotyczy to m.in. następujących ulic i placów:

- ul. Szkolna,
- ul. Marii Skłodowskiej – Curie,
- ul. Czesława Miłosa,
- u. Bolesława Prusa,
- ul. Dębowa,
- Plac Zwycięstwa,
- ul. Jana Pawła II,
- ul. Niepodległości,
- ul. Osiedle,
- ul. Adama Mickiewicza,
- ul. Niecała,
- ul. Tęczowa,
- ul. Wierzbowa.

Tabela 20. Wykaz i struktura dróg lokalnych na terenie Miasta Zawodów – stan w 2015 r.

L.P.	NAZWA ULICY	RODZAJ	DŁUGOŚĆ W MB
1	Jana Pawła II	asfaltowa	547
2	Niecała	asfaltowa	473
3	Nadleśna	asfaltowa	62
4	Cmentarna	Kostka POLBRUK	55
5	Żeromskiego	asfaltowa	127
6	Młynarska	Trelinka z płyty betonowej	94
7	Grunwaldzka	Kostka POLBRUK	85
8	Broniewskiego	asfaltowa	375
9	Lubańska	asfaltowa	318
10	Niepodległości	asfaltowa	113
11	Mickiewicza	asfaltowa	591
12	1-go Maja	asfaltowa	195
13	Szeroka	asfaltowa	370
14	Kolejowa	asfaltowa	985
15	Okrzei	Kostka POLBRUK	300
16	Partyzantów	asfaltowa	670
17	Ogińskiego	szutrowa	48
18	Parkowa	asfaltowa	150
19	Kopernika	asfaltowa	496
20	C. Skłodowskiej	asfaltowa	1020
21	Wierzbowa	asfaltowa	422
22	Słowackiego	asfaltowa	356
23	Osiedle	szutrowa	330
24	Norwida	Kostka POLBRUK	135
25	Szkolna	asfaltowa	210
26	Strzelecka	Kostka betonowa	393
27	Kościuszki	asfaltowa	674
28	Dworcowa	bruk	1170
29	Ostrożno	asfaltowa	3020
30	Moniuszki	asfaltowa	162
31	Spokojna	asfaltowa	490
32	Lubelska	asfaltowa i kostka brukowa	1210
33	Szybów	asfaltowa	540
34	Wilcza	asfaltowa	2530
35	Plac Zwycięstwa	asfaltowa	360
36	Zgorzelecka	asfaltowa	503
37	Warszawska	asfaltowa	472

38	Cicha	Kostka POLBRUK	490
39	Wesoła	Kostka POLBRUK	520
40	Ogrodowa	Kostka POLBRUK	145
41	Pułaskiego	Kostka POLBRUK	360
42	Słoneczna	Kostka POLBRUK	85
43	Tęczowa	szutrowa	210
44	Prusa	szutrowa	310
45	Miłosza	szutrowa	180
46	Kościelna	Kostka POLBRUK	205
47	Budowlanych	asfaltowa	200
48	Dębowa	szutrowa	200
49	Sienkiewicza	szutrowa	200
50	Herberta	szutrowa	200
51	Bukowa	szutrowa	200
52	Wisławy Szymborskiej	szutrowa	200
Razem			23 756 mb
Drogi asfaltowe			17 744 mb

Źródło: UM w Zawidowie

60 % dróg gminnych wymaga prac modernizacyjnych, stan pozostałych dróg można określić jako średni. W zarządzie Gminy Zawidów są 3 drogi powiatowe. Dwie z nich wymagają kapitalnego remontu, trzecia jest w bardzo dobrym stanie.

Transport autobusowy na terenie Zawidowa prowadzony jest przez PKS Voyager oraz prywatnych przewoźników (w kierunku Zgorzelca). Dodatkowo ČSAD Liberec prowadzi przewozy pracownicze (na kierunku: Liberec, Zgorzelec)

Przez teren Zawidowa przebiega linia kolejowa Nr 344 o międzynarodowym znaczeniu, relacji Węgliniec - Pieńsk - Zgorzelec - Zawidów - (Frydlant- Praga). Linia ta została zbudowana w latach 1872-1875. W okresie tym powstał także budynek dworca kolejowego. Kolejowy transport osobowy w Zawidowie dostępny był jednak do 2000 roku, a wcześniej miasto posiadało bezpośrednie połączenia kolejowe ze Zgorzelcem, Bogatynią i Lubaniem. Aktualnie linia ta obsługuje tylko ruch towarowy. Zlokalizowane jest tu towarowe kolejowe przejście graniczne (Zawidów - Frydlant).

3.5.2. Infrastruktura i sieć wodociągowa

Wodociągowy system zasilania ludności w wodę obejmuje obszar całego miasta. Sieć komunalna zaopatrywana jest z dwóch studni czerpiących wodę z poziomu czwartorzędowego:

- Ujęcie „Zawidów I” zlokalizowane na działce nr 764, na terenie Zakładu Uzdatniania Wody przy ulicy Dworcowej 4. Obiekty ZUW i studnia są ogrodzone i zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych.
- Ujęcie „Zawidów II” zlokalizowane w obrębie działki nr 734, około 200 m na północ od ZUW. Studnia ta ma 87 m głębokości. Teren ujęcia jest ogrodzony i oznakowany. Ogrodzony został kwadratowy plac o bokach 20x20 m.

Założono, że studnie mogą pracować przemiennie oraz jednocześnie w okresie maksymalnego zapotrzebowania.

Zasoby eksploatacyjne wody podziemnej dla obszaru ujęcia komunalnego w Zawidowie o powierzchni 8,2 km², zostały zatwierdzone decyzją MOŚiZN znak DG kdH/BJ/489-6186a/98 z dn. 31 grudnia 1998 r. w ilości 370m³/h przy depresji 2,3*3,0 m.

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych (PUK) Sp. z o.o. w Zawidowie z siedzibą przy ul. Dworcowej 4, które zarządza siecią wodociągową w Zawidowie, posiada pozwolenie wodnoprawne wydane przez Starostę Zgorzeleckiego decyzją nr II OS.6223-28/2101/04 z dnia 3 grudnia 2004 roku na ujmowanie wód z obu ujęć w ilości $Osr = 50m^3/h$ ($1400 m^3/d$) i $Qmax = 80m^3/h$ ($1800m^3/d$).

Główne prace modernizacyjne w zakresie sieci wodociągowej przeprowadzone zostały na przełomie lat 1965-1968. Dotyczyło to główne sieci przesyłowej i rozdzielcze. Ogólny stan techniczny sieci wodociągowej należy określić jako niezadawalający (rurociągi są zarośnięte i skorodowane, nieprawidłowo położone, praktycznie na każdej ulicy w przeciągu ostatnich 5 lat występowały awarie).

Zgodnie z danymi GUS z sieci wodociągowej korzystało w 2014 roku w Zawidowie 99,5% mieszkańców. Jest to bardzo wysoki wskaźnik zarówno w porównaniu do średniej krajowej (91,6%) jak również dla województwa dolnośląskiego (94,8,3%). Na przestrzeni lat 2009-2014 nie odnotowano znaczących zmian w zakresie zwiększenia udziału korzystających z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców Zawidowa. Stopień wyposażenia w sieć wodociągową należy uznać za bardzo wysoki.

Tabela 21. Udział % korzystających z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 2009 – 2014.

Jednostka terytorialna	Udział % korzystających z sieci wodociągowej					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%					
Polska	87,3	87,4	87,6	87,9	88,0	91,6
województwo dolnośląskie	91,4	91,5	91,6	91,9	92,1	94,8
powiat zgorzelecki	93,1	93,2	93,2	93,3	93,3	94,9
Miasto Zawidów	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	99,5

Źródło: GUS.

W 2014 roku zużycie wody w gospodarstwach domowych z terenu Zawidowa wyniosło na jednego korzystającego $25,9 m^3$ (w stosunku do 2009 r. nastąpiło zmniejszenia zużycia). Jest to wskaźnik niższy zarówno dla średniej krajowej ($31,1 m^3$), jak i dla województwa dolnośląskiego ($31,2m^3$). Szczegółowa charakterystyka zużycia została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Tabela 22. Zużycie wody w gospodarstwach domowych w latach 2009-2014 w m^3 na 1 korzystającego.

Jednostka terytorialna	Zużycie wody w gospodarstwach domowych					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	m^3					
Polska	31,3	31,1	31,2	31,2	30,9	31,1
województwo dolnośląskie	31,9	32,0	31,5	31,6	31,2	31,2
powiat zgorzelecki	30,6	29,9	29,6	29,2	28,7	29,1
Miasto Zawidów	28,0	26,7	28,2	25,8	25,3	25,9

Źródło: GUS.

3.5.3. Infrastruktura i sieć kanalizacji sanitarnej

Ścieki z przeważającej części obszaru miasta odprowadzane są przez system sieci kanalizacyjnych do miejskiej oczyszczalni ścieków. Oczyszczalnia usytuowana jest na południowym obrzeżu zurbanizowanej części miasta, w pasie terenu pomiędzy ulicą Lubelską a Kocim Potokiem, do którego w km 2+960 odprowadzane są ścieki oczyszczone. Projektowa przepustowość oczyszczalni wynosi 1100 m³/dobę (max 1400 m³/d). Jest ona przystosowana do obsługi 6100 RLM [Mąkowski 2006], Aktualnie (dane GUS z grudnia 2012 r.) oczyszczalnia przyjmuje 99 dm³ ścieków w ciągu roku (średnio 270 m³/d) i obsługuje 98% mieszkańców miasta.

Administrator oczyszczalni (Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych z siedzibą przy ul. Dworcowej 4 w Zawidowie) posiada wymagane pozwolenie wodno-prawne nr II BS.6223-4/2204/06 w zakresie odprowadzania oczyszczonych ścieków z oczyszczalni w Zawidowie, wydane dnia 25 kwietnia 2006 r. przez Starostę Zgorzeleckiego i zmienione 4 marca 2010 r. Pozwolenie jest ważne do dnia 30 kwietnia 2016 r.

Jak podano w operacie wodno-prawnym, oczyszczalnia w Zawidowie nie powoduje uciążliwości, w postaci narażenia na podwyższone stężenie zanieczyszczeń w powietrzu oraz nieprzyjemne zapachy związane z procesami oczyszczania cieków i w związku z tym nie wymaga ustanowienia strefy ograniczonego użytkowania.

System kanalizacyjny, o charakterze mieszanym, podlega sukcesywnej przebudowie w celu doprowadzenia do pełnego rozdziału układu odprowadzenia ścieków bytowo-gospodarczych od układu odprowadzenia wód opadowych.

W 2015 roku na terenie Zawidowa odnotowano:

- 4259 osób korzystających z sieci kanalizacyjnej,
- 63 osoby obsługiwanych przez tabor asenizacyjny,
- 8 osób obsługiwanych przez systemy indywidualne,

Dodatkowo w tym samym okresie działały 2 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Poniżej przedstawiono długości sieci na terenie Zawidowa.

Długość sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej): 35,4 km w tym:

- długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej: 18,8 km (w tym sieci grawitacyjnej 13,5 km),
- długość sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej: 16,5 km

Dodatkowo na terenie miasta znajduje się sieć kanalizacji deszczowej o długości ok 4,6 km.

Zgodnie z danymi GUS z sieci kanalizacyjnej korzystało w 2014 roku 94,9 % wszystkich mieszkańców Zawidowa. Jest to wyższy wskaźnik zarówno w porównaniu do średniej krajowej (68,7%) jak również dla województwa dolnośląskiego (75,0%). Na przestrzeni lat 2009-2014 nastąpił gwałtowny przyrost osób korzystających ze zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej co szczegółowo obrazuje poniższa tabela.

Tabela 23. Udział % korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszk. w latach 2009 – 2014

Jednostka terytorialna	Udział % korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszk.					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%					
Polska	61,5	62,0	63,5	64,3	65,1	68,7
województwo dolnośląskie	67,8	68,1	69,3	70,1	70,8	75,0
powiat zgorzelecki	66,8	67,0	67,0	67,3	67,8	70,8
Miasto Zawidów	81,3	81,3	81,4	81,6	81,7	94,9

Źródło: GUS.

Do najważniejszych inwestycji zaplanowanych do 2020 roku należy zaliczyć:

- Remont przepompowni ul. Lubelska w Zawidowie (przepompowania + 200m sieci),
- Remont odcinków sieci: ul. Konopnickiej - Słowackiego, ul. Spokojna-Lubelska, ul. Budowlanych, ok. 260 m),
- Skanalizowanie nowych osiedli mieszkaniowych w Zawidowie, (ok. 1,3 km).

3.5.4. Sieć gazowa

Na terenie Miasta Zawidów brak jest zbiorczej sieci gazowej.

3.5.5. Sieć energetyczna

Podstawowe zasilanie miasta w energię elektryczną zapewniają rozdzielnica R-61 i sieci średniego napięcia 20kV poprzez stacje transformatorowe 20/0,4kV i sieci dystrybucyjne.

Istniejące linie kablowe średniego napięcia 20kV są w dobrym stanie technicznym. Natomiast linie napowietrzne 20kV i nie wymagają modernizacji.

Zwiększenie zapotrzebowania na energię elektryczną będzie wiązało się z wymianą transformatorów w stacjach na większe jednostki.

Ograniczenie rozwoju przestrzennego miasta stanowią linie napowietrzne 20kV wychodzące z rozdzielni R-61. Wobec warunków technicznych i konieczności zapewnienia bezpieczeństwa sieci, istnieje konieczność stosowania ograniczeń w zabudowie w ich sąsiedztwie.

Rozwój przestrzenny miasta będzie związany z rozbudową sieci średniego napięcia oraz budową nowych stacji transformatorowych 20/0,4kV.

3.5.6. Zbiorcza sieć ciepła

Z uwagi na brak centralnych urządzeń zaopatrujących mieszkańców w ciepło, miasto posiada system gospodarki ciepłej rozproszony. Mieszkańcy miasta korzystają w większości z indywidualnych źródeł ciepła znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych (ogrzewanie piecowe lub

etażowe c.o.) opalanych węglem i koksem. Na terenie Zawidowa zlokalizowane są lokalne kotłownie, których właścicielem jest RWE STOEN CONTRACTING Spółka z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Ciepło sieciowe dostarczane jest m.in. do budynków Spółdzielni Mieszkaniowej w Zawidowie.

3.5.7. Sieć telekomunikacyjna

Obsługę telekomunikacyjną zapewnią istniejące sieci telekomunikacyjne - bezprzewodowe i stacjonarne.

Niezbędna jest rozbudowa systemów infrastruktury telekomunikacyjnej i sieci telekomunikacyjnych, w tym sieci szerokopasmowej, celem zapewnienia powszechnego dostępu do Internetu.

3.5.8. Gospodarka odpadami

Od 1 lipca 2013 roku zaczęły obowiązywać nowe przepisy w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, wynikające ze znowelizowanej ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 391 ze zm.).

Rady Gmin, zobligowane do wprowadzenia nowych zasad gospodarki odpadami komunalnym, przyjęły szereg uchwał implementujących do prawa miejscowego obowiązki ustawowe.

Zgodnie z nowymi zasadami od dnia 01.07.2013 r. Gminy przejęły obowiązek zagospodarowania odpadów komunalnych od mieszkańców.

Z chwilą wprowadzenia nowego systemu z właścicieli nieruchomości zamieszkałych został zdjęty obowiązek zawierania indywidualnych umów na odbiór odpadów komunalnych z przedsiębiorcami posiadającymi wpis do rejestru działalności regulowanej.

Gminy w drodze przetargu wyłoniły jednego Wykonawcę, który w imieniu gminy odbiera zmieszane i segregowane odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych.

Gminy obligatoryjnie przejęły dotychczasowe obowiązki firm w zakresie wywozu nieczystości z terenów nieruchomości zamieszkałych. W 2015 za odbiór odpadów komunalnych z terenu Miasta Zawidów odpowiedzialny był Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Lwóweckiej 8, 59-800 Lubań (odbiór odpadów i ich transport do RIPOK.)

W 2015r. stawka miesięczna opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób nieselektywny wynosi 20 zł za mieszkańca. Stawka miesięczna opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób selektywny z terenu nieruchomości zamieszkałej wynosi 15 zł za mieszkańca.

3.5.9. Mieszkaniowy zasób gminy

W zasobie komunalnym Zawidowa znajdują się 54 mieszkania komunalne o łącznej powierzchni 2.464,05 m². Zdiagnozowane zapotrzebowanie na dodatkowe mieszkania komunalne szacowane jest na ok. 50 mieszkań. Średni czas oczekiwania na przydział takiego lokalu wynosi kilka lat. Stan techniczny istniejących lokali mieszkalnych należy ocenić jako średni.

W zasobie komunalnym Zawidowa znajdują się ponadto 4 mieszkania socjalne o powierzchni 84,03 m². Zdiagnozowane zapotrzebowanie na dodatkowe mieszkania socjalne szacowane jest na ok. 15 mieszkań. Średni czas oczekiwania na przydział takiego lokalu wynosi kilka lat. Stan techniczny istniejących lokali mieszkalnych należy ocenić jako zły.

2.12 GOSPODARKA I ROLNICTWO

Do najważniejszych podmiotów gospodarczych z terenu Zawidowa należy zaliczyć firmę ZAWITEX Sp. z o.o. (producent dodatków krawieckich), Elza Europe (fabryka podzespołów elektronicznych), TWAR GUM (producent wyrobów gumowych) oraz firmę zajmującą się transportem ciężarowym.

Poza wymionami podmiotami działalność gospodarczą na terenie Zawidowa prowadzi m.in. Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” – drobny handel, Bank Spółdzielczy i PKO oraz kilka prywatnych firm produkcyjnych, usługowych i handlowych.

W okolicy Zawidowa znajduje się odkrywkowa kopalnia węgla brunatnego i elektrownia „Turów” w Bogatyni (PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Turów). Część mieszkańców Zawidowa pracuje ww. zakładzie oraz w podmiotach gospodarczych na terenie Republiki Czeskiej.

Produkcja rolna nie odgrywa na terenie Miasta Zawidowa znaczącej roli jako istotnej gałęzi gospodarki. Na fakt ten składają się następujące przyczyny:

- niska jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- część użytków rolnych stanowi własność Agencji Nieruchomości Rolnych (w dużej mierze jest odłogowana),
- niski poziom mechanizacji rolnictwa,
- bardzo niska obsada zwierząt w gospodarstwach,
- bardzo niski wskaźnik sprzedawanych produktów rolnych w gospodarstwach indywidualnych.

W 2015 r. podatek rolny opłacany był przez 54 osoby.

Na terenie Zawidowa w 2014 r. do rejestru regon wpisanych było 311 podmiotów. W porównaniu do roku 2013 nastąpił wzrost o 10 podmiotów. Zmiany w poszczególnych latach obrazuje poniższa tabela.

Tabela 24. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	jed. gosp.						
Miasto Zawidów	237	250	277	271	279	301	311

Źródło: GUS.

Wskaźnikiem określającym poziom przedsiębiorczości jest liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 1 tys. ludności. W przypadku Zawidowa osiąga on w 2014 r. wartość 72,1 podmiotów. Jest to zdecydowanie niższa wartość wskaźnika w stosunku do średniej krajowej (107,1) i średniej dla województwa dolnośląskiego (120,7).

Tabela 25. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 1 tys. ludności

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 1 tys. ludności						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	jed. gosp.						
Polska	98,5	98,1	101,5	100,4	103,2	105,7	107,1
wojew. dolnośląskie	110,1	110,1	113,5	112,3	115,6	119,4	120,7
powiat zgorzelecki	88,8	89,5	91,7	90,7	92,2	94,7	96,5
Miasto Zawidów	54,3	57,6	62,9	62,2	64,0	69,1	72,1

Źródło: GUS.

Pod względem aktywności ekonomicznej ludności Zawidów należy do obszarów pozytywnie wyróżniających się na tle województwa dolnośląskiego oraz Polski. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie Zawidowa w 2015 r. wyniosła 159 osoby. Jest o 8 osób więcej niż roku 2014.

W poniższych tabelach przedstawiono zestawienie w zakresie liczby bezrobotnych w poszczególnych latach.

Tabela 26. Rynek pracy, bezrobocie.

	Miasto Zawidów						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pracujący	osoba						
ogółem	447	486	493	516	532	569	b/d
mężczyźni	154	188	196	196	200	245	b/d
kobiety	293	298	297	320	332	324	b/d
Bezrobotni zarejestrowani	osoba						
ogółem	205	183	171	172	198	150	159
mężczyźni	82	70	63	60	82	64	66
kobiety	123	113	108	112	116	86	93
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%						
ogółem	7,1	6,3	6,0	6,0	6,9	5,4	5,7
kobiety	8,8	8,1	8,0	8,2	8,7	6,5	b/d
mężczyźni	5,6	4,6	4,2	4,0	5,4	4,3	b/d

Źródło: GUS.

W poniższej tabeli zaprezentowano procentowy udział zarejestrowanych bezrobotnych na koniec roku w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W 2014 wskaźnik dla Zawidowa wynosił tylko 53,7 i był niższy od średniej dla kraju (75,3) i województwa dolnośląskiego (65,8). Taki poziom wskaźnika informuje, iż na terenie Zawidowa nie jest tak bardzo odczuwalny problem bezrobocia wśród jego mieszkańców.

Tabela 27. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%						
Polska	59,9	76,9	78,7	80,1	86,8	88,4	75,3
województwo dolnośląskie	60,0	77,2	78,4	75,4	83,4	82,2	65,8
powiat zgorzelecki	58,9	76,5	69,4	66,0	74,9	77,4	62,7
Miasto Zawidów	55,1	71,5	62,8	59,7	60,0	69,4	53,7

Źródło: GUS.

2.13 KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

Na terenie Zawidowa działalność statutową prowadzą następujące organizacje pozarządowe:

- Klub Sportowy „Piast” Zawidów,
- Ludowy Klub Sportowy ORION Zawidów,
- Ochotnicza Straż Pożarna RP w Zawidowie,
- Parafialny Klub Sportowy „Józek” w Zawidowie,
- Stowarzyszenie Miłośników Zawidowa,
- UKS CHROBRY w Zawidowie,
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Jeleniej Górze - Koło PZW w Zawidowie,
- Stowarzyszenie „Zielone ludki”.

Miasto w ramach działań związanych z realizacją zadań określonych w planie działania będzie współpracowała z organizacjami pozarządowymi wyłonionymi z zachowaniem stosownych uregulowań prawnych.

3 OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIASTA ZAWIDÓW - ANALIZA SWOT

Analiza SWOT należy do podstawowych narzędzi, które wykorzystywane są w procesie planowania strategicznego. Bazując na zidentyfikowanej sytuacji wyjściowej, umożliwia sformułowanie takich celów i założeń, które wykorzystują mocne strony analizowanego obszaru i minimalizują jego słabości, a jednocześnie pozwalają na wykorzystanie występujących w otoczeniu szans oraz uniknięcie potencjalnych zagrożeń.

Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- S - Strengths (silne strony), wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego podmiotu,
- W - Weaknesses (słabe strony), wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego podmiotu,
- O - Opportunities (szanse), wszystko to, co stwarza dla analizowanego podmiotu szansę korzystnej zmiany,
- T - Threats (zagrożenia), wszystko to, co stwarza dla analizowanego podmiotu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Tym samym, czynniki rozwoju można podzielić na wewnętrzne oraz zewnętrzne. Do wewnętrznych czynników zalicza się te, na które lokalna społeczność ma bezpośredni wpływ (silne i słabe strony). Czynniki zewnętrzne umiejscowione są natomiast w bliższym i dalszym otoczeniu badanej jednostki - w większości przypadków jednostka nie ma możliwości oddziaływania/wpływu na omawiane czynniki (szanse i zagrożenia).

Analiza SWOT dla Miasta Zawidów przeprowadzona została w zakresie 4 obszarów priorytetowych, które mają zasadnicze znaczenie dla dalszego rozwoju Miasta. W procesie wyodrębnienia obszarów priorytetowych wykorzystano wyniki przedstawionej we wcześniejszej części dokumentu eksperckiej diagnozy społeczno-gospodarczej. Mając powyższe na uwadze, do obszarów mających zasadnicze znaczenie dla dalszego rozwoju Miasta należy zaliczyć:

- **edukacja, gospodarka, rynek pracy**
- **turystyka, sport i rekreacja, dziedzictwo kulturowe;**
- **infrastruktura ochrony środowiska, infrastruktura techniczna i komunikacyjna,**
- **pomoc społeczna i ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna, aktywność społeczna.**

Ponadto, dokonano rangowania i pozycjonowania poszczególnych elementów SWOT. Nastąpiło to poprzez zgrupowanie czynników o silnym, umiarkowanym oraz niskim wpływie na rozwój Miasta. Przeprowadzenie tej czynności umożliwiło dokonania uszeregowania zgodnego z siłą oddziaływania.

Analiza SWOT

OBSZAR 1 – Edukacja, gospodarka, rynek pracy	
Czynniki wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
czynniki o silnym wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – korzystne położenie w stosunku do istniejącej infrastruktury drogowej i kolejowej (w tym przede wszystkim w zakresie transportu międzynarodowego z Czechami), jako element atrakcyjności inwestycyjnej [waga: 5], – istniejąca stacja kolejowa posiada duże możliwości przewozowe w zakresie transportu towarowego [waga: 5] – bliskość Zawidowa w stosunku do Czech - Miasto graniczy z czeskimi Habarticami, co stanowi istotny element podnoszący jego atrakcyjność i możliwość dalszego rozwoju [waga: 5], – wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym – w 2014 r. 64,8 % [waga: 5], – wysoki poziom kwalifikacji zawodowych osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących Zawidów [waga: 5], – dysponowanie wysokiej jakości zasobami wód podziemnych mogącymi zostać wykorzystane do celów gospodarczych [waga 4], – występowanie na obrzeżach Miasta terenów niezabudowanych posiadających stosunkowo wysoki poziom atrakcyjności inwestycyjnej w zakresie utworzenia dużej strefy inwestycyjnej – jako oferta dla podmiotów planujących inwestycje o dużej skali (uregulowany stan prawny nieruchomości, sąsiedztwo mediów) [waga:4]. – stosunkowo dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna (szkoła podstawowa i gimnazjum) [waga: 5], 	<ul style="list-style-type: none"> – brak dużych zakładów produkcyjnych (większe podmioty działające na tym obszarze zaprzestały prowadzenia działalności) [waga: 5], – niewystarczający udział dzieci i młodzieży uczących się języka niemieckiego i czeskiego w Zespole Szkół w Zawidowie [waga: 5],????? – niedostosowanie profilu nauczania w placówkach ponadgimnazjalnych (poza terenem Zawidowa) do aktualnych potrzeb zgłaszanych przez lokalnych pracodawców [waga: 5], – brak profesjonalnej pracowni językowej w Zespole Szkół w Zawidowie [waga: 4], – brak pracowni w zakresie nauki przedmiotów przyrodniczych (biologia, chemia, fizyka) w gimnazjum w Zawidowie [waga: 4, – brak kuchni w Zespole Szkół w Zawidowie [waga: 4],????????? – konieczność przeprowadzenia rozbudowy i modernizacji Przedszkola Publicznego [waga: 5], – niskie tempo rozwoju lokalnej przedsiębiorczości [waga: 5], – niewykorzystany potencjał istniejących obiektów przemysłowych i infrastruktury gospodarczej, (w których zaprzestano prowadzenia działalności gospodarczej, a które mogłyby stanowić podstawę do tworzenia obszarów rozwoju dla mikro i małych przedsiębiorstw) [waga: 5], – brak uzbrojonych terenów umożliwiających rozwój mikro i małych przedsiębiorstw, [waga: 5].

- aktywny udział w projektach edukacyjnych i współpraca z niemieckimi szkołami przez Zespół Szkół w Zawidowie (szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne) [waga 4],
- stosunkowo dobrze rozwinięta infrastruktura rekreacyjno-sportowa – jako zaplecze dla placówek edukacyjnych [waga 4].
- niezadawalający stan techniczny i funkcjonalności targowiska miejskiego [waga: 5],
- mała aktywność zawodowa społeczności lokalnej pozostającej bez pracy [waga: 4].
- brak mechanizmów wspierających rozwój przedsiębiorczości w tym zwolnień z tytułu podatku od nieruchomości dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą [waga: 4],
- niska zdolność ekonomiczna małych gospodarstw rolnych [waga: 4],
- zdiagnozowany stosunkowo niski poziom zainteresowania podejmowaniem wspólnych inicjatyw z Zawidowem przez czeską gminę Habartice [waga: 5].

czynniki o umiarkowanym wpływie na rozwój Miasta

- słabo rozwinięte struktury wspierające rozwój małej i średniej przedsiębiorczości [waga: 3],
- brak autorskich projektów wspierających programy przedsiębiorczości [waga: 3].

OBSZAR 1 – Edukacja, gospodarka, rynek pracy

szanse

zagrożenia

czynniki o silnym wpływie na rozwój Miasta

- wykorzystanie funduszy strukturalnych z Unii Europejskiej dla rozwoju Miasta [waga: 5],
- napływ kapitału zagranicznego [waga: 4],
- rozwój inwestycji z zakresu OZE (fotowoltaika, solary słoneczne) [waga: 5],
- rosnąca świadomość młodzieży w kierunku kształcenia powiązanego z kwalifikacjami zawodowymi [waga: 4],
- wzrost zapotrzebowania na usługi dla seniorów [waga: 4],
- rozszerzenie działań w zakresie współpracy Zawidowa z czeską gminą Habartice [waga: 5].
- spadek tempa wzrostu gospodarczego /kryzys gospodarczy/ [waga: 4],
- brak kapitału skłonnego do inwestowania na terenach niepołożonych bezpośrednio przy autostradzie A4 [waga: 5],
- fiskalizm państwa – trudne warunki dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości [waga: 5],
- duża konkurencja ze strony gmin ościennych w zakresie pozyskiwania środków z funduszy UE [waga: 5],
- niezadawalające środki finansowe na rozwój regionalny [waga: 5],
- zmiany w przepisach prawnych [waga: 4],

- niezadowolająca współpraca pomiędzy JST z terenu powiatu zgorzeleckiego oraz tworzących Partnerstwo Izerskie [waga: 4],
- brak systemu orientacji zawodowej (doradztwa zawodowego) na poziomie gimnazjum (przypadkowy wybór zawodu) [waga: 4],
- brak systemowego rozwiązania prawnego dla osób, które nie zamierzają podjąć legalnego zatrudnienia [waga: 4],
- skomplikowane procedury i wysokie wymagania instytucji pomocowych udzielających wsparcia finansowego [waga: 5],
- niezadowolające środki finansowe na rozwój działalności rolniczej [waga: 5],
- konkurencyjność produktów rolnych importowanych z krajów UE [waga: 5],
- blokada rynków zbytu w Rosji [waga: 5],
- niska opłacalność produkcji rolnej [waga: 5].

czynniki o umiarkowanym wpływie na rozwój Miasta

- łatwiejszy dostęp do kredytów na rozwój działalności gospodarczej [waga: 3],
- utrzymujący się w Polsce wzrost gospodarczy [waga: 3].
- niska skłonność pracodawców z terenu Zawidowa do zatrudniania ludności w wieku poprodukcyjnym [waga: 3],
- nowe regulacje prawne w zakresie ochrony środowiska [waga: 3],
- zjawisko „szarej strefy”, problem ściągłości podatków [waga: 3].

OBSZAR 2 – Środowisko naturalne, turystyka, sport i rekreacja, dziedzictwo kulturowe	
Czynniki wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
czynniki o silnym wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – korzystne położenie w stosunku do istniejącej infrastruktury drogowej (w tym w transporcie międzynarodowym z Czechami), jako element atrakcyjności turystycznej [waga: 5], – bliskość Zawidowa w stosunku do Czech - Miasto graniczy z czeskimi Habarticami, co stanowi istotny element podnoszący atrakcyjność i możliwość rozwoju turystyki i rekreacji [waga: 5], – stosunkowo dobrze rozwinięta infrastruktura rekreacyjno-sportowa [waga 4], – duży potencjał Miasta ze względu na lokalizację, jako miejsca mogącego zostać bazą wypadową dla turystyki (obejmującej obszary przygraniczne Polski, Czech i Niemiec) [waga: 5], – bogata historia miasta stanowiąca potencjał do rozwoju turystyki [waga: 5], – aktywna współpraca z miastem partnerskim w Niemczech [waga: 5], – stosunkowo dobrze rozwinięta oferta kulturalna (w tym również oferta kreowana przez instytucje kultury) [waga 4], – stosunkowo duża ilość terenów leśnych [waga: 5], – różnorodność gatunkowa fauny i flory [waga: 5], – brak przemysłu ciężkiego [waga: 5], – rozwój turystyki weekendowej i kwalifikowanej [waga: 4]. – występowanie atrakcyjnych terenów pod zabudowę jednorodziną (w szczególności we wschodniej części Zawidowa) [waga: 5]. 	<ul style="list-style-type: none"> – niewystarczająca ilość tras rowerowych oraz małej infrastruktury towarzyszącej – brak wspólnej koncepcji ścieżek rowerowych obejmujących teren wszystkich gmin powiatu zgorzeleckiego oraz gmin tworzących Partnerstwo Izerskie [waga: 5], – niesatysfakcjonujący poziom rozwoju sektora/branży turystycznej w stosunku do istniejącego potencjału [waga: 5], – „niska emisja” – problem związany z zanieczyszczeniem powietrza przez mieszkańców, którzy spalają w swoich piecach odpady (problem dotyczy w szczególności osób najmniej zamożnych), co wpływa na obniżenie atrakcyjności turystycznej Zawidowa [waga: 5], – niezadawalający poziom zagospodarowania Rynku w Zawidowie [waga: 5], – nieuregulowany stan prawny budynków /kamienic/ w Rynku i jego sąsiedztwie wpływający na ograniczenie możliwości skutecznych działań w zakresie rewitalizacji tej części Miasta [waga: 5], – mała ilość inwestorów zainteresowanych lokowaniem środków w rozwój turystyki i sportu na terenie Miasta [waga: 5], – niewystarczający poziom czystości terenów zielonych i przestrzeni publicznej [waga: 4].
czynniki o umiarkowanym wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – działalność organizacji społecznych - (stowarzyszenia, grupy działań) [waga: 3]. 	

OBSZAR 2 – Środowisko naturalne, turystyka, sport i rekreacja, dziedzictwo kulturowe	
szanse	zagrożenia
czynniki o silnym wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – rozwój unikatowej oferty turystycznej w oparciu o lokalne atrakcje turystyczne (m.in. poprzez rewitalizację i zagospodarowanie Góry Zamkowej, oferta obejmująca dorobek naukowy (bardziej twórczy) oraz życie prywatne urodzonego w Zawidowie Jakuba Boehme, zagospodarowanie zespołu parkowo-leśnego na odcinku Wzgórze Zamkowe-Kocia Góra) [waga: 5], – rozwój sieci tras (dróg) rowerowych oraz małej infrastruktury towarzyszącej – obejmujących teren wszystkich gmin powiatu zgorzeleckiego (w tym w szczególności Gminy Sulików) oraz gmin tworzących Partnerstwo Izerskie [waga: 5], – wykorzystanie Funduszy Europejskich z Unii Europejskiej dla rozwoju Miasta [waga: 5], – rozwój turystyki weekendowej i kwalifikowanej [waga: 4]. – wzrost zainteresowania społeczeństwa aktywnym wypoczynkiem, agroturystyką oraz turystyką przyrodniczą i krajoznawczą [waga: 5], – zwiększenie potrzeby korzystania z oferty gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych przez turystów [waga: 5], – rozwój funkcji edukacyjnych, kulturalnych, i rekreacyjnych w lokalnych centrach usług [waga: 5], – rozwój elektronicznych usług publicznych z zakresu kultury – np. e-biblioteki [waga: 5], – rozszerzenie działań w zakresie współpracy Zawidowa z czeską gminą Habartice [waga: 5]. 	<ul style="list-style-type: none"> – brak podmiotów gospodarczych chętnych do inwestowania w rozwój bazy turystycznej [waga: 5], – brak bazy noclegowej oraz gastronomicznej w zakresie obsługi ruchu turystycznego na terenie Zawidowa [waga: 5], – skomplikowane procedury i wysokie wymagania instytucji pomocowych udzielających wsparcia finansowego [waga: 5], – duża konkurencja ze strony gmin ościennych w zakresie pozyskiwania środków z funduszy UE [waga: 5], – niezadawalające środki finansowe na rozwój regionalny [waga: 5], – brak współpracy pomiędzy JST z terenu powiatu zgorzeleckiego oraz tworzących Partnerstwo Izerskie [waga: 4], – zwiększanie zadań JST bez przekazywania odpowiednich środków publicznych na ich realizację [waga: 5], – zdiagnozowany stosunkowo niski poziom zainteresowania podejmowaniem wspólnych inicjatyw z Zawidowem przez czeską gminę Habartice [waga: 5].
czynniki o umiarkowanym wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – rozwój edukacji proekologicznej [waga: 3] 	<ul style="list-style-type: none"> – zmiany w przepisach prawnych [waga: 3],

OBSZAR 3 –Infrastruktura ochrony środowiska, infrastruktura techniczna i komunikacyjna	
Czynniki wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
czynniki o silnym wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – stosunkowo dobra jakość komunikacji zbiorowej w zakresie połączeń komunikacji samochodowej na odcinku od Zawidowa do Zgorzelca (prywatna komunikacja) [waga: 5], – uregulowana gospodarka wodno-ściekowa - stosunkowo dobry stan rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej [waga: 5], – wysoka jakość wody dostarczanej siecią wodociągową z uwagi na atrakcyjne źródło poboru wody [waga: 5], – podniesienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na terenie Miasta Zawidów [waga: 5], – korzystne skomunikowanie Gminy – sieć dróg wojewódzkich [waga: 5], – dobry stan techniczny dróg wojewódzkich [waga: 5], 	<ul style="list-style-type: none"> – zły stan techniczny dróg w tym szczególności dróg gminnych [waga: 5], – lokalizacja na terenie Zawidowa obiektów przemysłowych wymagających przeprowadzenia prac rewitalizacyjnych i rekultywacyjnych [waga: 5], – niedostateczny rozwój transportu publicznego /brak połączeń kolejowych w zakresie transportu publicznego / [waga: 5], – stan techniczny sieci wodociągowej wymaga przeprowadzenia prac modernizacyjnych [waga: 4], – występowanie ryzyka lokalnych podtopień [waga: 4], – niski poziom efektywności energetycznej dużej części budynków użyteczności publicznej i budynków wielorodzinnych zlokalizowanych na terenie Miasta, (co wpływa m.in. na wysokie koszty użytkowania obiektów oraz zwiększenie emisji, CO₂ i zanieczyszczeń do atmosfery) [waga: 5], – brak zbiorczej sieci ciepłowniczej [waga: 5], – wysoki poziom kosztów związanych z dostępem do ciepła sieciowego przez mieszkańców budynków wielorodzinnych wpływa na obniżenie atrakcyjności (ze względu na poziom kosztów utrzymania) zamieszkania na terenie Zawidowa ww. wymienionych budynkach [waga: 4], – niska emisja – problem związany z zanieczyszczeniem powietrza przez mieszkańców, którzy spalają w swoich piecach odpady (problem dotyczy w szczególności osób najmniej zamożnych), co wpływa na obniżenie jakości życia na terenie Zawidowa [waga: 5],

- brak odpowiedniej ilości dróg rowerowych stanowiących element transportu w ramach Miasta i powiatu zgorzeleckiego [waga: 4],
- brak zbiorczej sieci gazowej [waga: 4],
- niewystarczający poziom integracji różnych środków transportu publicznego – konieczność ciągłego dostosowywania (integracji) siatki połączeń pomiędzy transportem kolejowym a transportem kołowym (busy) [waga: 5]
- zwiększanie zadań JST bez przekazywania odpowiednich środków publicznych na ich realizację [waga: 5].

OBSZAR 3 – Infrastruktura ochrony środowiska, infrastruktura techniczna i komunikacyjna	
szanse	zagrożenia
czynniki o silnym wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – budowa małej obwodnicy Zawidowa [waga: 5]. – doprowadzenie zbiorczej sieci gazowej do Zawidowa [waga: 5]. – wykorzystanie Funduszy Europejskich z Unii Europejskiej dla rozwoju Miasta [waga: 5], – rozwój szerokopasmowego Internetu [waga: 5], – rozszerzenie działań w zakresie współpracy Zawidowa z czeską gminą Habartice [waga: 5], – wymiana istniejących kotłowni olejowych na bardziej ekonomiczne [waga: 5]. 	<ul style="list-style-type: none"> – skomplikowane procedury i wysokie wymagania instytucji pomocowych udzielających wsparcia finansowego [waga: 5]. – duża konkurencja ze strony gmin ościennych w zakresie pozyskiwania środków z funduszy UE [waga: 5], – niezadawalające środki finansowe na rozwój regionalny [waga: 5], – brak współpracy pomiędzy JST z terenu powiatu zgorzeleckiego oraz tworzących Partnerstwo Izerskie [waga: 4], – Malejące zainteresowanie transportem publicznym, wzrost znaczenia transportu indywidualnego [waga: 4], – zdiagnozowany stosunkowo niski poziom zainteresowania podejmowaniem wspólnych inicjatyw z Zawidowem przez czeską gminę Habartice [waga: 5].
czynniki o umiarkowanym wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Miasta [waga: 3] 	

OBSZAR 4 – Pomoc społeczna i ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna, aktywność społeczna	
Czynniki wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
czynniki o silnym wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – dobry poziom techniczny bazy opieki zdrowotnej świadczącej podstawowe usługi medyczne – wyremontowany budynek Ośrodka Zdrowia [waga: 4]. – sprawnie działający MOPS w Zawidowie [waga: 4], – aktywna działalność Stowarzyszenia LGD Partnerstwo Izerskie, do którego należy m.in. Miasto Zawidów [waga: 4], – wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego (znaczący spadek w ostatnim czasie liczby przestępstw odnotowanych na terenie Miasta) [waga: 4], – dalszy dynamiczny rozwój e-administracji i e-usług publicznych [waga: 4]. 	<ul style="list-style-type: none"> – mała liczba i niska aktywność organizacji porządkowych [waga: 5]. – stosunkowo niska dostępność podstawowych usług medycznych [waga: 4]. – niesatysfakcjonująca jakość sprzętu gaśniczego i wyposażenia w sprzęt przez OSP w Zawidowie [waga: 4]. – niski poziom świadomości mieszkańców w zakresie dbania estetykę miasta [waga: 5]. – odpływ ludności z terenu Miasta – ujemne saldo migracji [waga: 5], – migracja znacznej części mieszkańców poza granice kraju, zwłaszcza do krajów Unii Europejskiej [waga: 5], – ujemny przyrost naturalny [waga: 5], – występowanie zjawisk wpływających na poziom bezpieczeństwa i jakości życia - czyny chuligańskie, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych itp. [waga: 4], – brak monitoringu wizyjnego wpływającego na poprawę bezpieczeństwa publicznego [waga: 4], – skutki migracji zarobkowej (malejąca funkcja wychowawcza rodziny) [waga: 4].
czynniki o umiarkowanym wpływie na rozwój Miasta	
	<ul style="list-style-type: none"> – długi czas oczekiwania do lekarzy specjalistów [waga: 3]. – brak monitoringu wizyjnego wpływającego na poprawę bezpieczeństwa publicznego [waga: 3].

OBSZAR 4 – Pomoc społeczna i ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna, aktywność społeczna	
szanse	zagrożenia
czynniki o silnym wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – wykorzystanie Funduszy Europejskich z Unii Europejskiej dla rozwoju Miasta [waga: 5], – reforma oświaty i służby zdrowia [waga: 5], – upowszechnianie i uświadamianie procesu rewitalizacji obszarów problemowych [waga: 4]. – rozszerzenie działań w zakresie współpracy Zawidowa z czeską gminą Habartice [waga: 5], – wdrożenie programów (w tym na poziomie kraju) wspierających rodziny, (co przyczynia się m.in. do zwiększenia przyrostu naturalnego) [waga: 5], 	<ul style="list-style-type: none"> – skomplikowane procedury i wysokie wymagania instytucji pomocowych udzielających wsparcia finansowego [waga: 5], – duża konkurencja ze strony gmin ościennych w zakresie pozyskiwania środków z funduszy UE [waga: 5], – niezadowalająca ilość środków finansowych na rozwój regionalny [waga: 5], – niezadowalająca ilość środków finansowych na funkcjonowanie pomocy społecznej [waga: 5], – negatywne postawy osób zaliczonych do długotrwale bezrobotnych [waga: 5], – zwiększanie zadań JST bez przekazywania odpowiednich środków publicznych na ich realizację [waga: 5].
czynniki o umiarkowanym wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – rosnące możliwości zlecania zadań własnych i realizacja ich przez NGO [waga: 3], 	
czynniki o niskim wpływie na rozwój Miasta	
<ul style="list-style-type: none"> – rosnące znaczenie ekonomii społecznej [waga: 2], – możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na realizację małych projektów prozdrowotnych [waga: 2]. 	

4 WIZJA I MISJA MIASTA ZAWIDÓW

4.1 WIZJA MIASTA ZAWIDÓW

Wizja rozwoju Miasta stanowi obraz pożądanego stanu, jaki społeczność lokalna chce osiągnąć na koniec wdrażania zaktualizowanej strategii. Odpowiada na pytania:

- Co chcemy osiągnąć?
- Jaką sytuację chcemy mieć?

Wizja wskazuje zasadniczy kierunek działania, pozwala również wyklarować jasność celów, stojących przed miastem. Wizja jest wizualizacją przyszłości, która z założenia motywuje jej twórców i adresatów do działań na rzecz jej realizacji.

Wizję rozwoju Miasta Zawidów do roku 2022 sformułowano w następujący sposób.

Nowoczesny i przyjazny dla środowiska ośrodek gospodarczo - turystyczny tworzący wysokiej jakości przestrzeń do życia i działania, wychodzący naprzeciw dążeniom lokalnej społeczności oraz potrzebom odwiedzającym go turystów, charakteryzujący się wysokim poziomem integracji i współpracy mieszkańców. Miasto, w którym mieszkańcy zaspokajają swoje potrzeby oraz mogą rozwijać swoje aspiracje zawodowe i intelektualne, uzdolnienia, a także dbać o swoje zdrowie i rozwój fizyczny.

4.2 MISJA MIASTA ZAWIDÓW

Misja określa wartości, jakimi będzie kierowała się społeczność lokalna w celu zrealizowania zaprojektowanej wizji rozwoju. Misja ukierunkowuje również na te działania, które trzeba podjąć aby misja się powiodła, a wizja stała się rzeczywistością. Realizatorem misji jest cała społeczność lokalna, w tym przedstawiciele władz Miasta i urzędnicy, pracownicy placówek i instytucji miejskich, członkowie organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy i inwestorzy, mieszkańcy Miasta.

Misja Miasta Zawidów została sformułowana w następujący sposób:

Misją Miasta Zawidów jest wspieranie inicjatyw społecznych, mobilizowanie mieszkańców do działania, zapewnienie zrównoważonego, harmonijnego i długofalowego rozwoju, wpływającego na wzrost zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości, a w konsekwencji poprawę warunków życia mieszkańców, przy zachowaniu wartości kulturowych i walorów przyrodniczo-turystycznych oraz aktywnym wykorzystaniu szans jakie daje położenie transgraniczne oraz członkostwo w Unii Europejskiej. Zawidów to również Miasto dbające o czystość środowiska naturalnego, zapewniające dostęp do infrastruktury technicznej, rozwijające ofertę kulturalną i rekreacyjno-sportową, wykorzystujące walory krajobrazowe terenu w kierunku świadczenia usług rekreacyjnych i turystycznych.

Sformułowana w ten sposób misja Miasta Zawidów zwraca uwagę na wartości, jakimi powinni kierować się jego mieszkańcy oraz władze samorządowe. Kluczowymi wartościami, obok przedsiębiorczości i aktywności obywatelskiej, jest zaufanie społeczne i nastawienie na współpracę. Potrzeba współpracy i podejścia partnerskiego w rozwoju Miasta i wspieraniu inicjatyw społeczności lokalnej wynika nie tylko z konieczności sprostania wyzwaniom, przed którymi stoi obecnie Miasto, ale jest również nieodłącznym elementem budowy zaufania i kapitału społecznego Miasta.

5 SPÓJNOŚĆ Z KRAJOWYMI I UNIJNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Strategia Rozwoju Zawidowa na lata 2016 – 2022 jest spójna z głównymi dokumentami wyższego rzędu, do których zaliczono tj. Strategię Europa 2020, Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego Regiony, miasta, obszary wiejskie oraz Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020.

Tabela 28. Cele strategiczne w Strategii Rozwoju Miasta Zawidów a Strategia Europa 2020

Strategia Rozwoju Miasta Zawidów (cele strategiczne)	Strategia Europa 2020 (priorytety strategiczne)		
	Rozwój inteligentny	Rozwój zrównoważony	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu
C 1.1. Konkurencyjna i efektywna wielosektorowa gospodarka	+	+	
C 1.2. Podniesienie atrakcyjności oferty inwestycyjnej Miasta Zawidów	+	+	
C 1.3. Efektywny systemem edukacji powiązany z aktywnością mieszkańców	+	+	
C 2.1. Atrakcyjna oferta kulturalna oraz turystyczno-rekreacyjna		+	
C 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, inwestycji i zachowań proekologicznych		+	
C 3.2. Dogodna dostępność komunikacyjna		+	+
C 4.1. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i świadczeniu wysokiej jakości usług dla mieszkańców		+	+
C 4.2. Sprawność administracyjna i partycypacja mieszkańców w inicjatywach rozwojowych		+	+

Wszystkie cele strategiczne Strategii Rozwoju Miasta Zawidów są spójne z jednym lub dwoma priorytetami Strategii Europa 2020. Strategia Rozwoju Miasta Zawidów w największym stopniu będzie przyczyniała się do realizacji priorytetu „Rozwój zrównoważony”, w którym przewiduje się inicjatywy skierowane na zagadnienia środowiskowe, wzrost mobilności (usprawnienia transportowe) oraz konkurencyjność regionów i miast.

Tabela 29. Cele strategiczne w Strategii Rozwoju Miasta Zawidów a Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Strategia Rozwoju Miasta Zawidów (cele strategiczne)	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 (cele polityki regionalnej)		
	Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów	Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych	Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie
C 1.1. Konkurencyjna i efektywna wielosektorowa gospodarka		+	
C 1.2. Podniesienie atrakcyjności oferty inwestycyjnej Miasta Zawidów		+	
C 1.3. Efektywny systemem edukacji powiązany z aktywnością mieszkańców		+	
C 2.1. Atrakcyjna oferta kulturalna oraz turystyczno-rekreacyjna		+	
C 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, inwestycji i zachowań proekologicznych		+	
C 3.2. Dogodna dostępność komunikacyjna		+	
C 4.1. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i świadczeniu wysokiej jakości usług dla mieszkańców		+	+
C 4.2. Sprawność administracyjna i partycypacja mieszkańców w inicjatywach rozwojowych		+	+

Wszystkie cele strategiczne Strategii Rozwoju Miasta Zawidów są spójne z drugim celem Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie. W ramach celu drugiego, ukierunkowanego na promowanie spójności w różnych wymiarach przestrzennych, zaplanowano pomoc polityki regionalnej w przewyciężeniu trudności rozwojowych silnie skoncentrowanych terytorialnie, które zlokalizowane są na obszarach charakteryzujących się najłabszymi w skali kraju wskaźnikami gospodarczymi, społecznymi, instytucjonalnymi i wyposażenia infrastrukturalnego. Obszary te zagrożone są marginalizacją, czyli stałym pogarszaniem się perspektyw rozwojowych. Powoduje to, że potencjały endogeniczne tych obszarów nie mogą zostać wykorzystane w procesach rozwojowych kraju bez dodatkowego, zewnętrznego wsparcia. Kierunki działań w ramach celu drugiego obejmują przede wszystkim wsparcie dla przyspieszenia procesów restrukturyzacyjnych i poprawy sytuacji mieszkańców tych obszarów w zakresie dostępu do podstawowych dóbr i usług publicznych mających pierwszorzędne znaczenie rozwojowe w obecnych warunkach społeczno-gospodarczych.

Cel trzeci KSRR nakierowany jest na kreowanie warunków instytucjonalno-prawnych dla realizacji działań prorozwojowych, w tym w szczególności ukierunkowanych terytorialnie, poprzez wzmocnienie wymiaru strategicznego polityki regionalnej, poprawę jakości zarządzania politykami publicznymi, zapewnianie odpowiednich mechanizmów kooperacji i koordynacji w systemie wielopoziomowego zarządzania oraz poprzez tworzenie sieci współpracy między różnymi podmiotami zaangażowanymi w realizację tej polityki, co służyć ma zarazem wzmocnieniu odpowiednich kompetencji i zdolności do zarządzania rozwojem oraz budowaniu kapitału społecznego. Strategia Rozwoju Miasta Zawidów wpisuje się w ten nurt działań – cel strategiczny nr C 4.1. oraz C.4.2.

Tabela 30. Cele strategiczne w Strategii Rozwoju Miasta Zawidów a Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

Strategia Rozwoju Miasta Zawidów (cele strategiczne)	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 roku (cele strategiczne)							
	Rozwój gospodarki opartej na wiedzy	Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej	Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP	Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa bezpieczeństwa	Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych	Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników	Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia	Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne
C 1.1. Konkurencyjna i efektywna wielosektorowa gospodarka	+		+			+		
C 1.2. Podniesienie atrakcyjności oferty inwestycyjnej Miasta Zawidów	+		+			+		
C.1.3. Efektywny systemem edukacji powiązany z aktywnością mieszkańców								+
C 2.1. Atrakcyjna oferta kulturalna oraz turystyczno-rekreacyjna				+			+	
C 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, inwestycji i zachowań proekologicznych				+			+	
C 3.2. Dogodna dostępność komunikacyjna		+					+	
C 4.1. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i świadczeniu wysokiej jakości usług dla mieszkańców							+	
C.4.2. Sprawność administracyjna i partycypacja mieszkańców w inicjatywach rozwojowych				+	+		+	

Każdy z celów strategicznych Strategii Rozwoju Miasta Zawidów będzie przyczyniał się do realizacji co najmniej jednego celu strategicznego określonego na poziomie wojewódzkim. Szczegółowe powiązania pomiędzy poszczególnymi celami prezentuje powyższa tabela.

6 OBSZARY STRATEGICZNE I KIERUNKI ROZWOJU

Wizja rozwoju Miasta będzie możliwa do zrealizowania poprzez podjęcie szeregu działań operacyjnych w priorytetowych obszarach rozwoju. Obszary te wynikają z jednej strony ze zidentyfikowanych uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych rozwoju Miasta, zaś z drugiej są odpowiedzią na główne wyzwania, przed którymi stoi Miasto i jego społeczność lokalna do 2022 roku. Przyjęte obszary rozwoju wpisują się również w cele tematyczne polityki spójności Unii Europejskiej oraz priorytety polityki rozwoju regionalnego realizowane na poziomie krajowym i wojewódzkim. Dzięki temu obszary te będą mogły być w dużej mierze rozwijane i finansowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach realizowanych programów operacyjnych perspektywy finansowej 2014-2020.

Poniżej znajdują się **cztery obszary strategiczne**, dla których zostały określone cele strategiczne oraz zestawy wspierających ich celów szczegółowych (operacyjnych). W ramach każdego z celów szczegółowych określono konkretne działania /kierunki działania/, które prowadzą do osiągnięcia założonych celów operacyjnych a pośrednio również strategicznych.

Obszary strategiczne:

Obszar strategiczny 1:	Edukacja, gospodarka, rynek pracy
Obszar strategiczny 2:	Turystyka, sport i rekreacja, dziedzictwo kulturowe
Obszar strategiczny 3:	Infrastruktura ochrony środowiska, infrastruktura techniczna i komunikacyjna
Obszar strategiczny 4:	Pomoc społeczna i ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna, aktywność społeczna.

Dla wymienionych wyżej obszarów strategicznych zostały sformułowane następujące cele strategiczne oraz cele szczegółowe (operacyjne):

Priorytet:	Obszar strategiczny 1. Edukacja, gospodarka, rynek pracy
Cel strategiczny:	C 1.1. Konkurencyjna i efektywna wielosektorowa gospodarka C 1.2. Podniesienie atrakcyjności oferty inwestycyjnej Miasta Zawidów C.1.3. Efektywny systemem edukacji powiązany z aktywnością mieszkańców
Cel szczegółowy (operacyjny):	<u>W ramach 1 celu strategicznego:</u> C.1.1.1. Rozwój przedsiębiorczości w oparciu o wewnętrzny potencjał Gminy

	<p><u>W ramach 2 celu strategicznego:</u></p> <p>C.1.2.1. Przyciąganie inwestorów zewnętrznych reprezentujących branże gospodarcze o nieinwazyjnym charakterze przestrzennym, respektujących zasady ochrony środowiska.</p> <p>C.1.2.2. Efektywny system promocji gospodarczej i inwestycyjnej.</p> <p>C.1.2.3. Stworzenie warunków do zwiększenia poziomu inwestycji na terenie miasta</p> <p><u>W ramach 3 celu strategicznego:</u></p> <p>C.1.3.1. Podniesienie poziomu kształcenia na terenie Gminy</p> <p>C.1.3.2. Poprawa stanu technicznego placówek edukacyjnych oraz wychowania przedszkolnego</p>
--	---

Strategia postępowania:

Do najważniejszych celów rozwojowych Miasta Zawidów należy zaliczyć budowanie pozycji obszaru, który jest atrakcyjny dla nowych inwestycji oraz korzysta z wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości lokalnej społeczności. Konkurencyjność i jakość lokalnej gospodarki determinują obecnie nie tylko warunki ekonomiczno-prawne, ale przede wszystkim dostępność i jakość kapitału ludzkiego. W tym przypadku kapitał intelektualny należy rozumieć, jako suma kapitału tworzego bezpośrednio przez ludzi i instytucje, istniejący potencjał zewnętrznego wizerunku a także wewnętrzne relacje społeczne. Dynamiczny rozwój uzależniony jest ściśle od otwartości i gotowości do podjęcia współpracy, jakości kadr gospodarki, poziomu przedsiębiorczości mieszkańców, kwalifikacji zawodowych pracowników, zdolności do tworzenia i absorpcji innowacji oraz zdolności do elastycznego reagowania na zachodzące na lokalnym rynku zmiany.

Szansą na rozwój Zawidowa jest inteligentne gospodarowanie i pomnażanie lokalnych potencjałów (m.in. położenie w stosunku do Republiki Czeskiej) oraz umiejętne korzystanie z zasobów terenów inwestycyjnych (pod działalność gospodarczą). W dłuższej perspektywie, zwiększenie tempa rozwoju Zawidowa będzie niemożliwe bez równoczesnego zagospodarowywania istniejącej infrastruktury gospodarczej, która decyduje o konkurencyjności regionu i jego atrakcyjności inwestycyjnej. Konieczne są również inwestycje, które podniosą zewnętrzną dostępność komunikacyjną Miasta.

Zmiany zachodzące na rynku pracy, dynamiczny rozwój nowoczesnych technologii (w tym w szczególności technologii teleinformatycznych) oraz zmiany w systemie wartości, zmuszają do podjęcia zdecydowanych działań, które pozwolą na zdobycie nowych umiejętności i nabycie doświadczeń przez dzieci oraz młodzież uczęszczającą do placówek edukacyjnych.

W celu osiągnięcia wysokiej efektywności wspomnianego procesu, niezbędne jest podjęcie zintensyfikowanej współpracy pomiędzy wszystkimi lokalnymi interesariuszami oraz zagranicznymi partnerami. W takim procesie niezbędne jest w szczególności duże zaangażowanie lokalnych

samorządów (powiatowych i gminnych), placówek edukacyjnych, przedsiębiorców i ich związków, instytucji rynku pracy (w tym m.in. PUP), organizacji pozarządowych oraz uczniów i ich rodziców.

Dodatkowo na efektywność procesu edukacyjnego, zasadniczy wpływ będzie miała decyzja, jaka liczba uczniów zostanie objęta tym procesem. Wskazane jest, aby już od pierwszych etapów kształcenia podejmowane były działania, które będą przygotowywały uczniów do wejścia na rynek pracy. Do takich działań można zaliczyć m.in. możliwość korzystania przez uczniów z nowoczesnych technologii wspomagających proces nauczania, udział w nowatorskich projektach edukacyjnych, zwłaszcza o zasięgu międzynarodowym.

Warunkiem rozwoju Miasta wydaje się być intensyfikacja współpracy samorządu miejskiego z partnerami zewnętrznymi. Wspomniana współpraca powinna skupiać się na kreowaniu i realizacji wspólnych przedsięwzięć, które będą dynamizować rozwój gospodarczy, turystyczny oraz będą rozwiązywać lub łagodzić istniejące problemy społeczne. W szczególności konieczna jest współpraca obejmująca tworzenie stref gospodarczych, wypracowania wspólnej polityki w zakresie przyciągania inwestycji zewnętrznych, promocji gospodarczej, itp. Ponadto, należy również w aktywny sposób współpracować z podmiotami prywatnymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Priorytet:	Obszar strategiczny 2. Turystyka, sport i rekreacja, dziedzictwo kulturowe
Cel strategiczny:	C 2.1. Atrakcyjna oferta kulturalna oraz turystyczno-rekreacyjna
Cel szczegółowy (operacyjny):	<p>C 2.1.1. Rozwój zintegrowanych form turystyki w oparciu o lokalne walory i istniejącą infrastrukturę turystyczną</p> <p>C 2.1.2. Upowszechnienie dostępu do informacji o Zawidowie – informacja i promocja</p> <p>C 2.1.3. Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w korzystaniu z usług kultury, sportu i rekreacji</p> <p>C 2.1.4. Wzmacnianie istniejących oraz kreowanie nowych czynników atrakcyjności Miasta w tym w zakresie dostępności infrastruktury oraz jakości oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej</p> <p>C 2.1.5. Ochrona środowiska i różnorodności biologicznej</p> <p>C 2.1.6. Rewitalizacja i/lub zagospodarowanie terenów zielonych w przestrzeni publicznej</p> <p>C 2.1.7. Rewitalizacja i/lub zagospodarowanie obiektów zabytkowych</p>

Strategia postępowania:

Rozwój turystyki oraz możliwość odpoczynku i spędzania czasu wolnego powinien opierać się na takiej ofercie produktów turystycznych oraz rekreacyjnych, które z uwagi na swoje unikalne cechy i oryginalną filozofię funkcjonowania będą chętniej wybierane na rynku. W chwili obecnej brak jest takiej oferty. Osiągnięcie takiej przewagi rynkowej jest procesem długotrwałym i skomplikowanym, wymaga bowiem zaangażowania wielu zasobów i środków – szczególnie w sytuacji niewystarczającej infrastruktury turystycznej.

Bezpośrednie położenie Zawidowa u styku granic (Polski, Niemiec, Republiki Czeskiej) czyni z miasta doskonałą bazę wypadową w górskie krajobrazy, historyczne szlaki dawnych kupców i do innych przygranicznych miast. Miejscowy klimat i ciekawe położenie sprzyja rozwojowi turystyki. Dotyczy to w szczególności turystyki kulturowej opartej na atrakcyjności miasta pod względem ilości zabytków, kwalifikowanej (szlaki piesze, rowerowe) oraz agroturystyki opartej o walory przyrodnicze Pogórza Izerskiego.

Dla wykreowania nowych specjalizacji turystycznych niezbędne jest rozwijanie infrastruktury turystycznej (atrakcje turystyczne, miejsca noclegowe, gastronomia, itp.) do czego niezbędna jest aktywna współpraca z sektorem prywatnym.

Prawidłowe funkcjonowanie produktów turystycznych, przy optymalnym wykorzystaniu zasobów Zawidowa i jego otoczenia, skutkować będzie wzrostem gospodarczym. Pozytywne zmiany zachodzące

na rynku lokalnym, dzięki rozwojowi turystyki i dziedzictwa kulturowego, przejawiają się także w innych sektorach gospodarczych i społecznych. Osiągnięcie celu, jakim jest stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej Zawidowa niesie za sobą konieczność podejmowania działań zarówno w zakresie kreacji nowych produktów i rozwijania już istniejących, ich modyfikacji i unowocześniania zgodnie z trendami rynkowymi i oczekiwaniami klientów, jak również w zakresie budowy, rozbudowy i stałej poprawy jakości infrastruktury gwarantującej efektywny i prawidłowy rozwój. Głównym założeniem działań podejmowanych w ramach realizacji niniejszego celu jest stworzenie unikalnej, wyróżniającej się na rynku oferty produktowej, która będzie stwarzała nową jakość.

Kultura stanowi jeden z podstawowych czynników rozwoju społecznego. W odniesieniu lokalnym pozytywnie wpływa na poziom integracji społecznej, jak również jest sposobem na pielęgnację i rozwój więzi lokalnych. Dlatego też niezwykle istotnym zadaniem stojącym przed każdym samorządem jest podejmowanie działań wspierających organizację przedsięwzięć o charakterze kulturalnym. Istotną kwestią jest zwiększanie poziomu koordynacji pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami mającymi miejsce na terenie powiatu zgorzeleckiego – współpraca w tym zakresie pozwoli na uzupełnienie oferty i większe zainteresowanie nią mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz turystów z zagranicy.

Ważnym aspektem jest stałe zachęcanie mieszkańców do aktywności na polu uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, co w obecnych czasach jest przedsięwzięciem trudnym – ze względu na ograniczenia czasowe, ograniczenia finansowe, atrakcyjność materialnego stylu życia. Ważnym kierunkiem działań jest również rewitalizacja terenów atrakcyjnych kulturowo.

Jednym z kluczowych zagadnień w obecnym okresie programowania UE (2014-2020) będzie rewitalizacja miast i obszarów wiejskich. Proces ten jest rozumiany jako kompleksowy program remontów, modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych, rewaloryzacji zabytków na wybranym obszarze, w powiązaniu z rozwojem gospodarczym i społecznym. Podjęcie takich działań jest również niezbędne na terenie Zawidowa.

Priorytet:	Obszar strategiczny 3. Infrastruktura ochrony środowiska, infrastruktura techniczna i komunikacyjna
Cel strategiczny:	C 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, inwestycji i zachowań proekologicznych C 3.2. Dogodna dostępność komunikacyjna
Cel szczegółowy (operacyjny):	<u>W ramach 1 celu strategicznego:</u> C.3.1.1. Dalsza rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych oraz ich systematyczna modernizacja C.3.1.2. Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa C.3.1.3. Obniżenie poziomu niskiej emisji C.3.1.4. Rozbudowa infrastruktury technicznej poprawiającej konkurencyjność i niskoemisyjność lokalnej gospodarki. <u>W ramach 2 celu strategicznego:</u> C.3.2.1 Rozwój infrastruktury drogowej oraz towarzyszącej

Strategia postępowania:

Efektom zaplanowanych oraz realizowanych działań powinno być włączenie zasobów dziedzictwa przyrodniczego w obieg gospodarczy, to jest podejmowanie takich działań ochronnych, które chroniąc obecny stan środowiska naturalnego jednocześnie stwarzać będą impulsy do dalszego rozwoju Miasta. Ważne jest zatem właściwe zagospodarowanie przestrzenne oraz planowanie prawnej ochrony przyrody, pozwalające łączyć funkcje gospodarcze, mieszkaniowe i ekologiczne różnych obszarów.

Kluczowym elementem dbałości o stan środowiska naturalnego jest także stan świadomości ekologicznej mieszkańców. Edukacja i promocja postaw eksponujących bieżące i przyszłe korzyści płynące z ochrony środowiska naturalnego zapewnić powinna wyższą efektywność kosztową niektórych rozwiązań oraz przyczynić się do większej partycypacji społecznej w procesie ochrony przyrody.

Do innych działań, które trzeba podjąć w celu ochrony środowiska naturalnego należy zaliczyć dalszy rozwój gospodarki wodno-ściekowej. Dotyczy to zarówno rozbudowy infrastruktury sieciowej jak również budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (tam gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieuzasadniona ekonomicznie). Takie działania, przyczynią się w istotny sposób do poprawy, jakości wód (powierzchniowych i podziemnych) zlokalizowanych na terenie Miasta. Inne kluczowe działania powinny prowadzić do wzrostu bezpieczeństwa energetycznego (w tym poprzez rozwój energetyki odnawialnej) oraz poprawy stanu powietrza poprzez wsparcie dla działań ograniczających niską emisję.

Wysoka dostępność komunikacyjna ma kluczowe znaczenie dla rozwoju każdej jednostki samorządu terytorialnego. W pierwszej kolejności sprzyja ona powstawaniu i rozwojowi osadnictwa, jest również czynnikiem wpływającym na lokalizację działalności gospodarczej. Wysoka dostępność komunikacyjna podnosi także atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną Miasta oraz wpływa na mobilność mieszkańców, w tym na mobilność zawodową i edukacyjną, a także na dostępność do usług publicznych.

Zewnętrzna dostępność komunikacyjna Zawidowa zależy w dużej mierze od inwestycji zewnętrznych – regionalnych. Niniejsze zadania (budowa obwodnicy Zawidowa) leżą poza kompetencjami Miasta, jednak są dla niego bardzo istotnym elementem rozwojowym. Dla dalszego rozwoju Zawidowa kluczowe jest wspieranie (w tym poprzez działania lobbujące) inwestycji drogowych, kolejowych, które realizowane mogą być przez inne podmioty i zarządców infrastruktury komunikacyjnej, w celu podniesienia konkurencyjności Zawidowa.

Infrastruktura komunikacyjna sprzyja dynamicznemu rozwojowi lokalnemu i regionalnemu, umożliwia pokonywanie odległości i kształtuje układy przestrzenne, zaspakaja popyt na usługi, kształtuje więzi społeczne, gospodarcze i przestrzenne oraz prowadzi do integracji społecznej.

Zasadniczym wyzwaniem dla samorządu gminnego, pozostającym w jego bezpośredniej gestii, jest dbałość o wysoką wewnętrzną dostępność komunikacyjną Zawidowa. Dla jej funkcjonowania i rozwoju niezbędne są powiązania komunikacyjne, jak np. drogi, ulice czy drogi rowerowe. Poza rozbudową, modernizacją i przebudową najważniejszych ciągów komunikacyjnych do parametrów normatywnych, zadaniem jest budowa pozostałej infrastruktury drogowej, czyli m.in. parkingów, chodników, oświetlenia czy zatok przystankowych, a także likwidacja barier architektonicznych.

Lokalny układ drogowy Miasta stanowi uzupełnienie przebiegającej przez jego teren drogi wojewódzkiej. Właściwa gęstość oraz stan techniczny infrastruktury komunikacyjnej, przyczynią się w istotnym stopniu do podniesienia konkurencyjności gospodarczej (w tym atrakcyjności inwestycyjnej). Ponadto, w sposób pozytywny wpłyną na jakość życia, poziom bezpieczeństwa drogowego i publicznego.

Priorytet:	Obszar strategiczny 4. Pomoc społeczna i ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna, aktywność społeczna
Cel strategiczny:	C 4.1. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i świadczeniu wysokiej jakości usług dla mieszkańców C.4.2. Sprawność administracyjna i partycypacja mieszkańców w inicjatywach rozwojowych
Cel szczegółowy (operacyjny):	<u>W ramach 1 celu strategicznego:</u> C 4.1.1. Zwiększenie dostępu do usług medycznych wysokiej jakości i profilaktyki zdrowotnej C 4.1.2. Rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu C 4.1.3. Dostosowanie infrastruktury i oferty w zakresie opieki społecznej do zachodzących zmian demograficznych C 4.1.4. Ograniczenie negatywnego oddziaływania społecznego obszarów zdegradowanych oraz problemowych C 4.1.5. Rozwój i modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych <u>W ramach 2 celu strategicznego:</u> C 4.2.1. Tworzenie systemu zachęt dla partnerów lokalnych do realizacji nowych funkcji na terenach i w obiektach o wartości historycznej i kulturowej C 4.2.2. Budowanie i upowszechnianie społeczeństwa informacyjnego oraz rozwój publicznych e-usług C 4.2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego C 4.2.4. Sprawnie działająca administracja oraz rozwinięta i współpraca sieciowa C 4.2.5. Integracja społeczności lokalnej poprzez partycypację i aktywizację mieszkańców

Strategia postępowania:

Sektor usług społecznych, do którego zaliczyć należy, pomoc społeczną, ochronę zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, a wraz z nim warunki mieszkaniowe i więzi społeczne, wpływa bezpośrednio na jakość życia mieszkańców danej jednostki terytorialnej, a tym samym na ich aktywność. Jednym z wyznaczników określających pożądany poziom rozwoju społeczno-gospodarczego jest dostępność i jakość świadczonych usług publicznych. Ten rodzaj usług publicznych został szczególnie priorytetowo uwzględniony w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Istotną cechą samorządu terytorialnego jest zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności, samorząd bowiem odpowiada za wszystkie sprawy publiczne, dotyczące życia mieszkańców w obrębie jednostki

terytorialnej. Władze samorządowe odpowiadają za zaspokajanie potrzeb mieszkańców. Realizacja tych potrzeb następuje poprzez wykonywanie zadań określonych w ustawach (o samorządzie gminnym oraz samorządzie powiatowym). W tym celu samorzady lokalne podejmują niezbędne działania w celu poprawy dostępności i jakości świadczonych usług publicznych, na co ma wpływ postęp cywilizacyjny oraz rozwój nowoczesnych technologii. Działania te są przede wszystkim odpowiedzią na rosnące oczekiwania oraz wymagania mieszkańców danej społeczności w stosunku do administracji publicznej.

Istniejąca oferta społeczna oddziałuje na takie obszary jak demografia (dotyczy to procesów migracyjnych), aktywność społeczna mieszkańców, poziom tożsamości lokalnej (patriotyzm lokalny), co jest szczególnie ważne w kontekście powiązań i współpracy władz lokalnych (innych jednostek samorządu lokalnego).

Strategia działania w sferze integrującej zarówno politykę społeczną jak również ochronę zdrowia zakłada efektywne i racjonalne prowadzenie działań interwencyjnych i prewencyjnych, stosownych do dokładnie zdiagnozowanych potrzeb.

Współczesna polityka społeczna rozumiana będzie jako integracja potrzeb oraz instrumentów – to jest głównych odbiorców tej polityki, oraz jako współpraca różnych podmiotów publicznych szczebla gminnego i powiatowego z odpowiedzialnymi za realizację polityki społecznej i zdrowotnej podmiotami należącymi do struktur jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, administracji rządowej, a także partnerów społecznych (m.in. organizacji pozarządowych) i prywatnych. W odpowiedzi na konsekwencje postępujących zmian struktury demograficznej konieczne będzie zbudowanie nowej oferty specjalistycznych usług adresowanych dla grupy seniorów (działania te powinny mieć charakter wyprzedzający - przygotować służby i społeczeństwa do zbudowania nowej oferty).

W aspekcie bezpieczeństwa publicznego zaplanowano działania mające na celu silniejsze zintegrowanie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym na terenie Zawidowa i zwiększanie poziomu bezpieczeństwa m.in. poprzez modernizację infrastruktury oraz poprawę stanu specjalistycznego wyposażenia służb ratowniczych czy kształtowanie i promocję postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji zagrożeń.

Ważnym aspektem dla Zawidowa jest również tworzenie warunków dla rozwoju nowych inicjatyw wzmacniających więzi społeczne i przeciwdziałającym wykluczeniu społecznemu.

Jednym z kluczowych zagadnień w obecnym okresie programowania UE (2014-2020) będzie rewitalizacja miast i obszarów wiejskich. Proces ten jest rozumiany jako kompleksowy program remontów, modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych, rewaloryzacji zabytków na wybranym obszarze, w powiązaniu z rozwojem gospodarczym i społecznym. Rewitalizacja to połączenie działań technicznych – jak np. modernizacja infrastruktury – z programami żywienia gospodarczego i działaniem na rzecz rozwiązania problemów społecznych, występujących na tych obszarach: bezrobocie, przestępczość, brak równowagi demograficznej, itp. Niewłaściwym jest postrzeganie rewitalizacji wyłącznie poprzez pryzmat remontów infrastruktury. Wyznaczone cele wskazują na konieczność kontynuowania procesów rewitalizacyjnych na terenie Zawidowa.

7 KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO MIASTA

Na podstawie przeprowadzonych analiz dotyczących rozpoznania zjawisk i okoliczności funkcjonowania miasta należy wskazać następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

- brak zasadniczych przesłanek zewnętrznych i wewnętrznych do radykalnych zmian demograficznych oraz przestrzennych miasta wymaga niezbędnego dążenie do nieznacznego wzrostu liczby mieszkańców możliwe przez stworzenie właściwych warunków rozwoju mieszkalnictwa oraz nowych zakładów produkcyjno - usługowych stwarzających nowe miejsca pracy,
- istniejący układ przestrzenny miasta i związane z nim wartości architektoniczno-urbanistyczne oraz kulturowe wymagające ochrony prawnej, powinny stanowić podstawę rozwoju miasta poprzez odbudowę w nim funkcji usługowych, mieszkaniowych i gospodarczych,
- możliwość wykorzystania korzystnego położenia miasta:
 - w obszarze Dolnego Śląska, określanego w dokumentach strategicznych samorządu województwa, jako europejski region węzłowy;
 - w obszarze powiatu zgorzeleckiego, ze Zgorzelcem, jako regionalnym ośrodkiem (równoważonego) rozwoju;
 - w obszarze współpracy transgranicznej z licznymi powiązaniem komunikacyjnymi między Polską, Czechami i Niemcami,
- niezbędne jest wyznaczenie nowych terenów rozwoju urbanistycznego miasta dla potrzeb rozwoju funkcji mieszkaniowych oraz usługowo-produkcyjnych w szczególności związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy,
- występujące problemy niedostatecznej oferty nowych miejsc pracy wymagają wyznaczenia terenów usługowo-produkcyjnych (poprzez adaptację istniejącego zagospodarowania jak i zabudowę nowych terenów),
- koniecznym jest poddanie części obszarów miasta rewitalizacji, bądź przekształceniom w celu aktywizacji miasta i przystosowania jego do nowych funkcji i poprawy warunków życia,
- istniejące wartości środowiska przyrodniczego wymagają objęcia ich odpowiednimi formami zagospodarowania,
- funkcjonowanie miasta i jego rozwój wymaga skutecznej realizacji prawnych form ochrony zabytków i obszarów o wartości kulturowej celem kształtowania pozytywnego wizerunku miasta oraz jego tożsamości kulturowej.

Proces Rozwoju Miasta Zawidów winien przebiegać według określonych poniżej zasad - w zakresie kierunków zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów.

Dalsze funkcjonowanie dotychczasowej struktury funkcjonalno- przestrzennej miasta, w jego części charakteryzującej się wieloma korzystnymi cechami przestrzennymi, związane będzie z ciągłą

modernizacją zabudowy i zagospodarowania terenu oraz przystosowaniu do nowych potrzeb społecznych i funkcjonalnych.

Szczególne działania dotyczyć będą obszaru Starego Miasta, dla którego odnowa struktury funkcjonalno-przestrzennej wymaga zorganizowanych kompleksowych działań w procesie rewitalizacji.

Przebudowie (przekształceniom) i rehabilitacji natomiast podlegać będą tereny zdegradowane i przemysłowe, położone w granicach dotychczasowego zainwestowania miejskiego (głównie w południowej części miasta - zarówno w zespole zabudowy Starego Miasta, jak i w części miasta z XIX w i XX w.), poprzez ponowne ich zagospodarowanie na zasadzie nawiązania i kontynuacji dotychczasowych wartości urbanistycznych miasta.

Zakłada się, że istotą wszelkich zabiegów modernizacyjnych i rewitalizacyjnych oraz działań związanych przekształceniami i rehabilitacją struktury przestrzenno-funkcjonalnej miasta, powinno być utrzymanie dotychczasowych, korzystnych dla funkcji społecznych cech przestrzennych oraz walorów architektonicznych i wartości urbanistycznych miasta, takich jak:

- skoncentrowany układ terenów zainwestowanych, zwartość i ciągłość struktur przestrzennych ukształtowanych na zasadzie stopniowego, sukcesywnego i planowanego rozwoju;
- zachowany układ urbanistyczny zespołu zabudowy Starego Miasta (miasta lokacyjnego), z dominującym zwartym charakterem jego zabudowy;
- czytelnie uformowany zespół w centralnej i zachodniej części miasta o charakterystycznym, promienisto-pięścieniowym jego układzie, z dominującą zabudową wolnostojącą,
- skala zabudowy, określona budynkami o wartościach zabytkowych oraz współczesnymi, kształtującymi w sposób harmonijny sylwetę miasta, jak i poszczególne pierzeje i ciągi zabudowy wzdłuż ulic.

Podejmowane działania modernizacyjne oraz związane z rewitalizacją i przekształceniami poszczególnych terenów, powinny zapewnić:

- poprawę warunków funkcjonowania zabudowy mieszkaniowej poprzez:
 - przekształcenia techniczno-funkcjonalne i powiększanie mieszkań lub dostosowanie ich układów funkcjonalnych do szczegółowo zidentyfikowanych potrzeb,
 - dostosowanie struktury budowlanej do obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych i norm,
 - rozbudowę i uporządkowanie otoczenia na rzecz estetyki i warunków wypoczynku,
 - wykształcenie nowych form zieleni,
 - rozwiązanie problemów parkowania.
- przystosowanie części zabudowy do funkcji usługowych niekolidujących z innymi funkcjami, których zakres uwzględnić będzie skalę przestrzenną zabudowy i charakter układu urbanistycznego;
- utrzymanie dotychczasowego zakresu usług publicznych - obiektów infrastruktury społecznej,

takich jak szkoła, przedszkole, dom kultury;

- możliwość realizacji innych obiektów usługowych, w formie zabudowy uzupełniającej, w obszarze całego miasta oraz zmianę sposobu użytkowania dotychczasowych obiektów usługowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb miasta i sytuacji rynkowej;
- ochronę założeń zieleni, nierozzerwalnie związanych z układem przestrzennym miasta;
- uporządkowanie istniejących oraz wykreowaniem nowych obszarów przestrzeni publicznej,
- zwartość i ciągłość struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta poprzez ponowne zagospodarowanie terenów zdegradowanych i poprzemysłowych oraz niekolizyjne pod względem funkcjonalnym ukształtowanie terenów mieszkaniowych i usługowych oraz przemysłowo-usługowych.

8 ZADANIA STRATEGICZNE / KIERUNKI DZIAŁANIA

W ramach każdego obszaru określono konkretne zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną wraz z ich nazwą, celem, przeznaczeniem, harmonogramem realizacji, kwotą końcową i wskazaniem źródła ich pozyskania.

Obszary te wynikają z jednej strony ze zidentyfikowanych uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych rozwoju Miasta Zawidów, zaś z drugiej są odpowiedzią na główne wyzwania, przed którymi stoi Miasto Zawidów i jego społeczność lokalna do 2022 roku. Przyjęte obszary rozwoju wpisują się również w cele tematyczne polityki spójności Unii Europejskiej oraz priorytety polityki rozwoju regionalnego realizowane na poziomie krajowym i wojewódzkim. Dzięki temu obszary te będą mogły być w dużej mierze rozwijane i finansowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach realizowanych programów operacyjnych perspektywy finansowej 2014-2020.

8.1 SZCZEGÓŁOWY OPIS ZADAŃ / KIERUNKÓW / PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH ORAZ NIEINWESTYCYJNYCH

Obszar strategiczny 1: Edukacja, gospodarka, rynek pracy

PRZEDSIĘWZIECIA INWESTYCYJNE

Nr przedsięwzięcia	1/1/I
Kierunki działania (nazwa)	Remont/przebudowa Przedszkola Publicznego w Zawidowie
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem ogólnym projektu jest poprawa dostępności i jakości kształcenia poprzez zapewnienie odpowiedniej jakości infrastruktury oświatowo-edukacyjnej. Celem bezpośrednim projektu jest poprawa dostępności, warunków i jakości kształcenia na poziomie przedszkolnym poprzez remont, przebudowę i wyposażenie Przedszkola.
Przeznaczenie	Realizacja analizowanego projektu pozwoli na uzyskanie w długim horyzoncie czasowym oddziaływania przejawiającego się w podwyższeniu konkurencyjności regionu /zwłaszcza terenów objętych realizacją projektu/, co powinno przejawiać się w poprawie warunków kształcenia na poziomie przedszkolnym, zapewniającym podstawę właściwego rozwoju najmłodszych mieszkańców Zawidowa.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 500 000 zł
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Nr przedsięwzięcia	2/1/I
Kierunki działania (nazwa)	Przygotowanie istniejących i nowych terenów inwestycyjnych w Zawidowie
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Głównym celem projektu jest wzmocnienie i ułatwienie dostępu inwestorów do istniejących i nowych atrakcyjnych terenów inwestycyjnych na terenie Miasta Zawidów w zakresie przygotowania atrakcyjnych terenów pod nowe inwestycje
Przeznaczenie	Realizacja analizowanego projektu pozwoli na uzyskanie w długim horyzoncie czasowym oddziaływania przejawiającego się w podwyższeniu konkurencyjności regionu /zwłaszcza terenów objętych realizacją projektu/. Działki objęte projektem stanowią nieruchomości znajdujące się w Mieście Zawidów w obszarze przemysłowym. Nie są one w pełni uzbrojone, przez co nie stanowią atrakcyjnego miejsca dla inwestorów. Mimo to stanowią one

	najlepszą lokalizację pod rozwój działalności gospodarczej ze względu na dogodne położenie w stosunku do szlaków komunikacyjnych (sąsiedztwo drogi wojewódzkiej).
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	500 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Nr przedsięwzięcia	3/1/I
Kierunki działania (nazwa)	Poprawa jakości kształcenia poprzez modernizację infrastruktury dydaktycznej w Zespole Szkół w Zawidowie
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Zakres prac w ramach poprawy jakości kształcenia poprzez modernizację infrastruktury dydaktycznej w Zespole Szkół w Zawidowie obejmować będzie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie/doposażenie pracowni matematyczno – przyrodniczych i cyfrowych w Zespole Szkół w Zawidowie <p>Cel realizacji: Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości kształcenia ogólnego w Zawidowie poprzez modernizację pomieszczeń, wyposażenie w nowoczesny sprzęt ICT oraz materiały dydaktyczne pracowni w Zespole Szkół w Zawidowie (szkoła podstawowa i gimnazjum) prowadzącym kształcenie ogólne.</p>
Przeznaczenie	Projekt służyć będzie zwiększeniu atrakcyjności szkolnictwa ogólnego na terenie Zawidowa oraz zapewnieniu mieszkańcom równego dostępu do wysokiej jakości usług edukacyjnych i zapobieganiu przedwczesnemu kończeniu edukacji. Działania projektowe przyczynią się ponadto do poszerzenia wiedzy oraz wzrostu umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno- komunikacyjnych, jak i pozwolą uczniom na rozwijanie kompetencji informatycznych. Z kolei doposażenie pracowni matematyczno-przyrodniczych umożliwi stworzenie w szkołach objętych zadaniem warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	200 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Nr przedsięwzięcia	4/1/I
Kierunki działania (nazwa)	Przebudowa targowiska miejskiego
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest poprawa warunków udzielanych usług na terenie targowiska miejskiego w Zawidowie.
Przeznaczenie	Poprzez realizację zakładanego projektu, obejmującą przebudowę elementów infrastruktury technicznej targowiska, warunkującą rozwój społeczno - gospodarczy, poprawią się warunki życia mieszkańców miasta oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie targowiska miejskiego w Zawidowie. Efekty projektu służyć będą przede wszystkim lokalnej społeczności oraz przedsiębiorcom.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	840 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – PROW 2014-2020, RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Inne działania/przedsięwzięcia

W ramach przedmiotowego obszaru Miasto Zawidów będzie podejmowało **działania lobbingowe** w zakresie realizacji następujących przedsięwzięć:

- wspieranie badań i działań zmierzających do skutecznego wykorzystania zasobów geotermalnych w regionie, w tym w Zawidowie,
- wspieranie badań i działań zmierzających do skutecznego wykorzystania zasobów wód podziemnych na cele gospodarcze np. produkcja napojów (wody),

PRZEDSIĘWZIĘCIA NIEINWESTYCYJNE

Nr zdania	Kierunki działania	Jednostka realizująca	Partnerzy	lata realizacji
1/1/N	Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych - wyrównywanie dysproporcji i zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci i młodzieży (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych)	Miasto Zawidów, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	organizacje pozarządowe,	2016-2022
2/1/N	Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych - wyrównywanie dysproporcji i	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	organizacje pozarządowe,	2016-2022

	zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci i młodzieży (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych)			
3/1/N	Pogłębianie współpracy i wymiany międzynarodowej dzieci i młodzieży	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	organizacje pozarządowe, podmioty zagraniczne (m.in. placówki edukacyjne).	2016-2022
4/1/N	Rozwój programów odkrywania i wspierania talentów	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	organizacje pozarządowe,	2016-2022
5/1/N	Wdrażanie systemowych form wsparcia wyboru kierunków kształcenia i rozwój doradztwa zawodowego	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pracodawców	2016-2022
6/1/N	Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie dostosowania oferty kształcenia do potrzeb subregionalnego rynku pracy	Miasto Zawidów, szkoły ponadgimnazjalne, Powiat Zgorzelecki,	organizacje pracodawców, przedsiębiorstwa	2016-2022
7/1/N	Rozwój systemu doradztwa zawodowego, koordynacja działań instytucji różnych szczebli	Powiatowy Urząd Pracy	Miasto Zawidów, szkoły, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Szkolne Ośrodki Kariery, organizacje pracodawców	2016-2022
8/1/N	Promocja podejmowania nauki na kierunkach zawodowych, w tym technicznych; podnoszenie rangi szkół zawodowych;	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	Powiat Zgorzelecki, gminy powiatu zgorzeleckiego, przedsiębiorstwa	2016-2022
9/1/N	Utworzenie strefy aktywności gospodarczej na terenie Zawidowa	Miasto Zawidów	Miasto Zawidów, Powiat Zgorzelecki	2016-2018
10/1/N	Stworzenie systemu informacji i wizualizacji przestrzennej w zakresie promocji oferty terenów inwestycyjnych	Miasto Zawidów	Powiat Zgorzelecki, inwestorzy prywatni	2016-2018
11/1/N	Marketing gospodarczy i promocja oferty inwestycyjnej Zawidowa	Miasto Zawidów	podmioty gospodarcze, organizacje pracodawców,	2016-2022
12/1/N	Aktywna współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie udzielania informacji, szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców oraz osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje Pracodawców, NGO	Gmina Zawidów, Województwo Dolnośląskie, Powiat Zgorzelecki, Gminy Porozumienia Izerskiego	2016-2022

13/1/N	Współpraca z instytucjami oferującymi wsparcie finansowe dla rozwoju działalności gospodarczej	Miasto Zawidów, Instytucje Otoczenia Biznesu, Organizacja Pracodawców,	Banki	2016-2022
14/1/N	Wspieranie edukacji w zakresie przedsiębiorczości począwszy od wczesnych etapów kształcenia	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie, Szkolne Ośrodki Kariery	organizacje pozarządowe	2016-2022

Obszar strategiczny 2: Turystyka, sport i rekreacja, dziedzictwo kulturowe

Nr przedsięwzięcia	1/2/I
Kierunki działania (nazwa)	Rewitalizacja rynku miejskiego w Zawidowie
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	<p>Rewitalizacja Rynku miejskiego w Zawidowie w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja ulic, • modernizacja centralnej części rynku, • wymiana oświetlenia ulicznego • montaż monitoringu, • prace modernizacyjne i konserwatorskie w kamienicach zlokalizowanych na Rynku i jego bezpośrednim sąsiedztwie. <p>Cel realizacji: Głównym celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności społeczno-gospodarczej i przestrzenne Zawidowa. W wyniku realizacji projektu nastąpi poprawa warunków do zaspokajania potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców Zawidowa i nawiązywania kontaktów międzyludzkich, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej. Osiągnięcie powyższych celów możliwe będzie poprzez realizację celów szczegółowych tj.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zahamowanie zjawiska degradacji obszaru Rynku i ulic do niego przyległych, • zwiększenie potencjału kulturalnego i turystycznego miasta poprzez nadanie obiektom i terenom nowych funkcji społeczno-kulturalnych i turystycznych, • pobudzenie aktywności oraz stymulowanie współpracy środowiska lokalnego na rzecz przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego niektórych grup społecznych, • zahamowanie procesu marginalizacji ekonomicznej i społecznej rewitalizowanego obszaru, • zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta, • ożywienie gospodarcze i kulturalne tej części Miasta.
Przeznaczenie	Dzięki realizacji projektu nastąpi poprawa estetyki rewitalizowanego terenu, co będzie miało wpływ na podniesienie jakości życia mieszkańców, prowadzenia działalności gospodarczej. Rynkowi zostanie przywrócona jego pierwotna forma i funkcja. W wyniku realizacji projektu Rynek nabierze charakteru miejsca spotkań i spacerów nie tylko mieszkańców, ale także turystów.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	3 500 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Nr przedsięwzięcia	2/2/I
Kierunki działania (nazwa)	Zagospodarowanie otoczenia kościoła ewangelickiego oraz stworzenie punktu widokowego
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności turystycznej tej części Zawidowa, przywrócenie temu miejscu wartości historycznych i estetycznych.
Przeznaczenie	W wyniku realizacji projektu zakłada się zagospodarowanie turystyczne otoczenia kościoła ewangelickiego oraz urządzenie punktu widokowego, punktu postoju turystów w tym m.in.: urządzenie miejsca odpoczynku dla turystów, powstanie małej architektury turystycznej oraz zagospodarowanie terenów zielonych. Efekty projektu służyć będą przede wszystkim turystom oraz lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 000 000 zł
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Nr przedsięwzięcia	3/2/I
Kierunki działania (nazwa)	Rewitalizacja parku miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Podstawowym celem projektu jest przywrócenie funkcji wypoczynkowej i komfortu użytkowania parku z jednoczesnym pogłębieniem aktywnej ochrony zasobów przyrodniczych.
Przeznaczenie	Dzięki realizacji projektu nastąpi poprawa estetyki rewitalizowanego terenu, co będzie miało wpływ na podniesienie jakości życia mieszkańców. Zostanie utworzone miejsce atrakcyjne rekreacyjnie, które przyczyni się do likwidacji istotnych problemów społecznych na rewitalizowanym obszarze i przywróci ład tej przestrzeni publicznej.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 500 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Nr przedsięwzięcia	4/2/1
Kierunki działania (nazwa)	Zagospodarowanie kompleksu parkowo – leśnego Wzgórze Zamkowe – Kocia Góra
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Głównym celem prac jest przywrócenie charakteru i świetności kompleksu parkowo – leśnego, obecnie zaniedbanego o zatartym układzie kompozycyjnym, wpisanym w historię regionu. Dodatkowo realizacja projektu umożliwi rozwinąć funkcję wypoczynkową parku z jednoczesnym pogłębieniem aktywnej ochrony zasobów przyrodniczych.
Przeznaczenie	W wyniku realizacji przedmiotowego zadania zostanie zagospodarowany kompleks parkowo – leśny Wzgórze Zamkowe – Kocia Góra na cele użytkowe oraz nastąpi przywrócenie, zabezpieczenie i zachowanie podstawowych wartości historycznych, przestrzennych a także zachowanie charakteru parku. Efekty projektu służyć będą przede wszystkim turystom oraz lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 200 000 zł
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Nr przedsięwzięcia	5/2/1
Kierunki działania (nazwa)	Modernizacja Ośrodka Kultury w Zawidowie
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest podniesienie standardu świadczonych usług kulturalnych poprzez Ośrodek Kultury w Zawidowie.
Przeznaczenie	Realizacja inwestycji przyczyni się do zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców, wpłynie na zwiększenie integracji lokalnej społeczności oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego miejscowości.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	800 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	6/2/1
Kierunki działania (nazwa)	Budowa ścieżki rowerowej oraz włączenie jej do międzynarodowego systemu ścieżek/dróg rowerowych
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest poprawa atrakcyjności turystycznej Zawidowa poprzez budowę ścieżek/dróg rowerowych.
Przeznaczenie	Obszar objęty inwestycją cechuje się dużym potencjałem turystycznym i rekreacyjnym. Projekt przewiduje budowę lokalnego systemu ścieżek rowerowych w Zawidowie oraz włączenie ścieżek do istniejącego krajowego i międzynarodowego systemu. Efekty projektu służyć będą przede wszystkim turystom oraz lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	750 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020, PROW 2014-2020.

Nr przedsięwzięcia	7/2/1
Kierunki działania (nazwa)	Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	W ramach budowy i modernizacji infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przewidziano: <ul style="list-style-type: none"> • remont placu zabaw, • budowa zewnętrznej siłowni (ul. Budowlanych, ul. Broniewskiego), • budowa strefy street workout, • budowa strefy gier zespołowych. Cel realizacji: Celem projektu jest wzrost dostępności infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, a w dłuższej perspektywie następujące korzyści: <ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja ruchowa, poprawa wydolności i sprawności fizycznej mieszkańców; • zmniejszenie zagrożenia zachorowań na tzw. choroby cywilizacyjne; upowszechnienie sportu, jako działania przeciw negatywnym zjawiskom i patologiom społecznym; • wzrost integracji mieszkańców i zwiększenie atrakcyjności miasta.
Przeznaczenie	Baza sportowo-rekreacyjna będzie miejscem rozwijania zainteresowań różnymi formami aktywności rekreacyjnej i sportowej mieszkańców Zawidowa i w dłuższej perspektywie przyniesie wiele korzyści społecznych. Efekty projektu służyć będą przede wszystkim lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	160 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	8/2/I
Kierunki działania (nazwa)	Utworzenie miejskiej siłowni /w budynku/
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest wzrost dostępności infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, a w dłuższej perspektywie następujące korzyści: <ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja ruchowa, poprawa wydolności i sprawności fizycznej mieszkańców; • zmniejszenie zagrożenia zachorowań na tzw. choroby cywilizacyjne; upowszechnienie sportu, jako działania przeciw negatywnym zjawiskom i patologiom społecznym; • wzrost integracji mieszkańców i zwiększenie atrakcyjności miasta.
Przeznaczenie	Baza sportowo-rekreacyjna będzie miejscem rozwijania zainteresowań różnymi formami aktywności rekreacyjnej i sportowej mieszkańców Zawidowa i w dłuższej perspektywie przyniesie wiele korzyści społecznych. Efekty projektu służyć będą przede wszystkim lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	250 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	9/2/I
Kierunki działania (nazwa)	Opracowanie strategii promocji w oparciu o postać Jakuba Boehme wraz z realizacją zadań inwestycyjnych
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest utworzeniu i promocja produktu turystycznego opartego na dziedzictwie historycznym urodzonego w Zawidowie Jakuba Boehme.
Przeznaczenie	W wyniku realizacji projektu zakłada się zwiększenie liczby turystów odwiedzających Zawidów oraz rozwój gospodarczy w tym tworzenie miejsc w sektorze związanych z obsługą ruchu turystycznego. Zakres prac dot. utworzenia miejsc tworzących atrakcje turystyczne zostanie określony na etapie opracowania strategii (m.in. stworzenie izby pamięci im. Jakuba Boehme). Efekty projektu służyć będą przede wszystkim turystom i społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	brak danych – do określenia na dalszym etapie prac
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	10/2/1
Kierunki działania (nazwa)	Zagospodarowanie skwerów miejskich
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Stworzenie ogólnodostępnych i przyjaznych miejsc spotkań dla mieszkańców będzie działaniem na rzecz poprawy jakości życia w centrum i odtwarzania więzi społecznych. Dzięki realizacji projektu uzyska się w sercu miasta kameralną, estetyczną, dobrze zagospodarowaną i przyjemną przestrzeń wspólną.
Przeznaczenie	Dzięki realizacji projektu nastąpi poprawa estetyki terenów zielonych, co będzie miało wpływ na podniesienie jakości życia mieszkańców. Realizacja prac związana jest przyjrzeniem odpowiedniego zagospodarowania tej przestrzeni publicznej (m.in. skwer przy ul. Zgorzeleckiej, ul. Wierzbowej, ul. Granicznej, ul. Broniewskiego).
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	brak danych – do określenia na dalszym etapie prac
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Nr przedsięwzięcia	11/2/1
Kierunki działania (nazwa)	Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej w tym: budowa kortu tenisowego, lodowiska i crossu rowerowego
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	W ramach budowy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przewidziano m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • budowę kortu tenisowego, • lodowiska, • crossu rowerowego, <p>Cel realizacji: Celem projektu jest wzrost dostępności infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, a w dłuższej perspektywie następujące korzyści:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja ruchowa, poprawa wydolności i sprawności fizycznej mieszkańców; • zmniejszenie zagrożenia zachorowań na tzw. choroby cywilizacyjne; upowszechnienie sportu jako działania przeciw negatywnym zjawiskom i patologiom społecznym; • wzrost integracji mieszkańców i zwiększenie atrakcyjności miasta.
Przeznaczenie	Baza sportowo-rekreacyjna będzie miejscem rozwijania zainteresowań różnymi formami aktywności rekreacyjnej i sportowej mieszkańców Zawidowa i w dłuższej perspektywie przyniesie wiele korzyści społecznych. Efekty projektu służyć będą przede wszystkim lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	brak danych – do określenia na dalszym etapie prac
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

PRZEDSIĘWZIECIA NIEINWESTYCYJNE

Nr zdania	Kierunki działania	Jednostka realizująca	Partnerzy	lata realizacji
1/2/N	Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej skierowanej do seniorów w kontekście starzenia się społeczeństwa	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie	organizacje pozarządowe,	2016-2022
2/2/N	Stworzenie oferty zajęć wspólnego spędzania czasu przez dzieci oraz rodziców, budowanie oferty międzypokoleniowej	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie, Zespół Szkół w Zawidowie,	organizacje pozarządowe,	2016-2022

		Przedszkole publiczne w Zawidowie		
3/2/N	Wspieranie inwestycji niezbędnych do uprawiania turystyki kwalifikowanej	Miasto Zawidów,	Powiat Zgorzelecki, Województwo Dolnośląskie, organizacje pozarządowe, inwestorzy i dzierżawcy, Partnerstwo Izerskie	2016-2022
4/2/N	Współpraca w zakresie łączenia szlaków i tras w ponadgminne i regionalne sieci turystyczne – turystyczny obszar funkcjonalny	Miasto Zawidów,	Powiat Zgorzelecki, Województwo Dolnośląskie, organizacje pozarządowe, inwestorzy i dzierżawcy, Partnerstwo Izerskie, Nadleśnictwa, zarządcy dróg, LGD, Regionalna Organizacja Turystyczna	2016-2022
5/2/N	Rozwój wspólnej, subregionalnej informacji turystycznej	Miasto Zawidów, Powiat Zgorzelecki, inwestorzy prywatni	Ośrodki turystyczne, obiekty noclegowe i gastronomiczne, organizacje pozarządowe, LGD	2016-2022
6/2/N	Współpraca z sąsiednimi jednostkami w zakresie uzgadniania spójnego kalendarza wydarzeń kulturalnych i turystycznych	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, Powiat Zgorzelecki	Organizatorzy imprez, LGD, organizacje pozarządowe	2016-2022
7/2/N	Udział w targach turystycznych ze spójną ofertą Zawidowa i innych gmin Partnerstwa Izerskiego	Miasto Zawidów	Powiat Zgorzelecki, Województwo Dolnośląskie, organizacje pozarządowe, Gminy Partnerstwa Izerskiego, kapitał prywatny	2016-2022
8/2/N	Ekspozycja tożsamości regionalnej i wielokulturowej spuścizny historycznej Zawidowa	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	Powiat Zgorzelecki, Województwo Dolnośląskie, Gminy Partnerstwa Izerskiego, organizacje pozarządowe, organizacje turystyczne, szkoły, instytucje kultury, uniwersytety trzeciego wieku	2016-2022
9/2/N	Wykreowanie rozpoznawalnego produktu turystycznego/kulturalnego Zawidowa	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	Powiat Zgorzelecki, Województwo Dolnośląskie, Gminy	2016-2022

			Partnerstwa Izerskiego, organizacje pozarządowe, LGD, kapitał prywatny	
10/2/N	Współorganizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym – wydarzenia cykliczne, ponadlokalne (np. teatry uliczne)	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	Powiat Zgorzelecki, Województwo Dolnośląskie, Gminy Partnerstwa Izerskiego, Nadleśnictwa, LGD, kapitał prywatny, organizacje pozarządowe.	2016-2022
11/2/N	Realizacja działań związanych z propagowaniem aktywności ruchowej i zdrowego stylu życia	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole publiczne w Zawidowie	organizacje pozarządowe	2016-2022
12/2/N	Kształtowanie wśród młodzieży sportowego modelu spędzania czasu wolnego (międzyszkolna rywalizacja sportowa)	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	Powiat Zgorzelecki, Gminy Partnerstwa Izerskiego, organizacje pozarządowe, kluby sportowe	2016-2022
13/2/N	Współpraca finansowa i pozafinansowa z klubami sportowymi i innymi podmiotami działającymi w obszarze sportu i rekreacji	Miasto Zawidów	organizacje pozarządowe	2016-2022

Obszar strategiczny 3: Infrastruktura ochrony środowiska, infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Nr przedsięwzięcia	1/3/I
Kierunki działania (nazwa)	Poprawa jakości i standardu dróg, chodników placów na terenie Miasta Zawidów
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	<p>Modernizacja dróg gminnych, chodników, parkingów, placów w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ul. Szkolna (wraz z zagospodarowaniem terenu), • ul. Marii Skłodowskiej – Curie, • ul. Czesława Miłosza, • u. Bolesława Prusa, • ul. Dębowa, • Plac Zwycięstwa (wraz z zagospodarowaniem), • ul. Jana Pawła II, • ul. Niepodległości, • ul. Osiedle, • ul. Adama Mickiewicza, • ul. Niecała, • ul. Tęczowa, • ul. Wierzbowa, • budowa parkingu przy cmentarzu komunalnym. <p>Cel realizacji: Usprawnienie komunikacji w ruchu pieszo – jeźdnym na terenie miejscowości. Poprawa warunków do zaspokajania potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców Zawidowa i nawiązywania kontaktów międzyludzkich, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej.</p>
Przeznaczenie	<p>Drogi gminne, chodniki i place służyć będą zarówno mieszkańcom przedsiębiorcom, jak i turystom. Stanowiąc będą połączenie komunikacyjne z budynkami mieszkalnymi, infrastrukturą publiczną, zakładami pracy, placówkami handlowo-usługowymi zlokalizowaną na terenie Zawidowa. Modernizacja ciągów komunikacyjnych ma również wpłynąć na poprawę dostępności do granicy polsko – czeskiej oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie.</p>
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	brak danych – do określenia na dalszym etapie prac
Przewidywane źródła finansowania	<p>środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.</p>

Nr przedsięwzięcia	2/3/1
Kierunki działania (nazwa)	Kompleksowa termomodernizacja komunalnych budynków wielorodzinnych /w tym części wspólnych Gminy/
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Wzrost zapotrzebowania na energię (elektryczną i ciepłą) spowodowany rozwojem sektora mieszkaniowego, gospodarczego i komunalnego, ograniczona ilość zasobów naturalnych, a także zanieczyszczenie środowiska, powodują konieczność lepszego wykorzystania dostępnych zasobów.
Przeznaczenie	Realizacja projektu wpłynie na poprawę stanu i efektywności optymalnego wykorzystania energii elektrycznej i ciepłej w m.in. częściach wspólnych Miasta Zawidów w budynkach wielorodzinnych. Efekty projektu służyć będą Miastu Zawidów oraz lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 500 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, POIiŚ 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	3/3/1
Kierunki działania (nazwa)	Głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej obejmująca m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół w Zawidowie <p>Cel realizacji: Wzrost zapotrzebowania na energię (elektryczną i ciepłą) spowodowany rozwojem sektora mieszkaniowego, gospodarczego i komunalnego, ograniczona ilość zasobów naturalnych, a także zanieczyszczenie środowiska, powodują konieczność lepszego wykorzystania dostępnych zasobów.</p>
Przeznaczenie	Realizacja projektu wpłynie na poprawę stanu i efektywności optymalnego wykorzystania energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej. Efekty projektu służyć będą Miastu Zawidów oraz lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 100 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, POIiŚ 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	4/3/I
Kierunki działania (nazwa)	Modernizacja sieci wodociągowej
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Głównym celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców Zawidowa oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój działalności turystycznej i gospodarczej w związku z poprawą systemu zaopatrzenia w wodę.
Przeznaczenie	Zapewnienie ciągłości dostaw wody o wysokich parametrach fizyko-chemicznych i walorach konsumpcyjnych stanowi podstawowy warunek rozwoju gospodarki, osadnictwa i turystyki w Zawidowie. Pobudzenie aktywności inwestycyjnej i społecznej powinno pozytywnie wpłynąć na decyzje o podejmowaniu działalności na tym obszarze przez potencjalnych inwestorów. Efekty projektu służyć będą lokalnej społeczności, przedsiębiorcom oraz turystom.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	2 500 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	5/3/I
Kierunki działania (nazwa)	Rozbudowa i modernizacja sieci systemów kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Podstawowym celem przedsięwzięcia jest poprawa warunków społeczno – gospodarczo – przyrodniczych Zawidowa poprzez wzrost wyposażenia miasta w system kanalizacji zbiorczej (sanitarnej i deszczowej).
Przeznaczenie	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej przyczyni się do ograniczenia procesu przedostawania się niebezpiecznych substancji zagrażających życiu i zdrowiu ludzi do wody i gleby oraz dotrzymywania bezpiecznych wskaźników emisyjnych w odniesieniu do pozostałych substancji zagrażających ekosystemom wodnym. Efekty projektu służyć będą lokalnej społeczności, przedsiębiorcom oraz turystom.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	3 500 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	6/3/1
Kierunki działania (nazwa)	Gazyfikacja miasta Zawidów
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Inwestor: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Partner: Miasto Zawidów – z zakresie podejmowania działań lobbingowych w zakresie realizacji przedsięwzięcia
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Głównym celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców Zawidowa oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój działalności turystycznej i gospodarczej w związku z poprawą systemu zaopatrzenia w gaz ziemny. W wyniku realizacji projektu nastąpi również poprawa stanu czystości powietrza – ograniczenie emisji zanieczyszczeń (niska emisja).
Przeznaczenie	Efekty projektu służyć będą lokalnej społeczności, przedsiębiorcom oraz turystom (mniejsze zanieczyszczenie powietrza).
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2022
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Brak danych
Przewidywane źródła finansowania	Środki własne, Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. oraz środki zewnętrzne pozyskane przez właściciela sieci.

Nr przedsięwzięcia	7/3/1
Kierunki działania (nazwa)	Ograniczanie niskiej emisji na terenie gminy - działania związane z dofinansowaniem OZE dla mieszkańców gminy
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Beneficjenci: mieszkańcy Zawidowa Partner: Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Głównym celem projektu jest zapewnienie długookresowego bezpieczeństwa energetycznego poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii. Projekt przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, poprzez efektywne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii - ograniczenie emisji zanieczyszczeń (niska emisja). Tym samym nastąpi poprawa warunków życia mieszkańców Zawidowa oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój działalności turystycznej i gospodarczej.
Przeznaczenie	Efekty projektu służyć będą lokalnej społeczności oraz turystom (mniejsze zanieczyszczenie powietrza).
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2022
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Brak danych
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – osoby fizyczne, budżet Miasta Zawidów. środki zewnętrzne – POIiŚ 2014-2020, inne fundusze zewnętrzne.

Nr przedsięwzięcia	8/3/I
Kierunki działania (nazwa)	Budowa obwodnicy śródmieścia miasta Zawidowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 355
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Inwestor: Województwo Dolnośląskie Partner: Miasto Zawidów – z zakresie podejmowania działań lobbingowych w zakresie realizacji przedsięwzięcia
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem strategicznym przedsięwzięcia jest osiągnięcie spójności gospodarczo - społecznej poprzez rozwój infrastruktury sprzyjającej likwidacji różnic w poziomie rozwoju obszarów zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego.
Przeznaczenie	W wyniku realizacji projektu nastąpi dostosowanie wewnętrznego układu drogowo - ulicznego miasta do wymagań wynikających z rozwoju procesów gospodarczych i transportowych. Nastąpi również zmniejszenie emisji szkodliwych substancji przez pojazdy samochodowe wskutek polepszenia warunków ruchu oraz wzrost atrakcyjności terenów inwestycyjnych i poprawa konkurencyjności gospodarczej miasta. Budowa obwodnicy ma również wpłynąć na poprawę dostępności do granicy polsko – czeskiej oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2018-2022
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Brak danych
Przewidywane źródła finansowania	środki własne, budżet Województwa Dolnośląskiego, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, inne środki zewnętrzne.

Nr przedsięwzięcia	9/3/I
Kierunki działania (nazwa)	Kompleksowa termomodernizacja budynków wielorodzinnych Spółdzielni Mieszkaniowej w Zawidowie
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Zawidowie
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Wzrost zapotrzebowania na energię (elektryczną i ciepłą) spowodowany rozwojem sektora mieszkaniowego, gospodarczego i komunalnego, ograniczona ilość zasobów naturalnych, a także zanieczyszczenie środowiska, powodują konieczność lepszego wykorzystania dostępnych zasobów.
Przeznaczenie	Realizacja projektu wpłynie na poprawę stanu i efektywności optymalnego wykorzystania energii elektrycznej i ciepłej w budynkach wielorodzinnych Spółdzielni Mieszkaniowej w Zawidowie. Efekty projektu służyć będą Miastu Zawidów oraz lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Brak danych
Przewidywane źródła finansowania	środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej w Zawidowie środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, POIiŚ 2014 – 2020, inne fundusze.

Inne działania/przedsięwzięcia

W ramach przedmiotowego obszaru Miasto Zawidów będzie podejmowało **działania lobbingowe** w zakresie realizacji następujących przedsięwzięć:

- rozbudowa infrastruktury na rzecz społeczeństwa informacyjnego - rozbudowa sieci szerokopasmowych.

PRZEDSIĘWZIĘCIA NIEINWESTYCYJNE

Nr zdania	Kierunki działania	Jednostka realizująca	Partnerzy	lata realizacji
1/3/N	Dążenie do optymalizacji transportu zbiorowego na terenie Zawidowa – współpraca z przewoźnikami	Miasto Zawidów	przewoźnicy prywatni	2016-2022
2/3/N	Promocja postaw ekologicznych wśród różnych grup mieszkańców i turystów	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie.	organizacje pozarządowe, mieszkańcy Zawidowa, inwestorzy, przedsiębiorcy	2016-2022
3/3/N	Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania OZE	Miasto Zawidów	Powiat Zgorzelecki, Województwo Dolnośląskie, mieszkańcy Zawidowa, inwestorzy, przedsiębiorcy	2016-2022
4/3/N	Zinventaryzowanie i zlikwidowanie dzikich wysypisk śmieci oraz działania prewencyjne	Miasto Zawidów	Powiat Zgorzelecki, organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie	2016-2022
5/3/N	Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Zawidowa i budowanie świadomości społecznej	Miasto Zawidów, podmioty odpowiedzialne za gospodarkę odpadami	Powiat Zgorzelecki, organizacje pozarządowe, Nadleśnictwa, mieszkańcy Zawidowa	2016-2022

Obszar strategiczny 4: Pomoc społeczna i ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna, aktywność społeczna

Nr przedsięwzięcia	1/4/1
Kierunki działania (nazwa)	Mieszkalnictwo socjalne – adaptacja budynku na cele utworzenia mieszkań socjalnych
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest pozyskanie lokali socjalnych dla rodzin eksmitowanych z dotychczas zajmowanych mieszkań i posiadających przyznane przez Sąd prawo do lokalu socjalnego oraz realizacja wniosków o lokale socjalne, spełniających określone przez Radę Miejską w Zawidowie kryteria.
Przeznaczenie	Przedmiotem projektu jest przebudowa budynku w celu adaptacji jego na mieszkania socjalne. Efekty projektu służyć będą lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 200 000 zł
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	2/4/1
Kierunki działania (nazwa)	Modernizacja budynku remizy strażackiej wraz z doposażeniem OSP w Zawidowie
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przeciwpożarowego w Zawidowie (oraz na pograniczu polsko – czesko – niemieckim).
Przeznaczenie	W ramach jego realizacji zakupiony zostanie specjalistyczny sprzęt niezbędny do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń. Gruntownej modernizacji poddany zostanie również budynek remizy strażackiej OSP. Efekty projektu służyć będą lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	410 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	3/4/1
Kierunki działania (nazwa)	Rozwój e-usług w działalności instytucji publicznych w Zawidowie
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest wdrożenie nowych e-usług publicznych, które ułatwią wzajemną komunikację pomiędzy mieszkańcami Zawidowa i przedsiębiorcami, a instytucjami publicznymi z terenu Zawidowa (w tym np. jednostki kultury, UM w Zawidowie).
Przeznaczenie	Projekt zakłada rozwój e-usług w tym m.in. poprzez stworzenie systemu usług on-line dostępnych dla mieszkańców i przedsiębiorców, platformy zintegrowanych usług publicznych oraz innych usług społeczeństwa informacyjnego powiązanych z serwisem informacyjno-komunikacyjnym.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2022
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	100.000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, inne fundusze.

Inne działania/przedsięwzięcia

W ramach przedmiotowego obszaru Miasto Zawidów będzie podejmowało **działania lobbingowe** w zakresie realizacji następujących przedsięwzięć:

- inwestycje przeciwpowodziowe mające na celu ochronę obszarów objętych ryzykiem powodziowym, niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami.

PRZEDSIĘWZIECIA NIEINWESTYCYJNE

Nr zdania	Kierunki działania	Jednostka realizująca	Partnerzy	lata realizacji
1/4/N	Dodatkowe pogłębianie współpracy międzynarodowej młodzieżówek OSP	OSP w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Miasto Zawidów, podmioty zagraniczne (w tym zagraniczne OSP).	2016-2022
2/4/N	Promocja i upowszechnianie zdrowego stylu życia	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie	organizacje pozarządowe	2016-2022
3/4/N	Wpieranie i integracja działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe	2016-2022
4/4/N	Podejmowanie działań dostosowawczych w polityce społecznej	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe	2016-2022

	w kontekście starzenia się społeczeństwa			
5/4/N	Podjęcie działań dostosowawczych z zakresu opieki medycznej do wyzwań demograficznych	Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	Miasto Zawidów, Szpital Powiatowy, NFZ, organizacje pozarządowe	2016-2022
6/4/N	Utworzenie sieci mobilnych usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe	2016-2022
7/4/N	Realizacja programów w zakresie wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Powiat Zgorzelecki	2016-2022
8/4/N	Realizacja programów mających na celu wzrost aktywności lokalnej i integracji społecznej	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Powiat Zgorzelecki	2016-2022
9/4/N	Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia świadomości i tożsamości lokalnej mieszkańców Zawidowa	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	2016-2022
10/4/N	Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	2016-2022
11/4/N	Promocja i wsparcie form samoorganizacji społecznej	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	2016-2022
12/4/N	Współpraca międzysamorządowa – realizacja wspólnych działań projektowych (w tym z Gminą czeską gminą Habartice oraz Bernstadt auf dem Eigen)	Miasto Zawidów, inne JST z kraju z zagranicy	organizacje pozarządowe	2016-2022
13/4/N	Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie,	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie,	2016-2022

		Ośrodek Kultury w Zawidowie	Przedszkole Publiczne w Zawidowie	
14/4/N	Rozwijanie partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych	Miasto Zawidów	Podmioty prywatne, organizacje pozarządowe	2016-2022
15/4/N	Aktywny udział Zawidowa w krajowych i międzynarodowych sieciach współpracy	Miasto Zawidów	organizacje pozarządowe, partnerzy zagraniczni	2016-2022
16/4/N	Kształtowanie postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	2016-2022
17/4/N	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym (inwestycje infrastrukturalne, monitoring, działania profilaktyczne)	Miasto Zawidów, Komenda Powiatowa Policji	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	2016-2022

8.2 HARMONOGRAM ZADAŃ / KIERUNKÓW / PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH

Obszar strategiczny 1: Edukacja, gospodarka, rynek pracy

Nr przedsięwzięcia	Kierunki działania (nazwa)/ tytuł projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
1/1/I	Remont/ przebudowa Przedszkola Publicznego w Zawidowie	Miasto Zawidów	1 500 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020.
2/1/I	Przygotowanie istniejących i nowych terenów inwestycyjnych w Zawidowie	Miasto Zawidów	500 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.
3/1/I	Poprawa jakości kształcenia poprzez modernizację infrastruktury dydaktycznej w Zespole Szkół w Zawidowie	Miasto Zawidów	200 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020.
4/1/I	Przebudowa targowiska miejskiego	Miasto Zawidów	840 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – PROW 2014-2020, RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Obszar strategiczny 2: Turystyka, sport i rekreacja, dziedzictwo kulturowe

Nr przedsięwzięcia	Kierunki działania (nazwa)/ tytuł projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
1/2/I	Rewitalizacja rynku miejskiego w Zawidowie	Miasto Zawidów	3 500 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.
2/2/I	Zagospodarowanie otoczenia kościoła ewangelickiego oraz stworzenie punktu widokowego	Miasto Zawidów	1 000 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA ZAWIDÓW NA LATA 2016-2022

3/2/I	Rewitalizacja parku miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni	Miasto Zawidów	1 500 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.
4/2/I	Zagospodarowanie kompleksu parkowo – leśnego Wzgórze Zamkowe – Kocia Góra	Miasto Zawidów	1 200 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.
5/2/I	Modernizacja Ośrodka Kultury w Zawidowie	Miasto Zawidów	800 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.
6/2/I	Budowa ścieżki rowerowej oraz włączenie jej do międzynarodowego systemu ścieżek/drog rowerowych	Miasto Zawidów	750 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020, PROW 2014-2020
7/2/I	Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Miasto Zawidów	160 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.
8/2/I	Utworzenie miejskiej siłowni /w budynku/	Miasto Zawidów	250 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.
9/2/I	Opracowanie strategii promocji w oparciu o postać Jakuba Boehme wraz z realizacją zadań inwestycyjnych	Miasto Zawidów	brak danych – do określenia na dalszym etapie prac	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.
10/2/I	Zagospodarowanie skwerów miejskich	Miasto Zawidów	brak danych – do określenia na dalszym etapie prac	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.
11/2/I	Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej w tym: budowa kortu tenisowego, lodowiska i crossu rowerowego	Miasto Zawidów	brak danych – do określenia na dalszym etapie prac	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Obszar strategiczny 3: Infrastruktura ochrony środowiska, infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Nr przedsięwzięcia	Kierunki działania (nazwa)/ tytuł projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
1/3/1	<p>Poprawa jakości i standardu dróg, chodników, placów na terenie Miasta Zawidów</p> <p>Modernizacja dróg gminnych, chodników, parkingów, placów w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ul. Szkolna (wraz z zagospodarowaniem terenu), • ul. Marii Skłodowskiej – Curie, • ul. Czesława Miłosza, • u. Bolesława Prusa, • ul. Dębowa, • Plac Zwycięstwa (wraz z zagospodarowaniem), • ul. Jana Pawła II, • ul. Niepodległości, • ul. Osiedle, • ul. Adama Mickiewicza, • ul. Niecała, • ul. Tęczowa, • ul. Wierzbowa, • budowa parkingu przy cmentarzu komunalnym. 	Miasto Zawidów	brak danych – do określenia na dalszym etapie prac	2016-2020	<p>środki własne – budżet Miasta Zawidów,</p> <p>środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.</p>
2/3/1	Kompleksowa termomodernizacja komunalnych budynków wielorodzinnych /w tym części wspólnych Gminy/	Miasto Zawidów	1 500 000	2016-2020	<p>środki własne – budżet Miasta Zawidów,</p> <p>środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, POiŚ 2014 – 2020, inne fundusze.</p>
3/3/1	Głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Miasto Zawidów	1 100 000	2016-2020	<p>środki własne – budżet Miasta Zawidów,</p> <p>środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, POiŚ 2014 – 2020, inne fundusze.</p>
4/3/1	Modernizacja sieci wodociągowej	Miasto Zawidów	2 500 000	2016-2020	<p>środki własne – budżet Miasta Zawidów,</p> <p>środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.</p>

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA ZAWIDÓW NA LATA 2016-2022

5/3/1	Rozbudowa i modernizacja sieci systemów kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej	Miasto Zawidów	3 500 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.
6/3/1	Gazyfikacja miasta Zawidów	Inwestor: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Partner: Miasto Zawidów – z zakresie podejmowania działań lobbingsowych w zakresie realizacji przedsięwzięcia	Brak danych	2016-2022	Środki własne, Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. oraz środki zewnętrzne pozyskane przez właściciela sieci.
7/3/1	Ograniczanie niskiej emisji na terenie gminy - działania związane z dofinansowaniem OZE dla mieszkańców gminy	Beneficjenci: mieszkańcy Zawidowa Partner: Miasto Zawidów	160 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.
8/3/1	Budowa obwodnicy śródmieścia miasta Zawidowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 355	Inwestor: Województwo Dolnośląskie Partner: Miasto Zawidów – z zakresie podejmowania działań lobbingsowych w zakresie realizacji przedsięwzięcia	Brak danych	2018-2022	środki własne, budżet Województwa Dolnośląskiego, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, inne środki zewnętrzne.
9/3/1	Kompleksowa termomodernizacja budynków wielorodzinnych Spółdzielni Mieszkaniowej w Zawidowie	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Zawidowie	Brak danych	2016-2020	środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej w Zawidowie , środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, POKiS 2014 – 2020, inne fundusze.

Obszar strategiczny 4: Pomoc społeczna i ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna, aktywność społeczna

Nr przedsięwzięcia	Kierunki działania (nazwa)/ tytuł projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
1/4/1	Mieszkalnictwo socjalne – adaptacja budynku na cele utworzenia mieszkań socjalnych	Miasto Zawidów	1 200 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, inne fundusze.
2/4/1	Modernizacja budynku remizy strażackiej wraz z doposażeniem OSP w Zawidowie	Miasto Zawidów	410 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

9 SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZAWIDÓW NA LATA 2016-2022

Podstawą skutecznego wdrażania działań służących osiągnięciu celów Strategii Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022 jest posiadanie odpowiedniej wiedzy dotyczącej postępów osiąganych w zakresie wdrażanych kluczowych zadań oraz umiejętność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a osiąganymi efektami realizacji priorytetowych zadań.

W procesie realizacji Strategii, zasadniczą rolę odgrywać będzie Burmistrz Miasta Zawidów, rozumiany, jako strategiczny organ wykonawczy samorządu gminnego w kreowaniu i koordynacji wszystkich działań podejmowanych do realizacji przez różnorodne podmioty i środowiska. Burmistrz Miasta będzie miał za zadanie również mobilizowanie oraz scalanie zasobów będących w ich posiadaniu – na rzecz realizacji celów strategicznych. Przywództwo pełnione w przestrzeni realizacji Strategii Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022, obejmować będzie następujące formy aktywności:

- mobilizowanie podmiotów prywatnych i pozarządowych, działających na terenie Miasta Zawidów do włączania się do realizacji kierunków interwencji Strategii Rozwoju, które leżą w ich sferze kompetencyjnej,
- angażowanie partnerów zewnętrznych do przejmowania części zadań wdrożeniowych na podstawie porozumienia lub umowy z samorządem gminnym, powiatowym, w przypadkach, w których realizacja określonych przedsięwzięć na poziomie lokalnym lub ponadlokalnym (Zachodni Obszar Interwencji, obszar transgraniczny) oznacza większą skuteczność oraz prowadzi do lepszych efektów,
- aktywne współdziałanie z władzami sąsiednich samorządów, na rzecz realizacji przedsięwzięć o znaczeniu strategicznym (ponadlokalnym), w zakresie uzgodnionych spraw stanowiących obszar wspólnego zainteresowania,
- aktywna współpraca z samorządem powiatowym, regionalnym oraz administracją rządową, pozwalająca zaprezentować swoje stanowiska, wymianę opinii oraz uzgadnianie stanowisk w najważniejszych sprawach dla rozwoju Miasta oraz mających znaczenie strategiczne dla rozwoju województwa dolnośląskiego.
- inspirowanie JST powiatu zgorzeleckiego oraz tworzących Partnerstwo Izerskie do budowania własnych strategii i programów lokalnych, uwzględniających cele określone w Strategii Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022.

Instytucjonalną strukturę systemu monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022 tworzą:

- Rada Miejska w Zawidowie,
- Burmistrz Miasta Zawidów,
- wyznaczony przez Burmistrza Zawidowa pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju,
- Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Zawidowie i jednostki Miasta – pełniące rolę:

- jednostek realizujących konkretne kierunki interwencji Strategii Rozwoju, będące w kompetencjach samorządu gminnego (sfera podległości) i zarazem jednostek monitorujących te kierunki interwencji ze strony Miasta (informacje przekazywane wyznaczonego przez Burmistrza pracownika UM pełniącego rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju),
- jednostek monitorujących ze strony Miasta te kierunki interwencji, które są w kompetencjach innych podmiotów (prywatnych, pozarządowych, samorządów gminnych, powiatowych i regionalnego, administracji rządowej, itp.) – uzyskiwanie danych i informacji oraz przekazywanie ich do wyznaczonego przez Burmistrza pracownika UM pełniącego rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju).

ODPOWIEDZIALNOŚCI I KOMPETENCJE

Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju

- Opracowuje materiały i narzędzia służące do monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta Zawidów,
- Dokonuje analizy informacji i wyników przekazywanych przez komórki merytoryczne z prowadzonego monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta Zawidów,
- Przygotowuje „Raport w zakresie monitoringu Strategii Rozwoju Miasta Zawidów”,
- Przygotowuje „Raport w zakresie ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta Zawidów”.

Kierownicy/samodzielne stanowiska komórek merytorycznych

- Są odpowiedzialni za przeprowadzenie monitoringu z wdrażania Strategii Rozwoju w zdefiniowanych obszarach strategicznych oraz zakresie wykonywanych zadań,
- Opracowują sprawozdanie z wyników prowadzonego monitoringu realizacji Strategii Rozwoju a następnie przekazują je pracownikowi Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącemu rolę koordynatora ds. monitorowania Strategii Rozwoju.

Burmistrz Miasta

- Wyznacza pracownika Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącego rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju,
- Dokonuje akceptacji Raportu z monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Miasta Zawidów i przedkłada go Radzie Miejskiej,
- Dokonuje akceptacji Raportu z ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta Zawidów i przedkłada go Radzie Miejskiej.

Prace związane ze sprawozdawczością z monitoringu oraz aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022 dokonywane będą, co 2 lata¹. Burmistrz Miasta Zawidów przeprowadza okresową ocenę stopnia realizacji Strategii, która odbywa się w oparciu o następujący TRYB POSTĘPOWANIA:

- 1) Burmistrz Miasta informuje o planowanym przeglądzie Strategii Rozwoju Miasta Zawidów, za którą odpowiedzialny będzie pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju.
- 2) Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju określa szczegółowy harmonogram pracy, dokonuje wstępnej analizy obszarów strategicznych Strategii Rozwoju Miasta Zawidów oraz przygotowuje materiały i narzędzia w postaci formularzy, do prowadzenia monitoringu realizacji Strategii.
- 3) Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju w uzasadnionych przypadkach przekazuje do kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych pismo informacyjne (pismo musi określać w szczególności zasady i terminy przeprowadzenia monitoringu) wraz materiałami i narzędziami do prowadzenia procesu monitoringu realizacji Strategii.
- 4) Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju przeprowadza analizę dostarczonych przez poszczególne komórki merytoryczne informacji i wyników a następnie sporządza Raport z monitoringu Strategii.
- 5) Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju przekazuje Burmistrzowi Miasta Raport celem jego akceptacji,
- 6) Burmistrz Miasta przekazuje „Raport z monitoringu” pracownikowi Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącemu rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju w celu ponownej analizy lub akceptuje go. W dalszej kolejności podaje do publicznej wiadomości poprzez przekazanie dokumentu do Biura Rady Miejskiej w Zawidowie w terminie do 30 października każdego roku raportowania.
- 7) Ewaluacja Strategii Rozwoju Miasta prowadzana będzie nie częściej, niż co 4 lata.
- 8) Nie częściej niż raz na 4 lata, pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju dokona analizy realizacji zadań strategicznych.
- 9) Burmistrz Miasta we współpracy z pracownikiem Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącym rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju będzie identyfikował potrzeby zmian zapisów Strategii. Taki proces będzie mógł zostać przeprowadzony w oparciu o wnioski komórek organizacyjnych oraz wyniki analizy stanu Miasta i podsumowania realizacji Strategii. Propozycje w zakresie weryfikacji Strategii przedstawiane będą Radzie Miejskiej w Zawidowie.

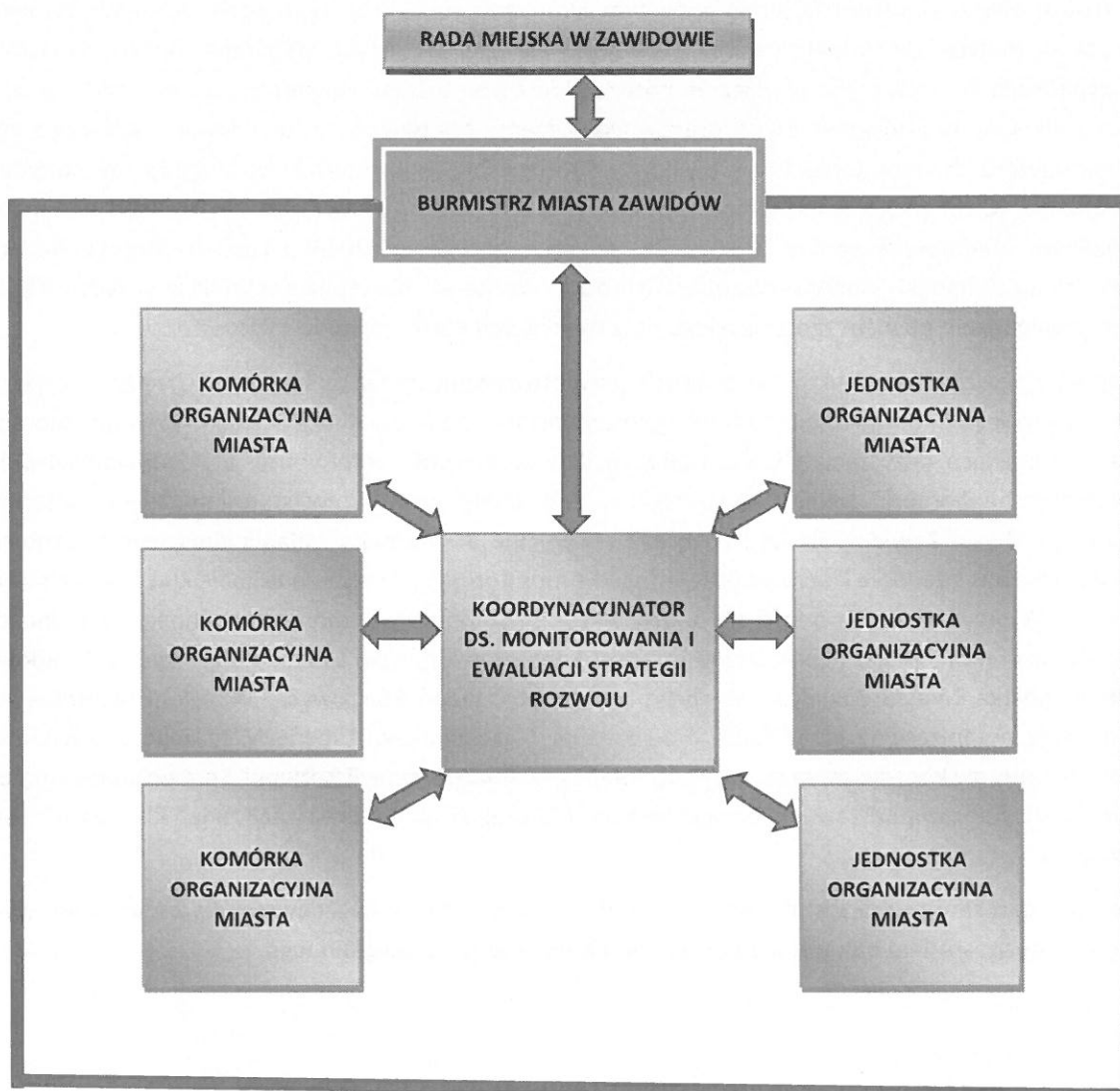
W wyborze wskaźników określających postęp realizacji celów Strategii Rozwoju, przyjęto zasadę ograniczonej liczby wskaźników monitorowania strategii dla każdego z celów – zgodnie z rekomendacjami zawartymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Przy doborze wskaźników

¹ Rokiem bazowym jest rok 2016. Pierwsze sprawozdanie zostanie wykonane w roku 2018. Kolejne co 2 lata.

kierowano się adekwatnością, jednak głównym ograniczeniem była dostępność danych. Podstawowym źródłem danych do monitorowania strategii stała się statystyka publiczna, a w niektórych przypadkach konieczne jest zawiązanie porozumień z instytucjami zewnętrznymi. W ramach analizy wskaźnikowej realizowanej przez pracownika Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącego rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju, mierniki pochodzące ze statystyki publicznej (GUS) mogą zostać przedstawione w układach porównawczych. Zakres czasowy analizy powinien obejmować zmiany w stosunku do roku bazowego (2016) i roku ostatniego badania (określenie dynamiki). Analiza wskaźnikowa może prezentować dostępne wskaźniki w układzie Miasta jak również gmin powiatu zgorzeleckiego oraz tworzących Partnerstwo Izerskie.

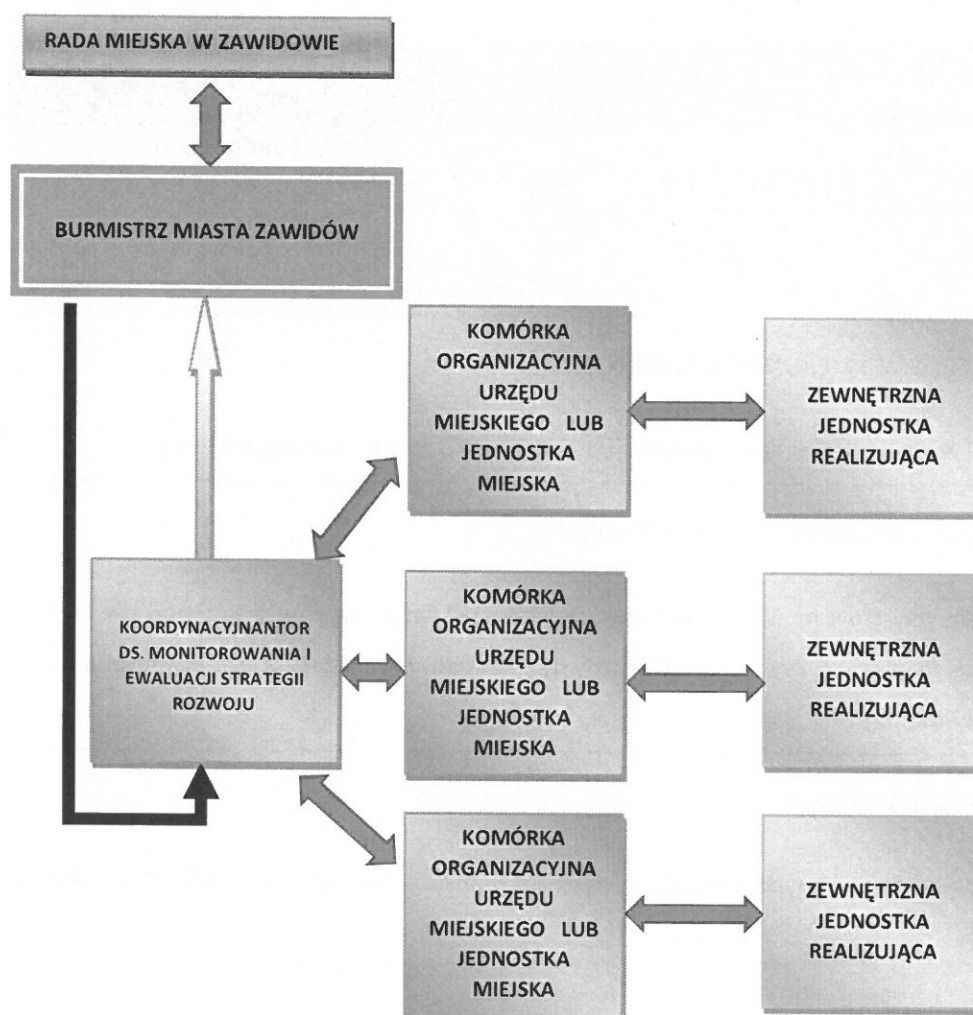
Raport z realizacji kierunków interwencji przygotowywany przez pracownika Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącego rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju opiera się na informacjach dotyczących stanu realizacji danego kierunku interwencji, przekazywanych przez poszczególne komórki Urzędu Miejskiego w Zawidowie oraz jednostki organizacyjne. Strategia Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022 precyzuje dla każdego zadania kluczowego jednostkę realizującą dane zadanie kluczowe oraz jednostkę monitorującą konkretne zadanie kluczowe ze strony Miasta. W przypadku, gdy mieści się ono w zakresie kompetencji samorządu gminnego to jednostką realizującą i monitorującą ze strony Miasta jest konkretna komórka Urzędu Miejskiego w Zawidowie lub jednostka Miasta Zawidów. W przypadku takich zadań kluczowych, określona komórka lub jednostka organizacyjna przedkłada sprawozdanie pracownikowi Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącemu rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju. Sprawozdanie w takim przypadku stanowi podstawę do przygotowania zbiorczego raportu z realizacji zadań kluczowych całej Strategii.

Poniżej zaprezentowany został schemat przepływu informacji sprawozdawczej dla zadań kluczowych ze sfery bezpośrednio będącej w zakresie kompetencji samorządu gminnego.

W przypadku, gdy dany kierunek interwencji (kluczowe zadanie) zawarte jest w kompetencjach podmiotów zewnętrznych (administracja rządowa, samorząd innego szczebla - powiatowy lub regionalny, podmioty prywatne i organizacje pozarządowe) to jednostką realizującą wskazany kierunek w Strategii Rozwoju jest konkretna instytucja zewnętrzna. Jednostką monitorującą ze strony Miasta będzie natomiast konkretna komórka Urzędu Miejskiego w Zawidowie lub jednostka organizacyjna, która merytorycznie jest powiązana z przedmiotem danego zadania kluczowego.

Dla takich kluczowych zadań, konkretna komórka lub jednostka (w tym przypadku dotyczy to jednostki monitorującej ze strony Miasta) otrzymuje informacje od jednostki odpowiedzialnej za realizację. Informacje te dotyczą stanu wdrożenia danego zadania kluczowego. Po otrzymaniu wspomnianych informacji komórka/jednostka składa sprawozdanie Pracownikowi Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącemu rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju. Takie sprawozdania stanowi podstawę do sporządzenia zbiorczego raportu z realizacji kluczowych zadań całej Strategii. Poniżej zaprezentowany został schemat, w jaki sposób powinien przebiegać przepływ informacji sprawozdawczej dla kluczowych zadań należących do sfery współzależności i sfery oddziaływania.

Sprawozdania z realizacji poszczególnych kierunków interwencji (kluczowych zadań) są składane przez komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Zawidowie oraz jednostki organizacyjne Miasta do wyznaczonego przez Burmistrza pracownika Urzędu Miejskiego w Zawidowie, który pełnić będzie rolę koordynatora monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju. W oparciu o złożone sprawozdania z konkretnego roku sprawozdawczego, Koordynator przygotowuje raport z realizacji kluczowych działań, który razem z analizą wskaźnikową stanowi podstawę dla Burmistrza Miasta oraz Rady Miejskiej do dokonywania oceny realizacji Strategii Rozwoju. Ponadto na tym etapie istnieje możliwość dokonywania uzupełnień a w szczególności wprowadzania koniecznych i zasadnych zmian (ma to bezpośredni związek z reagowaniem na zachodzące zmiany w uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych w otoczeniu Miasta). W celu zwiększenia efektywności procesu sprawozdawczego z realizacji kluczowych zadań Strategii Rozwoju, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Zawidowie oraz jednostki organizacyjne Miasta przedkładają sprawozdania na ujednoliconym formularzu sprawozdawczym. Poniżej przedstawiony został wzór wspomnianego formularza sprawozdawczego.

KIERUNEK INTERWENCJI NR			
Cel strategiczny nr	Cel operacyjny nr	Jednostka Realizująca:	Jednostka monitorująca ze strony miasta:
OPIS STANU REALIZACJI KIERUNKU INTERWENCJI (m.in.: stopień realizacji kierunku interwencji, sukcesy realizacyjne, uzyskane efekty)			
OPIS POWSTAŁYCH TRUDNOŚCI REALIZACYJNYCH (m.in.: problemy powstałe na etapie realizacji, opóźnienia i ich przyczyny, środki podjęte w celu przezwyciężenia trudności, rekomendacje dotyczące zmian w realizacji kierunku interwencji, możliwe usprawnienia)			
OPIS ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunku interwencji, struktura finansowania)			

10 ZAŁĄCZNIKI I FORMULARZE

Analiza wskaźnikowa powinna bazować na wskaźnikach wyznaczonych dla każdego celu strategicznego Strategii Rozwoju. Wspomniana analiza winna zostać opracowana przez pracownika Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącego rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju mającego w swoich obowiązkach nadzór nad realizacją strategii miasta w oparciu o pozyskane dane statystyczne oraz informacje, które mogą pochodzić z następujących źródeł:

- statystyka będąca w posiadaniu samorządu gminnego – gromadzona a następnie generowana przez poszczególne samodzielne stanowiska, i jednostki miejskie, zobowiązane do okresowego przekazywania danych i informacji do stanowiska/jednostki, która w swoich kompetencjach ma nadzór nad wdrażaniem strategii miasta,
- statystyka publiczna gromadzona w Banku Danych Lokalnych GUS (www.stat.gov.pl).

Wskaźniki, które pochodzą ze statystyki publicznej (Główny Urząd Statystyczny) mogą zostać przedstawione w układach porównawczych, tj. np. w porównaniach w stosunku do innych gmin powiatu zgorzeleckiego, Partnerstwa Izewskiego i średniej dla województwa dolnośląskiego oraz kraju. Analiza winna obejmować zakres czasowy uwzględniający zachodzące zmiany w stosunku do roku bazowego (2016 r.) i roku ostatniego badania (uwzględnienie dynamiki zmian). Omawiana analiza może prezentować dostępne wskaźniki w układzie gminnym.

Poniżej została przedstawiona tabela w zakresie monitoringiem wdrażania Strategii Miasta.

TABELA WSKAŹNIKÓW

Cel strategiczny nr				
Wskaźniki procesu	Opis wskaźnika	Wartość oczekiwana wskaźnika	Termin zbierania wskaźników	Źródło danych

Spis tabel:

Tabela 1. Ludność w latach 2008-2014	11
Tabela 2. Saldo migracji na pobyt stały w latach 2008-2014.	11
Tabela 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2008-2014	12
Tabela 4. Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności w latach 2008-2014	12
Tabela 5. Liczba małżeństw zawartych w ciągu roku przypadająca na 1000 mieszkańców w latach 2008-2014.....	13
Tabela 6. Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia) w latach 2008-2014	13
Tabela 7. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014.....	14
Tabela 8. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014.....	14
Tabela 9. Ludność w wieku 0-19 lat w latach 2008-2014.....	15
Tabela 10. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności w latach 2008-2014.....	15
Tabela 11. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014.....	16
Tabela 12. Ludność w wieku 55 i więcej w latach 2008-2014	16
Tabela 13. Gminna ewidencja zabytków.....	25
Tabela 14. Liczba dzieci w przedszkolu w latach 2009-2014	33
Tabela 15. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2009-2014.....	34
Tabela 16. Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w latach 2009-2014.	35
Tabela 17. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2009-2014.....	36
Tabela 18. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w latach 2009-2014.....	37
Tabela 19. Księgozbiór w bibliotekach w latach 2009-2014	37
Tabela 20. Wykaz i struktura dróg lokalnych na terenie Miasta Zawidów – stan w 2015 r.....	41
Tabela 21. Udział % korzystających z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 2009 – 2014.....	43
Tabela 22. Zużycie wody w gospodarstwach domowych w latach 2009-2014 w m ³ na 1 korzystającego.....	43
Tabela 23. Udział % korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszk. w latach 2009 – 2014	45
Tabela 24. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2008-2014	47
Tabela 25. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 1 tys. ludności	48
Tabela 26. Rynek pracy, bezrobocie.	48
Tabela 27. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2008-2014	49
Tabela 28. Cele strategiczne w Strategii Rozwoju Miasta Zawidów a Strategia Europa 2020	62
Tabela 29. Cele strategiczne w Strategii Rozwoju Miasta Zawidów a Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	62
Tabela 30. Cele strategiczne w Strategii Rozwoju Miasta Zawidów a Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020.....	63

Spis map:

Mapa 1. Miasto Zawidów na tle województwa dolnośląskiego i powiatu zgorzeleckiego	9
Mapa 2. Miasto Zawidów na tle powiatu zgorzeleckiego – podział administracyjny powiatu zgorzeleckiego.....	10
Mapa 3. Miasto Zawidów.....	21